

ÖZEL YETKİLİ MANKEMELER
KALDIRILSIN
İZMİR BAROSU

İZMİR BAROSU
ÜLTEN

ISSN 1305-7561 • YIL: 21 • SAYI: 180 • HAZİRAN-TEMMUZ 2011

HOPA'YA SOPA
KALDIRANLAR:
Biber gazı
kullandılar...
Halka tazyikli su
sıktılar...
Bir yurttaşımız
öldü!

KADINA YÖNELİK
ŞİDDET
İNSAN HAKKI
İHLALİ VE
AYRIMCILIK
TÜRÜDÜR

SÜPER SAVCI DEĞİL
ADİL YARGI
İZMİR BAROSU

GENEL BİR BAKIŞLA:
Yargılama usülleri bakımından
getirilen yenilikler

HOPA'YA SOPA KALDIRANLAR: Biber gazı kullandılar... Halka tazyikli su sıktılar... Bir yurttaşımız öldü!

KADINA YÖNELİK ŞİDDET İNSAN HAKKI İHLALİ VE AYRIMCILIK TÜRÜDÜR

YERİNİ SAĞLIKLI ADIL YARGI

İZMİR BAROSU

GENEL BİR BAKIŞLA: Yargılama usulleri bakımından getirilen yenilikler

ISSN: 1305-7561

Yıl: 21 • Sayı: 180 • Haziran 2011
Ayda bir yayımlanır

Sahibi:

İzmir Barosu Adına Başkan
Av. Sema PEKDAŞ

Yazı İşleri Müdürü:

Av. Haşim ÖZTÜRK

Yayına Hazırlık:

Av. Nilgün TORTOP

Yayın Kurulu:

Av. Rasim BÜYÜK
Av. Metin CENGİZ
Av. H. Baha COŞKUN
Av. Abbas ERDOĞAN
Av. Onur GÜVEN
Av. Özlem ÖNGÖRÜ
Av. M. Ertuğrul PERİM
Av. Nilgün TORTOP
Av. Zekiye Özen İnci USLU
Av. Alper UYAR

Yönetim Yeri:

1456 Sokak No:14
35220 Alsancak / İZMİR
Tel: 0232 463 00 14
Faks: 0232 463 66 74
e-posta: yayin.kurul@gmail.com
web site: www.izmirbarosu.org.tr

Basıma Hazırlık:

Egetan Bas. Yay. Ltd. Şti.
Tel: 0232 421 08 96
e-posta: egetan96@gmail.com

Baskı ve Cilt:

Buca Organize Sanayi Bölgesi
3.Bölge 2/20 Sokak No:32
Adatepe/-Buca / İzmir
Telefon : 0232 442 49 99
e-posta: info@alternatifmatbaa.com

Basıldığı Tarih: 11 Ağustos 2011

BARODAN HABERLER

- 4 HOPA'YA SOPA KALDIRANLAR: Biber gazı kullandılar, halka tazyikli su sıktılar, bir yurttaşımız öldü...**
- 6 BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI ÜZERİNE**
- 8 SEM Eğitimcileri, daha fazla paylaşabilmek adına "eğitimcilerin eğitimi kursu"na katıldılar...**

KOMİSYONLARDAN

- 12 CMK Komisyonu DEĞİŞEN CEZA YASALARININ HAK KISITLAMASI YETMEDİ - üstüne bir de ceza yargılamasında temyiz harcı -**
- 15 Kadın Hakları Komisyonu: KADINA YÖNELİK ŞİDDET, İNSAN HAKKI İHLALİ VE AYRIMCILIK TÜRÜDÜR!**
- 17 KADININ EVLENMEDEN ÖNCEKİ SOYADINI KULLANMASI VE AİHM İÇTİHADİ**
- 18 Kent ve Çevre Komisyonu ÇEVRE TAHRİBATINI DURDURMAK İÇİN...**
- 20 ÇEVRE İÇİN HUKUKÇULAR BULUŞMASI**
- 21 YENİ MECLİS ADAYLARINA 45 SORU**
- 23 Hayvan Hakları Komisyonu 5199 SAYILI HAYVAN HAKLARI YASASI DEĞİŞMELİDİR**
- 24 İnternet ve Bilişim Komisyonu www.izmirbarosu.org.tr ve UBAP ve UYAP ve TBB**
- 26 HUKUK MUHAKEMELERİ USUL KANUNU NASIL HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU OLDU? - II**
GENEL BİR BAKIŞLA: YARGILAMA USULLERİ BAKIMINDAN GETİRİLEN YENİLİKLER
Prof. Dr. Muhammet Özkes

SERBEST SAYFALAR

- 30 HALİT ÇELENK'İN ANISINA**
Av. Noyan ÖZKAN
- 33 Bir Osmanlı Delikanlısının Evrak-ı Metrukesi...**
Av. Hüseyin Baha COŞKUN
- 34 Av. Esen Yücel'in Açıklaması**
- 35 BİR AVUKATIN CEZAEVİ/GÖZALTI ANILARI-2**
Av. Metin Cengiz

BARODAN HABERLER

- 44 İzmir Barosu Halkoyunları Topluluğu Gösterisi: ASİA MİNÖR İLGİYLE İZLENDİ**
- 45 İZMİR BAROSU İLE İZMİR ÜNİVERSİTESİNİN ORTAK SEMİNERİ: Türk hukukunu etkileyen güncel değişiklikler**
- 47 TBB 31. Olağan Genel Kurul Sonuç Bildirisi**
- 48 Kira Sözleşmesine Dayalı icra takipleri ve damga vergisi**
- 51 Ruhsatlarını alarak, adalet saraylarına "avukat" olarak adım atan meslektaşlarımız.**

Izmir Barosu Bülteni 21 yıldır yayında...

Asıl işi yayıncılık, gazetecilik ya da benzeri olmayan kişilerin bir araya gelip, 21 yıldır (aylık periyoduna her zaman uyulmasa da) bir bülten çıkarması elbette ki kolay ve azımsanacak bir şey değildir. Üstelik yayın hayatına hiç ara vermeden devam eden bir 21 yıl. Yayın hayatına siyah-beyaz olarak başlayan bültenin boyutlarında bir değişiklik olsa da, en başta varolan logosu mevcudiyetini, renkli basıma geçildikten sonra da korumuştur. Hatta 90'lı yılların sonunda Baro amblemi içerik dizaynı olarak yoğun bulunmasına rağmen, bir amblem yarışması açılarak sadeleşme sağlanmadan yıllar geçmiş; Baromuz bu arada 100. yaşını da doldurmuştur. Aylık Bültenin yanı sıra daha teorik olarak biçimlenen ve yılda 4 kez yayınlanan İzmir Barosu Dergisi ve diğer yayınlar (kitap, kitapçık, elkitabı gibi) her zaman İzmir Barosunun gururu olmuştur. Öyle ki zaman zaman TBB genel kurullarında bir stant açacak kadar yayınıımız olmuştur.

Bu girişi, Mayıs ayı Bültenine gösterdiğiniz yoğun ilgiye teşekkür etme amacıyla kaleme aldım. Her zaman 5.000- 5.500 adet basılan bülten sizlerden, diğer barolardan gelen rica nedeniyle 7.000 adet basılmıştır. Umarız, sonraki bültenlerimiz de aynı ilgiye mazhar olur. Hem siz okurlara, hem bültendeki haberlere katkıları nedeniyle baro komisyonlarında

çalışan meslektaşlarımıza, serbest sayfalarda keyifli yazılarını sizlerle paylaşan meslektaşlarımıza, baro çalışanlarımıza teşekkür etmek isterim.

Peki, bu ay neler var Bültende? Çok farklı konular yok tabii. Bülten her zaman olduğu gibi "Barodan Haberler" başlığıyla açılıyor. Belli bir sıra gözetmeksizin baro komisyonlarının çalışmalarına yer verilen sayfaların ardından serbest sayfalar geliyor. Zengin ve dolu bir içerikle sizlerin karşısına çıkmak en temel hedefimiz. Ulusal basın dahi internete direnemiyor ama bizler kurumsal sürekliliği önemsiyor ve bu konuda enerji harcamaya devam etmek istiyoruz. HMK ve CMK'da istinaf kavramına dair elkitapçığı yayınlamaya ilişkin ön çalışmamız sürüyor, umarız istediğimiz sonuçları alabilir ve sizlere de sunabiliriz.

Yaz ayları, mesleğimiz açısından –elbette adli tatil nedeniyle- durgun aylardır. Bu bağlamda baro çalışmaları da yavaşlıyor. Genel olarak bülten yaz aylarında periyodunu belirttiğim nedenden dolayı bozmaya eğilimlidir, sizlere şimdiden haber vermek isterim.

Bültenimizin içeriğini ve yer verilen yazıları görüyorsunuz. Yayınlanabileceğini düşündüğünüz yazı ve karikatürlerinizi lütfen İzmir Barosu Yayın Kuruluna göndermekten çekinmeyin. Künyede verilen tüm iletişim kanallarını kullanabilirsiniz. Yayın Kuruluna katılmak isterseniz lütfen İzmir Barosu çalışanı Öznur Usanmaz ile bağlantı kurunuz, sizi bilgilendirecektir. Büyük olasılıkla Haziran/ Temmuz bülteni sizlere ulaştığında adli tatil başlamış olacak, Yönetim Kurulumuz adına rahat ve sakin geçirmenizi diliyorum.

Av. Haşim ÖZTÜRK
İzmir Barosu Yönetim Kurulu üyesi

İzmir Barosu Başkanlığı'nın 8 Haziran 2011 tarihli Basın Açıklaması

HOPA'YA SOPA KALDIRANLAR: Biber gazı kullandılar, halka tazyikli su sıkıldılar, bir yurttaşımız öldü...

31 Mayıs 2011 günü Hopa'da Başbakan'ın seçim mitingi öncesi Hopa'lılar hem önemli gelir kaynaklarından çayın taban fiyatının açıklanması hem de sularının özelleştirilmesi ve 'HES'lere (hidroelektrik santral) karşı taleplerini dile getirmek için bir araya gelmişlerdir.

Ancak Başbakan'ın şehre gelmesinden önce “**şehri temizlemek**” için harekete geçen güvenlik güçleri, talepleri içeren pankartı indirmeye kalkışmış, daha sonra parçalamış, oradaki halkı ve toplantıyı dağıtmak için zor kullanmıştır.

Demokratik hukuk devletinde yurttaşın söz söyleme özgürlüğü, beğenmediği, karşı olduğu uygulamayı protesto hakkı vardır. Siyasal iktidar da her türlü muhalefetin sözünü söyleyebilmesi için ortam yaratmak buna yönelik engelleri ortadan kaldırmakla yükümlüdür.

Fakat Hopa'da sözünü söylemek isteyen yurttaşın tahammül gösterilmemiş, mitingmeydanı dikensiz gül bahçesi haline getirilmek, meydana “temizlenmek” istenmiştir.

Bu temizlik hareketi yurttaşların üzerine tazyikli su ve biber gazı sıkılarak dağıtılması ile devam etmiş; bu sırada Hopa halkı bir evladını, Metin Lokumcu'yu kaybetmiş, bir güvenlik görevlisi de yaralanmıştır.

Olaylar üzerine Sayın Başbakan, Hopa'lıları hedef alan – en önemlisi kaybettikleri evlatlarının manevi hatırasına yönelik- saygısızca açıklamalarda bulunmuştur.

Sayın Başbakan'ın bu

Emekli öğretmen Metin Lokumcu, Hopa'da polislin attığı gaz bombası sonucunu yaşamını yitirmeden kısa süre önce görüntülerde böyle yer aldı.

açıklamasından ve olaylardan saatler sonra Başbakan'ın açıklamaları doğrultusunda Hopa'da adeta bir insan avı başlatılmış ve ilk aşamada 31 kişi gözaltına alınmış olup, hâlâ aramalar sürmektedir.

Gözaltına alınma aşamalarında kötü muameleye maruz kalan şüpheliler, gözaltı aşamalarında da Ceza Muhakemesi Kanunu ve Avukatlık Kanunu'nun açık hükümlerine rağmen, müdafileri ile görüştürülmemiş, hukuki yardım almaları engellenmiş ve gözaltında buldukları sırada da kötü muameleye uğramışlardır.

Gözaltında bulunan kişilerin müdafileri ile görüşmeleri konusunda Hopa İlçe Emniyet Müdürlüğünde, Hopa Polis Merkez Amirliğinde, Kemalpaşa Jandarma Karakolunda zorluk çıkarılması; müdafilerden açıkça yasaya aykırı bir biçimde vekâletname sunmaları talep edilmesi; Erzurum Özel Yetkili Savcılığının talimatı gereği olduğu söylenerek müdafilerin görüşebileceği kişi sayısının “şüpheliler arasında menfaat çatışması olduğu” gerekçesi ile engellenmesi ve her bir meslektaşımızın yalnızca gözaltındaki kişilerden sadece biriyle görüşmesine izin veril-

mesi nedeni ile kolluk aşamasında gözaltındakilerin önemli bir bölümü hiçbir biçimde müdafileri ile görüşmemiştir. İzmir Barosu, hukuka aykırı bu uygulamaya karşı hukuku ve avukatlık mesleğimizi savunmak için İzmir Barosu Başkanı Av. Se-ma Pekdaş başkanlığında bir heyet ile sürece müdahale etme ve soruşturma aşamasına katılmaya karar vermiştir.

Bu karar doğrultusunda Baro Başkanı ile dört meslektaşımız 4 Haziran 2011 tarihinde Hopa'ya hareket etmiş, ancak yolda gelen haberle dosyanın şüphelilerle birlikte geceleyin, gizlice, avukatlara dahi haber verilmenden Erzurum Özel Yetkili Savcılığına gönderildiğinin öğrenilmesi üzerine Erzurum'a gidilmiştir.

Soruşturmayı yürüten Erzurum Özel Yetkili Savcılarını savunma görevini yerine getiren meslektaşlarımızla görüşmemiş; Artvin Baro Başkanı ve İzmir Baro Başkanının görüşme taleplerini “beklesinler” diyerek saatlerce oyalamış ve cevap dahi vermemişlerdir.

Erzurum Özel Yetkili Savcıları, fiilen yaratılan görüşmede; “şüpheliler arasında menfaat çatışması olduğu” gerekçesini yineleyerek bir müdafinin sadece bir şüpheliye hukuki yardımda bulunmasına “izin verileceğini” belirtmişler; ayrıca gözaltındaki şüphelilerin Adliyede kelepçeli bir biçimde tutulmasının yarattığı mağduriyete son verilmesi konusunda müdafii istemlerini güvenlik gerekçesiyle reddetmişlerdir.

Bu görüşme sırasında Er-

nacağımızı, kamuoyuna saygı ile duyururuz.” değerlendirmesi yapılmıştır.

4-5 Mayıs tarihinde Adana’da yapılan Türkiye Barolar Birliği 31. Olağan Genel Kurul Sonuç Bildirisinde ise;

“Kapatılan Devlet Güvenlik Mahkemelerinin devamı niteliğinde olan CMK md. 250 kapsamındaki özel yetkili ve görevli ağır ceza mahkemeleri demokrasi, hukuk devleti ve adil yargılanma hakkının zorunlu koşulu olarak ivedilikle kapatılmalıdır. Türkiye Barolar Birliği, Barolar ve demokrasi ve yargının kurucu unsuru avukatlar, bu istemi kararlılıkla takip edecekler ve gerektiğinde ‘hukuktan gelen güçleri’ni kullanmakta tereddüt etmeyeceklerdir.” değerlendirmesi kamuoyuna duyurulmuştur.

Hem 17 Nisan 2011 tarihli İzmir Deklarasyonu, hem Türkiye Barolar Birliği 31. Olağan Genel Kurul Sonuç Bildirisinde belirtildiği şekilde Baromuz; Özel Görevli Ağır Ceza Mahkemelerinin uygulamalarını yakından takip edecek ve kaldırılmaları için hukuktan gelen gücünü kullanmakta tereddüt etmeyecektir.

Ayrıca Baromuz, güvenlik güçlerinin toplumsal etkinliklerde biber gazı kullanımını insan hakları ihlali ve işkence olarak değerlendirmektedir. Demokratik taleplerini, ifade özgürlüklerini kullanan hatta tesadüfen orada bulunan insanların insanaşlığına olumsuz etkileri tartışmasız biber gazına maruz kalmaları işkencedir ve biber gazı kullanımına izin veren başta İçişleri Bakanı olmak üzere tüm görevliler suç işlemektedirler. Hopa’da da biber gazı kullanan ve halka tazyikli su sıkan, darp eden güvenlik güçleri suç işlemişlerdir ve haklarında Baromuz tarafından suç duyurusunda bulunulacaktır.

Saygılarımızla.

zurum Özel Yetkili Savcılar en basit nezaket kurallarına dahi uymaya gerek duymamış, soruşturmadaki hukuka aykırı uygulamalara son verilmesi taleplerinin iletilmesi üzere meslektaşlarımızı tehditle yanıtlamışlardır.

Kısıtlama kararı bulunduğu belirtilerek dosya ile ilgili bilgi ve belgelerin avukatlarca incelenmesine izin verilmemiş, şüphelilerle müdafiler görüştürülmemiş, savunma hakkı ve adil yargılanma hakkı ihlal edilmiştir.

Erzurum Özel Yetkili Savcılığı, kolluk aşamasında susma hakkını kullanan kişileri dahi hukuka aykırı bir biçimde hesaplama sonucunda belirlendiği gözaltı süresinin sonuna kadar hakim karşısına çıkarmamış, gözaltı süresi aşımını 4, 5 ve 6 Haziran tarihleri boyunca “yerleşik” bir uygulama haline getirmiştir.

Erzurum Özel Yetkili Savcılığı, kişilerin hazır bulunduğu (ya da hazır bulunması gereken) işlemler ile ilgili belgelerin kendisine ve müdafisine verilmesine ilişkin zorunluluğa da açıkça aykırı davranmış, savcılık ifadesi tutanaklarının önemli bir bölümü müdafilere verilmemiş; müdafilerin görevlerini yerine getirmeleri engellenmiştir.

Avukatlık mesleğine saygı göstermeyen, Anayasa ve yasalar ile korunan haklara değer vermeyerek, hukuku ve mevcut yasaları umursamayan ve yasalara uymayan ilgili Erzurum Özel Görevli Savcılarının bu davranışlarını HSYK ve Türkiye Barolar Birliği ile tüm Barolarımızın dikkatine sunuyoruz.

Yine bu süreçte başta Erzurum Baro Başkanı Av. Mehmet Güzel ve Erzurum Barosu üyesi meslektaşlarımızın hukukun üstünlüğü ve meslektaş dayanışmasında gösterdikleri özen ve hassasiyete çok teşekkür eder, bu hassasiyet ve nezaketi tüm Baroların ve meslektaşlarımızın bilgisine sunmak isteriz.

Erzurum Özel Yetkili Savcılığı, gözaltında bulunan 31 şüpheliden 12’sini tutuklama istemiyle hâkime sevk etmiş, Özel Görevli Mahkeme üye hâkimince de sevk edilen 12 şüphelinin tamamı istisnasız tutuklanmıştır.

Erzurum Özel yetkili Savcılık uygulamaları, İzmir Barosunun ev sahipliğinde 15-16-17 Nisan 2011 tarihinde gerçekleştirilen toplantıda altı çizilen hukuka aykırı uygulamaların bir örneği niteliğindedir. Ve sözkonusu hukuka aykırı uygulamaları nedeniy-

le ilgili Savcılar hakkında gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

Türkiye Barolar Birliği ve 57 Baro tarafından imzalanan 17 Nisan 2011 tarihli İzmir Deklarasyonunda Özel Görevli Ağır Ceza Mahkemeleri ve uygulamaları ile ilgili olarak:

“(…) ‘demokratik düzenlerin normal zamanlarının normal mahkemeleri olmayan’, özel soruşturma ve yargılama usulleriyle, savunma hakkının kısıtlanması niteliğindeki gizlilik kararlarıyla, mahkemenin daha çok devletin ideolojik aygıtı gibi çalışan bu mahkemelerin ve yine bu mahkemeler için öngörülen özel usul hükümlerinin bir an önce kaldırılması gerekir.

Bunun yanı sıra, tüm yargılamalarda da sorun olarak karşımıza çıkan, adil yargılanma hakkına müdahale niteliğindeki karar ve uygulamalara derhal son verilmelidir.

Biz, TBB ve aşağıda imzası bulunan Barolar olarak; bu sürecin takipçisi olacağımızı, savunmadan kaynaklanan meşru ve demokratik gücümüzü gerektiğinde kulla-

Torba Yasa ile hayatımıza girenlerden biri

BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI ÜZERİNE

Torba Yasa ile hayatımıza katılan yeni yeni kanuncuklarımız oldu biliyorsunuz. Bunlardan birisi de bazı alacakların (vergi, SSK prim borcu gibi) yeniden yapılandırılmasına ilişkin. Son başvuru tarihi 31 Mayıs 2011'den, 30 Haziran 2011'e çekildi. Çoğumuzu yakından ilgilendiren bu konuyla ilgili Bakanlar Kurulu kararına Bültenimizde yer vermeyi uygun bulduk. Ayrıca konuyla ilgili bir incelemeyi Av. Filiz Aksan imzasıyla Mayıs ayı Bülteninde sizlere sunmuş idik.

Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında 6111 Sayılı Kanun Genel Tebliği

(Seri No: 2)

25 Şubat 2011 tarihli ve 1. Mükerrer 27857 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 168. maddesinin Bakanlar Kuruluna verdiği yetkiye istinaden 2011/1713 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 30 Nisan 2011 tarihli ve 27920 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Söz konusu Kararname eki "6111 SAYILI KANUNDA YER ALAN BAZI BAŞVURU VE İLK TAKSİT ÖDEME SÜRELERİNİN UZATILMASINA İLİŞKİN KARAR" ile

- 6111 sayılı Kanunun İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kısımlarında yer alan başvuru süreleri, Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak olan ödemeler hariç ilk taksit ödeme süreleri, Kanunun 4. maddesi ile 17. maddesinin sekizinci fıkrasının (b) bendi hükümleri saklı kalmak üzere,
- 6111 sayılı Kanun kapsamında Sos-

yal Güvenlik Kurumuna yapılacak olan ödemelerden ilk taksit ödeme süresi 2011/Mayıs ayında sona erecek olanların ilk taksit ödeme süresi,

- 6111 sayılı Kanununun 4. maddesi ile 17. maddesinin sekizinci fıkrasının (b) bendinde yer alan başvuru ve ilk taksit ödeme süreleri; Kanunun yayımlandığı 25 Şubat 2011 tarihinden 2 Mayıs 2011 tarihine (bu tarih dahil) kadar yapılan tebligatlara münhasır olmak üzere,

Kanunda belirtilen sürelerin bitiminden itibaren bir ay uzatılmıştır.

Anılan Karara göre, 6111 sayılı Kanununun 2 ila 11. maddelerine ilişkin süreler aşağıda belirtilmiş olup 17. maddesine göre yapılandırılan alacakların başvuru ve ilk taksit ödeme süreleri ise ekli tabloda gösterilmiştir.

- I- 6111 sayılı Kanunun;
- Kesinleşmiş alacaklara ilişkin 2.,
 - Kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan amme alacaklarına ilişkin 3.,
 - Pişmanlıkla ya da kendiliğinden yapılan beyanlara ilişkin 5.,
 - Gelir ve kurumlar vergisinde matrah artırımına ilişkin 6.,

- Katma değer vergisinde artırıma ilişkin 7.,

- Gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisinde artırıma ilişkin 8. maddelerinden yararlanmak için başvuru süresi 31 Mayıs 2011 tarihi bitimine, bu maddelere göre yapılandırılan alacaklara ilişkin ilk taksit ödeme süresi (peşin ödeme seçeneği tercih edilmiş olanlar dahil) 30 Haziran 2011 tarihine uzatılmıştır.

II- 25 Şubat 2011 tarihinden 2 Mayıs 2011 tarihine (bu tarih dahil) kadar yapılan vergi/ceza ihbarnamesine ait tebligatlara münhasır olmak üzere; 6111 sayılı Kanunun inceleme ve tarih-yat safhasında bulunan vergilere ilişkin 4. maddesinde yer alan "ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün" olarak belirlenmiş olan **başvuru süresi, 30 günün bitim tarihinden itibaren bir ay**, ilk taksit için belirlenmiş olan "ihbarnamenin tebliğini izleyen aydan başlamak üzere" şeklindeki ödeme süresi ise ilk taksit için ihbarnamenin tebliğini izleyen ikinci ayın sonuna kadar (peşin ödeme seçeneği tercih edilmiş olanlar dahil) uzatılmıştır.

Örneğin, 6111 sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamına giren vergi ve cezaya ilişkin ihbarname 7 Mart 2011 tarihinde tebliğ edilmiş ise Kanundan yararlanılmak için 6 Nisan 2011 tarihine kadar yapılması gereken başvurunun süresi 2011/1713 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereği 6 Mayıs 2011 tarihine uzamıştır. Bu başvuruya ilişkin ilk taksit ödeme süresi de, 30 Nisan 2011 tarihinden 31 Mayıs 2011 tarihine uzamıştır.

6111 sayılı Kanunun 4. maddesinden yararlanmak için öngörülen 30 günlük süreyi geçirdikten sonra vergi dairelerine müracaat eden mükellefle-

rin bu müracaatları da örnekte açıklanmış şekilde değerlendirilecektir.

Buna göre, 25 Şubat 2011 tarihinde tebliğ edilmiş bir vergi/ceza ihbarnamesine konu alacaklar için 6111 sayılı Kanundan yararlanmak için yapılacak olan başvurunun en son 27 Nisan 2011 tarihinde yapılmış olması gerekmektedir.

III- 6111 sayılı Kanunun;

- “İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar” başlıklı 10. maddesine göre beyan edilecek emtia, makine, teçhizat ve demirbaşların beyan ve maddeye göre hesaplanan verginin ödeme süresi **31 Mayıs 2011 tarihinden, 30 Haziran 2011 tarihine** uzatılmıştır.

Buna göre, bu Tebliğin yayımından önce yapılan beyanlar üzerine tahakkuk eden vergilerin ödeme süresi de 30 Haziran 2011 tarihine uzamıştır.

- “Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan emtia, kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklar” başlıklı 11. maddesinin;
- a) Birinci fıkrasına göre gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin işletmelerinde mevcut olmayan emtialarını, fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülükleri yerine getirmek suretiyle kayıtlarına intikal ettirmeleri için öngörülen 31 Mayıs 2011 tarihi, 30 Haziran 2011 tarihine,
- b) İkinci fıkrasına göre işletmede bulunmayan kasa mevcudu ve ortaklardan alacakların beyan edilmesine ve maddeye göre hesaplanan verginin ödenmesine ilişkin süre 31 Mayıs 2011 tarihinden, 30 Haziran 2011 tarihine uzatılmıştır.

Ancak, 2011/1713 sayılı Kararnamenin yayım tarihinden önce 6111 sayılı Kanunun 11. maddesinin birinci fıkrasına göre kayıtlara alınmış olan emtia ile ilgili vergisel yükümlülükler (beyan ve ödeme) ise sürelerinde yerine getirilecek ve faturaların düzenlendiği döneme ilişkin beyannamelede beyan edilecektir.

IV- Diğer Hususlar

1- 2011/1713 sayılı Bakanlar Kurulu

lu Kararı kapsamında başvuru ve ödeme süresi uzatılan alacaklar ile ilgili olarak anılan Kararnamenin yayımı tarihinden önce (30 Nisan 2011) Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunanların, 6111 sayılı Kanun kapsamında yapacakları ilk taksite ilişkin ödeme süresi de (peşin ödeme seçeneği tercih edilmiş olanlar dahil) yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde 1 ay uzamıştır.

2- 6111 sayılı Kanunun 3. maddesinin 9. fıkrasına göre taksit ödeme süresince mükelleflerin beyanı üzerine tahakkuk edecek yıllık gelir veya kurumlar vergisi, gelir (stopaj) vergisi, kurumlar (stopaj) vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi ve bu vergilerle birlikte tahakkuk eden damga vergisini vadesinde ödeme şartına yönelik herhangi bir süre uzatımı söz konusu olmayıp, ilk taksit ödeme süresi başlangıç tarihi olan 1 Mayıs 2011 tarihinden itibaren başlayan bu yükümlülüğün anılan Kanunda öngörüldüğü şekilde yerine getirilmesi gerekmektedir.

3- Mükelleflerce, 6111 sayılı Kanunun İkinci Kısımının İkinci Bölümünün “Pişmanlıkla ya da kendiliğinden yapılan beyanlar” başlıklı 5. maddesi kapsamında, matrah ve vergi artırımı kapsamına girmeyen vergi türleri de dahil olmak üzere bütün vergi türleri itibarıyla beyanda bulunulması mümkün olup, bu kapsamda yapılan beyanlar üzerine tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile hesaplanacak pişmanlık zammı veya gecikme faizi yerine Kanunun yayımlandığı tarihe kadar TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla pişmanlık zammı veya gecikme faizi ile vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir. Anılan hüküm çerçevesinde matrah ve vergi artırımı kapsamına giren vergi türleri için beyanda bulunulması, mükelleflere söz konusu vergiler için vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmaması bağışıklığı sağlamaktadır.

Bu nedenle, mükelleflerin 6111 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere, Kanunun 5 inci maddesi uyarınca “Pişmanlıkla ya da kendiliğinden yapılan beyanlar” kapsamında

yapmış oldukları başvuruların her ne sebeple olursa olsun, matrah ve vergi artırımı hükümlerinden yararlanılmak üzere düzeltilmesinin talep edilmesi halinde, bu düzeltme talepleri, 6111 sayılı Kanunun başvuru süresi içerisinde ve **sadece ilgili olduğu vergi türleri itibarıyla** yerine getirilebilecektir. Mükelleflerin bu yöndeki talepleri vergi dairelerince değerlendirilecek matrah ve vergi artırımına ilişkin yeni bildirimlerin alınmasını müteakip gerekli düzeltme işlemleri yapılacaktır.

4- 213 sayılı Kanunun 359. maddesinin (b) fıkrasındaki "defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya defter sahiplerini yok ederek yerine başka yapılar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler" 6111 sayılı Kanunun 6, 7 ve 8. madde hükümlerine göre matrah ve vergi artırımından yararlanmaları mümkün bulunmadığından, bu mükelleflerin yapmış oldukları **matrah ve vergi artırımı taleplerinin de kabul edilmemesi ve tahakkuk eden vergilerin terkin edilerek tahsil edilen tutarların reddiyle, kendilerine iadesi gerekmektedir.**

Baro aidatlarının yapılandırmasında son durum nedir?

Yapılandırma 31 Aralık 2010 tarihine kadar mevcut borçları kapsamaktadır. Meslektaşlarımız, 2010 yılının ikinci taksit ödemesi dahil olmak üzere 6111 sayılı Kanuna yararlanarak, aidat borçlarını yapılandırabilmektedirler. Örnek dilekçeler Baromuzun merkez binasında bulunmaktadır. Bültenin yayına hazırlandığı tarih itibarıyla 275 meslektaşımız yapılandırma için başvurmuştur.

İzmir Barosunun 31 Aralık 2010 dönemine kadar üyelerinden aidat alacağı anapara olarak 1.925.000.- TL'dir. 25 Ağustos 2011 tarihine kadar dilekçe ile başvurup 31 Aralık 2010 tarihine kadar olan mevcut anapara borçlarının tamamını ödeyen meslektaşlarımızın bu anaparalara ait gecikme zamları silinecektir. Yani 31 Aralık 2010 tarihine kadar anapara borçlarını kapatanların o tarihten öncesine dair hiçbir borcu kalmayacaktır.

Staj Eğitim Merkezi

Eğitmenler, daha fazla paylaşabilmek adına “eğitmcilerin eğitimi kursu”na katıldılar...

İzmir Barosunun son 11 yılında avukatlık stajını yaparak, cüppesini giymiş ve ruhsatını almış üyeleri SEM ile tanıştılar; ne kadar hemhal olduklarını onlara sormak elbette en iyisi. SEM'in kuruluşunu bilenler ve anımsayanlar elbette bu Merkeze emek veren meslektaşlarımızı da anımsayacaklardır. Anımsamayanlar; SEM'den hiç haberim yok diyenler; biliyordum canım, adları dilimin ucunda diyenler için SEM'in kuruluşu hakkında çok kısa bilgi notu düşmek ve emek veren meslektaşlarımızı anmak istiyoruz:

1136 sayılı Avukatlık Kanununda ciddi değişiklikler yapan yasa, 2001 yılında yürürlüğe girmeden ve Staj Eğitim Merkezi bu değişikliğe bağlı bir yönetmelikle zorunlu hale gelmeden İzmir Barosu Staj Eğitim Merkezini kurmuş ve çalışmalarına başlamıştı bile. Yasal olarak zorunlu hale gelmesinden sonra TBB Staj Yönetmeliğinin hazırlanmasında ve hayata geçirilmesinde İzmir Barosu tarafından büyük çaba gösterilmiş ve çok anlamlı katkılar sunulmuştur. Keza, 2001 yılında diğer yönetmelikler konusunda da hummalı bir çalışma yürütülmüş ve İzmir Barosu çalışma komisyonlarına verdiği önemin semeresini yönetmeliklerdeki katkısıyla almıştır. Şunu da eklemek ve altını çizerek vurgulamak gerekir, 2001 yılındaki değişiklikle Avukatlık Kanununa eklenen ve barolara “insan hakları konusunda ödevler yükleyen” 76. maddede de, yine İzmir Barosunun yıllara sarf çalışmasının, emeğinin büyük katkısı vardır.

1999 yılında yoğun çalışmalar ve toplantıların ardından 2000 yılında faaliyete başlayan SEM, o günden bu yana çalışmalarını aynı tempoda sürdürüyor. 2000 yılında SEM'in faaliyete başlamasını sağlayan 1998-2000 dönemi

Prof. Dr. Erdal Beşer

Yrd. Doç. Dr. İbrahim Akın

Doç. Dr. Pınar Okyay

İzmir Barosu Başkanının ve Yönetim Kurulu üyelerinin adlarını anmak isteriz:

Başkan : Av. Çetin TURAN.

Yönetim Kurulu Üyeleri : Av. Ahmet Okyay, Av. Hilal Küey, Av. Ahmet Dokucu, Av. Murat Dinçer, Av. Ahmet Hamdi Yıldırım, Av. Kemal Yazgan, Av. Ayşen Erdoğan, Av. Kurtuluş Binici, Av. Arif Ali Cangı ve Av. Mehrigül Keleş.

Tabi, SEM bir okul gibi düşünölmüş, eğitimin içeriği, ders programı ve yürütölməsi de bir Baro İç Yönetmeliğiyle sağlanmıştır. İşte bu kapsamlı işler için gönüllü emeğini, zamanını SEM'e vakfeden SEM Yürütme Kurulunun ilk üyelerinin de adını anmak isteriz:

SEM Yürütme Kurulu Üyeleri: Av. Cafer Özkan, Av. Hüseyin Özgür, Av. Hüseyin Pulat Gago, Av. Cemal

Erdem ve Av. Hafize Çoba-noğlu.

2011- SEM Yürütme Kurulu Üyeleri: Av. Hüseyin Pulat Gago, Av. Cemal Erdem, Av. Ağah Adak, Av. Mehmet Sürücü ve Av. Emin Özmen'dir.

SEM kurulduğundan bu yana neredeyse tüm baro yönetimleri, SEM'e baro idari binasından ayrı, amacına, işlevine uygun bir fiziki yapılanmayı sağlamanın arzusunu taşıdı. Aradan geçen zamana ve 2011 yılına gelmiş olmamıza rağmen bu arzu henüz söndürölemedi. Tüm koşulların uygun olduğu ve örtüştüğü bir zamanın çalışma dönemimize denk gelmesini, 2010-2012 dönemi Yönetim Kurulu olarak elbette gö-nülden diliyoruz.

SEM'in amaçları İzmir Barosu Avukatlık Stajı İç Yönetmeliğinin 6. maddesinde 12 fıkraya halinde sayılmıştır. Elbette, bütün amaçlar önemli olmakla birlikte, herhalde aslolan stajyer avukatların mesleğe hazırlanmalarını sağlarken; Baro ile kuracakları ilişkinin bir “bağ” olmasına da katkıda bulunmak, bu yönde bir motivasyon sağlayabilmektir.

Staj işleri ve stajyer eğitimi yukarıda sözünü ettiğimiz Yönetmeliğe göre oluşturulan Staj Eğitim Merkezi tarafından yürütölmür. Staj Eğitim Merkezi ise Yürütme Kurulu, Eğitim Kurulu, Stajyer Temsilcileri ile Eğitim Görevlilerinden oluşur. Bu sayayakta yer alan Eğitim Kurulu üyeleri, stajyer meslektaşlarıyla paylaşımlarında daha modern, interaktif olabilmek ve kendilerini de tazelemek amacıyla eğitimden geçmek istedikler. Bu isteği dikkate alan SEM Yürütme Kurulu ve Baro Yönetim Kurulu, Eğitim Kurulu üyeleri için 10 Haziran 2011 tarihinde, tam gün “eğitmcilerin eğitimi” çalışması yapılmasına karar vermiştir.

Eğitimcilerin eğitimi çalışması – öğleden önce

Adnan Menderes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (ADÜSEM)'nin ağırbaşlı ve sakin müdürü Sayın Erdal Beşer yürütücülüğünde Okutman Dr. Onur Topoğlu, Prof. Dr. Serap Açıkgöz, Doç. Dr. Pınar Okyay, Dr. Selim Sekkin ve Yard. Doç. İbrahim Akın, her dakikası katılımcı, etkin ve keyifli geçen çalışmada bilgi ve deneyimlerini 30 SEM eğitimciyle paylaştılar. Eğitimcilerimiz, aslında farklı mesleklerin üyeleri olmalarına rağmen, ortak bir konuya gönül vermenin nasıl hoş ve verimli sonuçları olabileceğinin de bir örneğini gösterdiler.

Sadece bilmek ve deneyimli olmak, aktarmak için yeterli değil, biliyorsunuz. Çağdaş eğitim anlayışı, çok daha farklı bileşenleri bir araya getirmeyi, eğitimle katılımcıları –“**eve götürülecek mesaj**”- diye adlandırılan ortak bir paydayı bulmada buluşturuyor.

SEM eğitimcileri, çalışmanın sabah bölümüne ADÜ Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Bölümü, Müzik Psikolojisi Okutmanı Sayın Dr. Onur Topoğlu'nun “Sahne Korkusu” başlığını taşıyan sunumuyla başladılar. Yaptığı iş gereği sahnedeki olanlar (özellikle sahne sanatları) ve avukatlar gibi mahkeme önünde bir tür sunum yapan meslek grupları için ilginç ve etkileyici bir sunum olduğu su götürmez bir gerçek. Sahne korkusunu yenmek için neler yapılmalı, başarılı bir sunumun temeli nedir ve nasıl tamamlanır, eğitimcilerimiz keyifle dinlediler.

Sabah çalışmasının ikinci ayağında, ADÜSEM Müdürü ve aynı zamanda ADÜ Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı ABD Başkanı Sayın Prof. Dr. Erdal Beşer'in “Olumlu Eğitim Ortamı ve Grup Katımlı Eğitim” başlıklı sunumu yer aldı. Sayın Beşer, diğer grup arkadaşlarının rol aldığı mini bir oyunla sunumunu açtı. Yetişkin eğitiminde dikkat edilecek noktalara vurgu yapan Sayın Beşer, eğitim alacak yetişkinlerin beklentilerini, eğitimcinin etkin katılımı nasıl sağlanması gerektiğini, eğitim tekniklerini aktardı ve kısa za-

Prof. Dr. Serap Açıkgöz

Dr. Selim Sekkin

İzmir Barosu Başkanı Av. Sema Pekdaş kapanış konuşmasını yapıyor.

man içinde “öğrenme” kavramı üzerinde de durdu.

Eğitimcilerin eğitimi çalışması – öğleden sonra

Öğle arasından sonra sunumlara geçmeden önce, hem SEM eğitimcilerinin hem de onlara eğitim veren eğitimcilerin katıldığı hoş, esprili bir ısınma oyunu oynandı ve öğle yemeğinin olası mahmurluğu bir nebze olsun engellenmiş oldu.

Öğleden sonranın ilk sunumu, ADÜ Ziraat Fakültesi, Bitki Koruma Bölümü öğretim üyesi Sayın Prof. Dr. Serap Açıkgöz'ün “İnteraktif Eğitim Tekniklerini Kullanma” başlıklı sunumuydu. SEM eğitimcilerinin çok ilgi gösterdiği bu çalışmada Sayın Açıkgöz, bir sunuma

nasıl başlanması, nasıl hazırlanması gerektiğine dair bilgisini eğitimcilerimizle paylaştı. Yani sıra kullanılacak teknikleri de aktararak, bazılarını bizzat uygulayarak ufuk açıcı oldu.

Sayın Açıkgöz'ün ardından aynı konu üzerine bilgilerini ve deneyimlerini paylaşmak üzere ADÜ Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı ABD öğretim üyesi ve ADÜ Uygulama ve Araştırma Hastanesi Başhekim Yardımcısı Sayın Doç. Dr. Pınar Okyay eğitimcilerimizle birlikteydi. Sayın Okyay, “Temel Sunu Teknikleri” başlıklı çalışmada, bir sunumdaki temel amacın, eğitimcinin ele aldığı konuya ilişkin mesajı pürüzsüz şekilde iletebilmesi olduğuna vurgu yaptı. Sunumun planlaması, öncesi, sunum sırasında yapıl-

ması/yapılmaması gerekenler ve daha pek çok incelikli nokta da SEM eğitimcilerinin aktif ve keyifli katılımlarıyla paylaşıldı.

Öğleden sonranın üçüncü çalışmasının konu başlığı, “Zaman Yönetimi” gibi avukatların ve aslında Türkiye'lilerin pek sıkıntı çektikleri önemli bir soruna ilişiyordu. ADÜ Veteriner Fakültesi, Farmakoloji ve Toksikoloji ABD öğretim üyesi Sayın Dr. Selim Sekkin, bu incelikli konuda bilgilerini paylaşma açtı. Zaman nasıl verimsiz kullanılır, neler zaman tüketicisidir, nelerden kaçınılmalı, nelere yaklaşılmalı? İşte tüm bu konularda verdiği ilginç örneklerle, eğitimcilerimizin fikir dağarcığının gelişmesine ve bir avukat olarak zamanı nasıl daha verimli kullanırız sorusunun akıllara düşmesini de sağladı Sayın Sekkin.

SEM Eğitimcilerinin Eğitimi Çalışmasının son ayağının başlığı, “Etkili İletişim ve Beden Dili” idi. Ve sunum sahibi ise ADÜ Veteriner Fakültesi öğretim üyesi Sayın Yrd. Doç. Dr. İbrahim Akın'dı. İletişimi bildiğimizi sanmanın temelde yanılmaya yol açacağını gösteren sunumun en ilginç yanı sözlerin değil, yüzdeki ifadenin daha kalıcı olduğu saptamasıydı. Avukatlık gibi etkili iletişimin ve beden dilinin önemli olduğu bir meslekte, elbette Sayın Akın'ın sunumu da diğer sunumlar gibi ilgiyi ayakta tuttu ve katılım oranını yükseltti.

Tam gün süren çalışma, Sayın Dr. Onur Topoğlu'nun günün zihinsel ve fiziki yorgunluğunu tamamen alan hoş bir sürpriziyle tamamlandı: Sayın Topoğlu, viyolonsel ile klasik müziğin zor bestekârlarından Bach'ın iki prelüdünü yorumladı.

Kapanış, benzer çalışmalarlardaki seremoniyle tamamlandı. Katılımcılara ADÜSEM tarafından düzenlenen sertifikaları; ADÜSEM eğitimcilerine de İzmir Barosunun teşekkürünü sembolize eden mütevazı armağanları takdim edildi. Öğrenmenin ve eğitilmenin sonu yok, sanırız günün sonunda herkes memnun ayrıldı.

KOKTEYL

İzmir Barosu tarafından 3 Haziran 2011 Cuma günü Kültürpark Tenis Kulübü'nde stajyer avukatlar için bir kokteyl düzenlendi. Yaklaşık 150 stajyer avukatın katıldığı kokteylde İzmir Barosu Yönetim Kurulu üyeleri ve Baro Başkanı Av.Sema Pekdaş tüm stajyerlerle ilgilendi. Müzik eşliğinde sohbet ve dans eden farklı üniversitelerden mezun genç hukukçular tanışma fırsatı buldular.

Av. Ercan Demir (Baro Başkan Yardımcısı), Av. Emin Özmen, Stj. Av. Hasan Kıran, Av. Sema Pekdaş (Baro Başkanı), Av. Dilek Demir (Baro Yönetim Kurulu Üyesi), Av. Çiğdem Özmen ve Av. Mahmut Dikmen (Baro Genel Sekreteri)

1 MAYIS 2011

İzmir Barosu, meslektaşlarımızın da katılımıyla birlikte 1 Mayıs alanında yerini aldı. Coşkuyla kutlanan Emek ve Dayanışma gününde biz de Baro olarak "Özel Yetkili Mahkemeler Kaldırılsın", "Hukuktan Yana Tarafız", "Herkes İçin Adalet, Adalet İçin Avukat" yazan dövizlerimizle katıldık.

**İZMİR ADLİYESİ
BÜNYESİNDE VERGİ
DAİRESİ BİRİMİ
OLUŞTURULMASI
İÇİN GİRİŞİMDE
BULUNDUK**

İZMİR: 30.05.2011
SAYI: 070/7931

BELKAHVE VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA
İZMİR

KONU: İzmir Adliyesi bünyesinde Vergi Dairesi birimi
oluşturulması

Mahkemeler ve icra dairelerinde işlemlerin daha hızlı ve akıcı yapılabilmesi ve meslektaşlarımızın adli işlemleri takip ederken zamandan tasarruf edebilmeleri için, Vergi Dairesine yapılacak ödemelerin aynı şekilde İzmir Adliyesi'nde yapılmasını sağlayacak bir birimin İzmir Adliyesi bünyesinde oluşturulması gerekli ve zorunludur.

Meslektaşlarımızın İzmir Adliyesi bünyesinde Belkahve Vergi Dairesi birimi oluşturulması yönünde talepleri söz konusudur.

Gereğinin yapılması hususu,
Bilgilerinize sunulur.
Saygılarımla.

Av. Sema PEKDAŞ
İzmir Barosu Başkanı

**BELKAHVE VERGİ
DAİRESİ
BAŞKANLIĞI'NIN
YANITI**

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı
Belkahve Vergi Dairesi Müdürlüğü

SAYI: B.07.1.GİB.4.35.80.14/17711 13/07/2011
KONU: Birim Oluşturulması

İZMİR BAROSU BAŞKANLIĞINA
1456 Sokak No. 14 Alsancak/İZMİR

İlgi : 30.05.2011 tarih ve 070/7931 sayılı yazınız

Mahkemeler ve icra dairelerinde işlemlerin daha hızlı ve akıcı yapılabilmesi ve meslektaşlarımızın adli işlemleri takip ederken zamandan tasarruf edebilmelerini sağlamak amacıyla İzmir Adliye Binasında "Vezne açılmasına" ilişkin ilgi dilekçeniz 06.07.2011 tarihinde İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı (Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)na 06.07.2011 tarih ve 17.49 sayılı yazımızla iletilmiştir.

Başkanlık makamından alınacak olura müteakip yerine getirilebileceği hususunu,

Bilgilerinize arz ederim.

Mükremin DİNÇER
Vergi dairesi Müdürü

D U Y U R U

Meslektaşlarımız; 6111 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" un 11/a ve diğer ilgili maddeleri gereği geçmiş dönem Baro keseneklerini 25/08/2011 tarihine kadar faizsiz olarak ödeyebilirler.

CMK Komisyonu

DEĞİŞEN CEZA YASALARININ HAK KISITLAMASI YETMEDİ

- üstüne bir de ceza yargılamasında temyiz harcı -

14 Nisan 2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 6217 sayılı Yargı Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 13. maddesi ile ceza yargılamasında temyiz başvurularının temyiz harcı yatırılması şartına bağlı tutulduğunu biliyorsunuz. Bu nedenle temyiz istemlerinde kendilerinden temyiz harcı istenen CMK müdafisi meslektaşlarımıza önerilen dilekçe örneği (-usuli itirazların içerik olarak örneklenmesi bağlamında-) aşağıda sunulmuştur.

"1- Müvekkil sanığın usule ilişkin istemleri

14 Nisan 2011 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6217 sayılı Yargı Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 13. maddesi ile ceza yargılamasında temyiz başvurularını temyiz harcı yatırılması şartına bağlı tutmuştur.

Anayasanın 36. maddesi "Hak Arama Hürriyeti" başlığı ile herkesin adil yargılanma hakkına sahip olduğu kuralını getirmiştir. Herhangi bir kısıtlama ve engellemeye bağlanmadan herkese tanınmış olan bu hak, yalnızca yargılama aşamasının adilliyi değil ve fakat kararın infazına kadar geçen tüm sürecin adilliyini ifade eder. Mahkemelerde verilen kararların hukukilik denetiminin sağlanması ise adil yargılanma hakkının ayrılmaz bir parçasıdır.

Keza, bir suç isnadı ile karşılaşılan kişinin kendisini

savunmak açısından gerekli kolaylıklara sahip olması yine adil yargılanma hakkının bir sonucudur. Kişinin bu süreçte adalete erişimini engelleyecek her türlü sınırlama bu yönüyle de adil yargılanma hakkının ihlalidir.

Bu nedenle ceza yargılamasında temyiz harcını karşılayamadığı için yerel mahkeme kararının hukukilik denetimini gerçekleştiremeyen kişi için hak arama özgürlüğünü ortadan kaldıran bu uygulama Anayasanın ihlali anlamına gelmektedir.

Yine, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin 40. Maddesi, bir suç isnadı altında olan çocuk için eyleminin ceza yasasını ihlal ettiği sonucuna varılması halinde, bu kararın ve bunun sonucu olarak alınan önlemlerin daha yüksek yetkili, bağımsız ve yansız bir makam ya da mahkeme önünde yasaya uygun olarak incelenmesini **asgari güvence olarak belirlemiştir. Aynı güvence AİHS'de ve buna bağlı olarak AİHM'nin birçok kararında da yer almaktadır.**

6217 sayılı Yasa yargı hizmetlerini hızlandırmak gerekçesiyle, Anayasa ile güvence altına alınmış ilkeleri ve uluslararası sözleşmelerle belirlenen evrensel hukuk ilkelerini yok sayan bir düzenleme getirmiştir. Yargı hizmetlerini hızlandırmak ne kadar devletin sorumluluğu ise, aynı zamanda kişilerin hak arama ve adalete erişim haklarının korunması için gerekli tedbirleri almak da o derece devletin sorumluluğudur.

Bu nedenlerle temyiz harcını karşılayabilecek ekonomik olanağa sahip olmayan

ya da temyiz harcını yatırma olanağına fiilen sahip olmayan kişi için yasa yoluna gitme imkânını kaldırmak çağdaş insan hakları ve özgürlükleri fikri ile çelişen, kabul edilemez bir durumdur.

Üstelik getirilen düzenlemenin uygulamada yaratacağı sorunlar ise tümüyle göz ardı edilmiştir. Bilinmelidir ki, 6217 sayılı Yasanın -en azından- kendisine CMK kapsamında müdafii/vekil görevlendirilmesi talep edilen kişilerin temyiz taleplerinde uygulanması fiilen mümkün değildir.

Bilindiği üzere CMK kapsamında müdafii ve vekil görevlendirilmesine ilişkin uygulamaya "Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafii ve Vekillerin Görevlendirilmeleri ile Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik" hükümleriyile belirlenmiştir.

Söz konusu yönetmelikte herhangi bir ödenebilir gider tanımına yer verilmemiştir. Yönetmelik 4. maddesinde yer alan ücrete ilişkin düzenlemede ise, "10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca mutat olan taşıta göre gerçek masraf üzerinden yapılan zorunlu yol giderlerini, acele ve zorunlu hâllerde ise, bu Yönetmeliğin 11. maddesinde sayılan mercilerin kabulü üzerine mutat taşıt dışındaki araçlarla yapılan zorunlu yol giderlerini" karşılanabilir gider olarak belirlemiştir.

Bu nedenle avukat yardımıyla yararlanma olanağı bulunmadığı ve yasal şartları buna uyduğu için kendisine Barodan avukat görevlendirilmesi talebinde bulunan kişilerden mahkeme ta-

rafından verilen kararın temyizi için yönetmelikte bile tarif edilmeyen bir gider/harc talep edilmesi, CMK kapsamında müdafii/vekil görevlendirilmesi sisteminin özüne aykırı bir uygulamadır.

Hem Avukatlık Kanunu, hem TBB Avukatlık Meslek Kuralları ve hem de CMK Yönetmeliği gereğince, baro tarafından görevlendirilen avukat, üzerine aldığı görevi hüküm kesinleşene kadar sürdürmek zorundadır. Bu zorunluluk aleyhe olan hükümlerin temyizini de kapsar. Sanık adına bir kısım harcamaların yapılması ise avukatın görevleri arasında değildir.

Avukatın görevi olmadığı hususu bir yana bırakıldığında bile, müdafilere ödenen ücretin komikliği, ödeme zamanlarının uzunluğu ve yönetmelikle zorunlu yol gideri dışında avukatın yapacağı hiçbir giderin karşılanmayacağı şeklindeki hüküm karşısında temyiz harcının temyiz talebinde bulunan müdafii tarafından karşılanmasını beklemek de mümkün değildir.

Uygulamada bugün karşılaştığımız şekilde temyiz dilekçesini veren avuktardan aynı zamanda temyiz harcını da yatırmasını istemek, avukatın görevleri arasında yer almayan bir hususu avukata dayatmaktan ibarettir. Kendisinden temyiz harcı talep edilen kişi, bu harcı karşılamadığı ya da karşılayamadığı için hükmün temyiz edilememesi de görevlendirilen avukatın mesleğini gereği gibi yerine getirememesi sonucunu doğuracaktır.

Kamu adına dava açarak, hiçbir kabulü olmadığı halde bir kişiyi ceza yargılamasına

muhatap kıldıktan sonra verilen kararın hukuka aykırılığı iddiasını Yargıtay'a taşımak isteyen sanığa masraf/harç mecburiyeti yüklemek ise, ceza yargılamasında adalete erişimin engellenmesi anlamına gelir ve ceza yargılamasının "herkes kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı ile mahkûm edilmedikçe masum sayılacağı" şeklinde ifade edilebilecek ruhu na aykırıdır. Adaletin hızlandırılması gerekçesi ile dayatılmak istenen aslında adalete erişimin engellenmesidir. Bu durum ise ceza yargılaması açısından daha da vahim sonuçlar doğurmaya gebe dir.

Sonuç ve istem:

Sunulan ve açıklanan durumlar karşısında;

1- Öncelikle 14 Nisan 2011 tarihli 6217 sayılı Yasanın 13. maddesinin Anayasaya aykırı olması nedeniyle iptali istemiyle ANAYASA MAHKEMESİNE gönderilmesine karar verilmesini ve karar verilinceye kadar temyiz süresinin saklı tutulmasını;

2-

- Temyiz talebimize konu kararın verildiği dosyada mahkemenizin talebi üzerine İzmir Barosu Başkanlığı tarafından görevlendirilmiş bulunduğum;
- CMK kapsamında müdafii ve vekil görevlendirilmesinin "Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafii ve Vekillerin Görevlendirilmeleri ile Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik" e tabi olduğu,
- Yönetmeliğin 4. maddesinde ise "10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca mutaat olan taşıta göre gerçek masraf üzerinden yapılan zorunlu yol giderlerini, acele ve zorunlu hâllerde ise, bu Yönetmeliğin 11. maddesinde sayılan mercilerin kabulü üzerine mutaat taşıt dışındaki araçlarla yapılan zorunlu yol giderleri" nin karşılanabilir gider olarak belirlendiği;
- Müdafii tarafından böyle bir giderin karşılanması-

nın mümkün olmadığı düşünülerek, yasal mesleki sorumluluk gereği süresi içerisinde mahkemenize ibraz edilen temyiz talebimizin kabulüne karar verilmesini;

3- Doğası ve usulü gereği kendiliğinden avukatın hukuki yardımına erişemeyecek durumda olduğu ve yasal şartları buna uyduğu için kendisine baro tarafından ücretsiz olarak avukat görevlendirilmesi talebinde bulunan kişilerden mahkeme tarafından verilen kararın temyizi için harç talep edilmesinin, CMK kapsamında müdafii/vekil görevlendirmesi sisteminin özüne aykırı bir uygulama olduğu ve, 6217 sayılı Yasanın kendisine CMK kapsamında müdafii/vekil görevlendirilmesi talep edilen kişilerin temyiz taleplerinde uygulanmasının mümkün olamayacağı ve CMK kapsamında yapılan görevlendirmelerin temyiz harcına tabi olamayacağını düşündüğümüzden temyiz dilekçemizin harç istenmesizin kabul edilerek, Yargıtay'a gönderilmek suretiyle, Yargıtay tarafından bu konu-

da bir karar verilmesinin sağlanmasını;

4-Tüm taleplerimizin reddi ve 6217 sayılı Yasanın CMK kapsamında kendisine müdafii/vekil görevlendirilen kişilerin temyiz taleplerine de uygulanacak olması halinde ise;

Baro tarafından görevlendirilen avukatın temyiz talebine ilişkin harcı ödemesi konusunda yasal bir yükümlülüğünün bulunmadığı ve CMK görevlendirmelerinde tüm masraf ve giderlerin savcılık tarafından ödeneceğine ilişkin mevzuat gereğince talep edilecek temyiz harcının yargılama giderlerine eklenmek üzere Cumhuriyet Başsavcılığından istenmesini;

5.Son olarak ise yine tüm taleplerimizin reddi halinde CMK gereğince görevlendirilmiş olduğum müvekkile ulaşmam mümkün olmadığına, Sayın Mahkemece harcın ödenmesi konusunda müvekkile bilgi verilmesi ve harç tamamlanana veya bu konudaki ihtar sonuçlanana kadar temyiz süresinin saklı tutulmasını dilerim."

Hâkim önce ceza verdi, sonra temyiz için Yargıtay harcının kaldırılmasını istedi

Mahkeme, Yargıtay ceza dairelerine yapılacak başvurularda alınan 40 TL harç bedelinin kaldırılması için Anayasa Mahkemesine başvurdu.

Eskişehir Çocuk Mahkemesi, Yargıtay ceza dairelerine yapılacak başvurularda alınan 40 TL'nin Anayasaya aykırı olduğu iddiasıyla iptali için Anayasa Mahkemesine başvurdu. Mahkeme, bir davada 18 yaşından küçük çocuğa, 'Nitelikli hırsızlık, konut dokunulmazlığını bozma, mala zarar verme' suçlarından çeşitli hapis ve para cezaları verdi.

Ancak, mahkeme yargıçı Oktay Kuban aldığı bir ara karar ile Yargıtay'a temyiz başvurusu için 40 TL ödenmesine ilişkin kanunun Anayasaya aykırı olduğunu belirterek

21 Nisan 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesine başvurulmasına hükmetti. 14 Nisan 2011 tarihinde yürürlüğe giren 492 sayılı Harçlar Kanunu'nda yapılan değişiklik ile 'Yargıtay ceza dairelerine yapılacak temyiz başvurularında 40 TL alındığını hatırlatan Kuban, "Bu düzenlemeye göre Cumhuriyet Savcıları sanık aleyhine herhangi bir harca tabi tutulmaksızın temyiz başvurusunda bulunabilecekken, sanık kendi lehine temyiz başvuru yolunu kullanabilmesi için 40 TL temyiz harcı yatırması gerekmektedir." dedi. Ku-

ban, Kararda, yapılan bu düzenlemenin bireyin hak arama özgürlüğünü engelleyici nitelik taşıdığını ve Anayasanın 2, 5, 10, 13 ve 36. maddelerine aykırı olduğunu vurgulandı.

Mahkeme ayrıca, 18 yaşından küçük çocuğun karar dosyasının bir örneğinin de Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verdi ve sanık avukatının temyiz başvurusunun Anayasa Mahkemesi'nce bu konuda verilecek karara kadar bekletilmesine hükmetti.

CMK Komisyonu

Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri ile Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Ceza yasalarında 2005 yılında yapılan ilk değişiklik ve peşi sıra gelen diğer değişiklikler, sizler de biliyorsunuz, müdafîin rolünü ve etkinlik alanını ve elbette sanığın haklarını oldukça daralttı. 1993 yılında büyük bir heves ve umutla yola çıkarılan CMUK'tan eser kalmadı. Haklar ve özgürlükler alanında ilerleme sağlanması, AB raporlarına şirin görünme kaygısı da ortadan kalkınca, kişisel çabalara ve sivil toplum örgütlerinin mücadelesine kaldı.

Müdafîe ödenen ücretler kuşa döndürüldü, HMUK değişikliği tartışılırken "avukatla dava açmanın" dava şartı olmasına yönelik öneri kabul görmedi. Ne-

den? Zorunlu müdafîlik ve adli yardım sistemiyle zaten hazineye yük olan yurttaşların bir de utanmadan HMK nedeniyle yük olmalarının önüne geçilmiş oldu.

Müdafîe yapılacak ödeme (ve elbette zorunlu giderler), savcılıkların inisiyatifine bırakıldı; onların da rapor onaylamak için –neredeyse– "mahkeme yargıcının, savcının, sanığın ve mağdurun aslını da hazır edin" demediği kaldı. Müdafî ve vekillere yapılacak ödemelere ilişkin Yönetmelikte bir kez daha değişiklik yapan Adalet Bakanlığı yönetmeliği 10 Haziran 2011 tarihli ve 27960 sayılı Resmi Gazetede yayımlandı. Bilginize sunuyoruz.

MADDE 1 – 2/3/2007 tarihli ve 26450 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri ile Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 4. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"d) Ücret: Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile Tarife gereğince ödenecek meblâğı, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca mutat olan taşıta göre gerçek masraf üzerinden yapılan zorunlu yol giderlerini, acele ve zorunlu hâllerde ise, bu Yönetmeliğin 11. maddesinde sayılan mercilerin kabulü üzerine mutat taşıt dışındaki araçlarla yapılan zorunlu yol giderlerini ve müdafî veya vekil tarafından ödenen temyiz, istinaf ve itiraz harçlarını,"

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(2) Müdafî veya vekilin görevi gereği yaptığı zorunlu yol giderleri ile

kendisi tarafından karşılanması durumunda temyiz, istinaf ve itiraz harçları ayrıca ödenir.

(3) Müdafî veya vekile Tarife gereğince ödenen meblâğ, zorunlu yol giderleri ve müdafî veya vekil tarafından ödenen temyiz, istinaf ve itiraz harçları yargılama giderlerinden sayılır."

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "serbest meslek makbuzunu" ibaresinden sonra gelmek üzere "kendisi tarafından karşılanması durumunda temyiz, istinaf ve itiraz harçlarının ödendiğine ilişkin belgeyi" ibaresi eklenmiş; beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve son fıkraya buna göre teselsül ettirilmiştir.

"(5) Cumhuriyet başsavcılığınca listeler ve ekindeki dayanak belgeler incelendikten sonra, müdafî veya vekile ödenmesi gereken Tarifede yazılı meblâğ ile varsa zorunlu yol giderlerini de kapsayan toplam ücret, ödeme emri belgesiyle, serbest meslek makbuzunu düzenleyen müdafî veya vekilin bildireceği banka hesabına ödenir.

(6) Cumhuriyet başsavcılığınca, müdafî veya vekil tarafından karşılanması durumunda temyiz, istinaf ve itiraz harçlarına ilişkin dayanak belgeler incelendikten sonra ödenmesi gereken meblâğ, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 67. maddesinin ikinci fıkrası gereğince herhangi bir kesintiye tabi olmaksızın müdafî veya vekilin bildireceği banka hesabına ödenir.

(7) Beşinci ve altıncı fıkraya gereğince yapılan ödemeler, yargılama giderlerinin hesabında dikkate alınmak üzere soruşturma ya da kovuşturma dosyasına bildirilir."

MADDE 4 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

(Yönetmeliğin yayımlandığı resmî gazetenin tarihi ve sayısı: 2 Mart 2007, 26450; Yönetmelikte değişiklik yapan yönetmeliğin yayımlandığı resmî gazetenin tarihi ve sayısı: 21 Mayıs 2007, 26528)

Kadın Hakları Komisyonu

KADINA YÖNELİK ŞİDDET, İNSAN HAKKI İHLALİ VE AYRIMCILIK TÜRÜDÜR!

Kadına yönelik ve aile içi şiddetle mücadele için yeni ve çok önemli bir araç sağlayan Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi İnsan Hakları Ortak Platformu (IHOP) tarafından Türkçeye çevrildi.

Kadına yönelik ve aile içi şiddetle mücadele için yeni ve çok önemli bir araç sağlayan Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi İnsan Hakları Ortak Platformu (IHOP) tarafından Türkçeye çevrildi.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından 7 Nisan 2011 tarihinde Strazburg'da onaylanan Sözleşme 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul'da imzaya açıldı ve Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 13 ülke tarafından imzalandı. Sözleşmenin resmi olmayan çevirisine internet sitesinde yer veren IHOP, Türkiye'nin hazırlanmasına öncülük ettiği ve imzaladığı bu sözleşmeyi hiçbir çekince koymadan onaylayan Avrupa ülkeleri arasında yer almasını talep ettiğinin de altını çizdi.

Sözleşme, kamusal ya da özel alanda kadına yönelik şiddeti bir "insan hakkı ihlali" ve "kadına yönelik ayrımcılık türü" olarak tanımlıyor. "Aile içi şiddet" ise sözleşmede, "aile içinde fiziki, cinsel, psikolojik veya ekonomik şiddetle ilgili tüm eylemler" olarak tanımlanıyor. Sözleşme, taraf devletlerin kadın-erkek eşitliği, kadına yönelik şiddet ve karşılıklı saygı konularını her düzeyde eğitim müfre-

datına eklemelerini şart koşuyor. Sözleşmede kadınların şiddete maruz kalmadan ve şiddet mağduru oluktan sonra korunmasıyla ilgili düzenlemeler de yer alıyor. Sözleşme, şiddet mağdurlarına ücretsiz hukuksal destek sağlanmasını öngörüyor. Sözleşme, ayrıca, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ile ilişkili iltica talepleri ve geri gönderme ilkesi konusunda güvenceler getiriyor. Ayrıca, sözleşmenin uygulanmasını izleyecek bir uzmanlar gurubunun oluşturulması öngörülüyor.

Sözleşmenin bölümleri ve bölüm başlıkları

Sözleşme, Giriş kısmına dayanak ve başvuru kaynağı olarak diğer uluslararası sözleşmeleri işaret ediyor: İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına

İlişkin Sözleşme, Avrupa Sosyal Şartı, İnsan Ticaretine Karşı Eyleme İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi, Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Uluslararası Sözleşmesi ("CEDAW"), Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme ve Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü.

Sözleşme adı geçen sözleşmelere ek ihtiyari proto-

kolleri ve tavsiye kararlarını da dikkate aldığını dilelendirmiş.

Sözleşme, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin şu Tavsiye Kararlarını da kendisine dayanak olarak aldığını ifade etmiş: Kadınların Şiddete Karşı Korunmasına İlişkin Tavsiye Kararı Rec(2002)5, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Standart ve Mekanizmalarına İlişkin Tavsiye Kararı Rec(2007)17, Çatışmaların Önlenmesi, Çözümü ve Barışın İnşasında Kadın ve Erkeklerin Rollerine İlişkin Tavsiye Kararı Rec(2010).

Sözleşmenin başlangıç bölümünden sonra I. Bölümde, sözleşmenin amacı, tanımlar, eşitlik, ayrımcılık yasağı ve genel yükümlülükler tanımlanıyor. II. Bölümde, bütünleşmiş politikalar ve veri toplamaya ilişkin hükümler yer alıyor. II-I. Bölümde taraf devletlerin önleme yükümlülükleri; IV. Bölümde koruma ve destekle ilgili yükümlülükleri tanımlanıyor. V. Bölümde, hukukla ilgili yaptırımlar tanımlanıyor. VI. Bölümde soruşturma, yargılama, usul hukuku ve koruyucu tedbirler tanımlanıyor. VII. Bölümde sığınma ve ilticayla ilgili hükümler yer alıyor.

1 <http://www.ihop.org.tr>

2 http://ihop.org.tr/dosya/coe/CoE_Sozlesme-KadinaYonelikSiddet.doc

VIII. Bölümde uluslararası işbirliği; IX. Bölümde izleme mekanizması; X. Bölümde diğer uluslararası mekanizmalarla ilişkiler; XI. Bölümde sözleşmedeki değişiklikler; XII. Bölümde son hükümler tanımlanıyor.

Sözleşmede göze çarpan noktalar

Türkiye’de azınlıkta kalan ve ayrımcılığa uğrayan çoğu gruba yönelik pek çok küçümseyici/aşağılayıcı deyim ya da tekerleme mevcut biliyorsunuz. Bu yazı kadına yönelik şiddet’e dair bilgiyi aktardığına göre önceliği kadınlara verelim: “Kadın gibi ağlamak”, “kadının eteği altına girmek”, “karı gibi gülmek”, “karı gibi kırmak.” Üstelik bu ayrımcı dili kullananlar de salt erkekler değil. Önemlice bir çoğunluğu kadın ve bu nedenle bu zihniyet, algılama biçimi ve yaklaşım bir türlü azalarak maziye karışmıyor.

Bu bağlamda Sözleşmenin dili, kadına bir mevki gibi sunulan “annelik” sıfatına yüz vermemiş görünüyor. Yanı sıra kız çocuklarını ve aile içinde şiddete tanık tutulan çocukları da (cinsiyet gözetmeksizin) Sözleşmenin kapsamı içinde değerlendiriyor. Ama temel amaçlarını, kadın ve erkek arasındaki eşitliği kurmak; kadına yönelik şiddeti ve aile içi şiddeti ortadan kaldırmak olarak tanımlıyor.

Sözleşme kendi hükümlerinin Taraf Devletlerce etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla izleme sistemi kurulacağını da altını çiziyor.

Konuya ilgi duyan meslektaşlarımız elbette çevirinin tamamına ulaşabilirler. Ancak sözleşmenin bazı kavramları nasıl tanımladığına yer vermek, kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla hizmet eden davalarda

(gerek ceza, gerek hukuk) biz avukatların elini teorik olarak güçlendirecektir. Bu çerçevede, Sözleşmenin “Tanımlar” başlıklı 3. maddesine yer vermek istiyoruz:

“Madde 3 – Tanımlar

Sözleşmenin amacı bakımından:

a. “Kadına yönelik şiddet” ister kamusal ister özel alanda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik acı veya ıstırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayalı her türlü eylem veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir ve bir insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılığın bir biçimi olarak anlaşılmaktadır.

b. “aile içi şiddet”, mağdur faille aynı haneyi paylaşa da paylaşmasa da, aile veya hanede, eski veya şimdiki eşler ya da partnerler arasında meydana gelen her türlü fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddet anlamına gelir.

c. “toplumsal cinsiyet” toplum tarafından kadın ve erkeğe yüklenen ve sosyal olarak kurgulanan roller, davranışlar ve eylemler anlamına gelir.

d. “kadına yönelik cinsiyete dayalı şiddet” doğrudan kadınlara yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya orantısız bir şekilde kadınları etkileyen şiddet anlamına gelir.

e. “mağdur” a ve b bentlerinde belirlenen davranışlara maruz kalan gerçek bir kişi anlamına gelir.”

Sözleşme, Taraf Devletlerin yükümlülüğünü bazı maddelerde düzenlemiş (5. 6., 7. 8. 10. 11., 12. ve diğer maddeler) ise de, sizlerin de bildiği üzere bu tarz sözleşmelerin yaptırım gücü bulunmuyor. Ancak, Ana-

yanın 90. maddesine göre iç hukuk hükmünde olmaları, resmi makamlar önünde ileri sürme hakkını tanımaktadır.

Taraf Devletlerin yükümlülüklerinde dair maddelerden bir olan 12. maddede, kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacını güdüyor. Türkiye göz önüne alındığında sözkonusu maddenin 5. fıkrası oldukça önemli:

“Taraf Devletler, kültür, örf ve adet, din, gelenek veya sözde ”namus” un bu Sözleşme kapsamında yer alan şiddet eylemlerinin bir gerekçesi olarak kabul edilmemesini güvence altına alır.”

Sözleşme sözde “namus” adına kadına uygulanan şiddetin önlenmesine verdiği önemin, ileride yer alan 42. maddeyle altını çizmiş, altını çiziyoruz:

“Madde 42 – Suçların kabul edilemez gerekçeleri; sözde “namus” adına işlenen suçlar da dâhil

1. Taraf Devletler, bu Sözleşme kapsamında yer alan şiddet eylemlerinden herhangi birinin gerçekleşmesini takiben başlatılan cezai işlemlerde kültür, örf ve adet, gelenek veya sözde “namus” un bu eylemlerin gerekçesi olarak kabul edilmemesini sağlamak üzere gereken yasal veya diğer tedbirleri alır. Bunlar arasında, özellikle, mağdurun, kültürel, dinî, toplumsal ya da geleneksel olarak kabul gören uygun davranış normlarını ve âdetlerini ihlal ettiği iddiaları da dâhildir.

2. Taraf Devletler, herhangi bir kişinin bir çocuğu 1. fıkrada bahsedilen eylemlerden herhangi birini işlemeye tahrik etmiş olmasının söz konusu kişinin gerçekleştirilen eylemlerle ilgili cezai sorumluluğunu azaltmamasını sağlamak üzere gereken yasal veya diğer tedbirleri alır.”

Sözleşme, farkındalığı artırma, eğitim, uzmanların eğitimi, önleyici müdahale ve tedavi programları konusunda Taraf Devletlerin yükümlülüklerinin çerçevesini çizerken; özel sektör ve medyaya da sorumluluk atfetmeyi unutmuyor.

Sözleşme, kapsamı bağlamında işlenen suçlara ilişkin taraf Devletlere yargılama bağlamında da önerilerde bulunuyor. Özellikle, “Cezayı Ağırlaştırılan Nedenler” başlığını taşıyan 46. madde ve sözleşmenin kapsamında yer verilen şiddet biçimlerine ilişkin alternatif çatışma çözümünü ve uzlaşmayı yasaklayan 48. madde özellikle Türkiye açısından çok önemli. Tabii, bu düzenlemeler, ülke insanı başta olmak üzere, yasa uygulayıcılarının da bakış açısını değiştirmesi gereken bir yaklaşım içeriyor.

Sözleşmenin 46. ve 59. maddeler arasında yargısal düzenlemeye ayırması, aslında cezasızlığını ve bu suçlara gösterilen toplumsal ve yargısal toleransın (tıpkı kötü muamele ve işkencenin önlenmesinde olduğu gibi) ortadan kaldırılmasının hâlâ önemini ve ciddiyetini koruduğunu gösteriyor.

Sözleşme elbette devamında önemli maddeler ve öneriler içeriyor. Bülten kapsamına ilk bakışta gözümüze çarpanları aldık. Her yasa gibi, sözleşme gibi bu metinlerin yazıcıları da insan ve uygulamacıları da öyle. Türkiye’nin hazırlanmasında hem önyak olduğu, hem ilk imzacılarından olduğu bu önemli Sözleşmenin ülke gündeminde, yurttaşların vicdanında ve uygulayıcıların elinde hak ettiği yeri bulmasını diliyoruz.

Kadın Hakları Komisyonu

KADININ EVLENMEDEN ÖNCEKİ SOYADINI KULLANMASI VE AİHM İÇTİHADİ

Anayasa Mahkemesinin verdiği bir ret kararı üzerine İzmir Barosunun 17 Mart 2011 tarihli basın açıklaması

Anayasa Mahkemesi 10 Mart 2011 tarihinde Türk Medeni Kanununun 187.maddesinin, "kadının evlenmeden önceki soyadını tek başına kullanma hakkını içermemesi nedeniyle" Anayasaya aykırı olduğu iddiasında bulunan Fatih 2. Aile Mahkemesinin başvurusunu ret etmiştir.

Anayasa Mahkemesinin karar gerekçeleri yayınlanmakla beraber İzmir Barosu olarak bu konuya ilişkin görüşlerimizi açıklamak istiyoruz. Bu kararı öncelikle, AİHM'nin İzmir'den gönderilen ve başvurusu Baromuz üyesi olan Ayten Ünal Tekeli'ye ilişkin Tekeli-ÜNAL/TÜRKİYE kararının "yok sayılarak" verilmesi nedeniyle HUKUKA AYKIRI BULMAKTAYIZ.

Bu kararla ilgili sürece kısaca hatırlarsak;

1995 yılında başlayan iç hukuktaki hukuksal süreç 1996 yılında bir hak mücadelesi olarak AİHM'ye taşınmıştır. Bu başvuru üzerine AİHM 2004 yılında, "evli kadınların evlendikten sonra yalnızca önceki soyadlarını kullanamamalarını, benzer konumdaki kişiler arasında "farklı muamele" oluşturduğuna karar vererek, AİHM'nin 8.maddesinde düzenlenen "özel hayatın gizliliği" ile 14. maddesinde düzenlenen ayrımcılık yasağına aykırı bulmuş ve Türkiye Cumhuriyeti Devletini bu uygulama nedeniyle mahkûm etmiştir.

Yine verilen kararlar Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesine aykırı olan bu uygulamayla ilgili tek sorun yaşayan Avrupa Konseyi ülkesinin Türkiye Cumhuriyeti olduğu ifade edilmiştir. AİHM bu hususta yasal düzenleme yapmak gereğine dikkat çekmiştir.

Bu karardan sonra Başvurucu, İçişleri Bakanlığı tarafından, İzmir Valiliğine gönderilen yazıyla AİHM'nin konuyla ilgili kararı olduğunu, buna uygun olarak Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve

hükmünde olup Anayasa'ya dahi aykırılığı öne sürülemez." düzenlemesini, AİHM içtihatlarını ve evrensel hukuka giden yolu yok saymıştır. Bu karar ile ilgili tarihlere Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuruya ilişkin hakların kullanılmasına ilişkin anayasal de-

Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün yazısı bulunduğu dile getirmiştir. İlgili makamlar tarafından TMK'nın 187.maddesinin değiştirilmesinin gündemde olması sebebiyle talep konusu yerinde görülerek, AİHM'nin bu kararı içtihat haline gelmiş ve uygulanmıştır.

Bu dönemde İzmir'den başlamak üzere "aile adı" başlıklı soyadıyla ilgili (-tüm sorunları açacak ve çocukların da soyadını kapsayacak şekilde-) 38 kadın örgütü desteğiyle Avrupa Konseyi üyesi başka ülkelerdeki örnekler de değerlendirilerek bir yasa teklifi hazırlanmış ve TBM'ye sunulmuştur. Yine Mecliste grubu bulunan siyasi parti temsilcileriyle görüşmeler yapılmış, ancak geçen zaman içinde yasal değişiklik yapılmamıştır.

Yine bu dönemde; AİHM'nin "kadınların kendi soyadlarını kullanmasına olumlu cevap veren bu içtihadı nedeniyle bir kısım talep sahiplerine idari yolla "evlenmeden önceki soyadı kullanmasına izin verilmiş" bir kısım davacıların talebi de dava yoluyla sonuçlanmıştır. Bu kararların hepsinin gerekçesi, Anayasanın 90. maddesinde düzenlenen, "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası Antlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz." hükmü olmuştur.

Anayasa Mahkemesi vermiş olduğu bu karar ile, Anayasa'nın 90.maddesiyle getirilen "uluslararası anlaşmalar kanun

değişikliklerin ne kadar işlevsiz kalacağını da göstermektedir. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolu Türkiye'nin Avrupa Birliği karnesinde not yükseltmek için getirilmiş bir yol iken, AİHM içtihatları ve oluşturduğu normlar, yargı kültürü sıfırlanmadan, bu birikim ret edilmeden karar üretilmeliyken, tam tersi şekilde davranılmıştır.

Bu karar aynı zamanda, erkek ege-men bir bakış açısıyla oluşturulmuş hukuksuz bir karardır. Ne anayasa oylamasıyla getirilen 10. maddenin ruhuna uygun ne de 90.madde dikkate alınarak verilmştir.

Bu karar, evrensel hukuk alanındaki kazanımların, yasalardaki ve anayasadaki özgürlükçü ve demokratik düzenlemelerin demokratikleşme ve özgürleşme için yetmediğini; bu düzenlemeleri uygulayan ve onlara hayat veren zihinler özgürleşmedikçe, toplumun önünün açılmayacağını bir kez daha göstermiştir.

İzmir Barosu olarak, kazanılmış hakları, kadınları, uluslararası sözleşmeleri, AİHM kararlarını, hukukun üstünlüğünü, evrensel değerleri, Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesini savunmaya devam edeceğiz.

Medeni Kanununda bir düzenlemeye gidilerek AİHM içtihatları ve evrensel hukuk ve değerlere göre bir düzenleme yapılmalı, kadınların soyadına özgürlük tanınmalıdır.

İzmir Barosu, bu değişiklik için çalışmayı görev olarak önüne koymaktadır.

Kent ve Çevre Komisyonu

ÇEVRE TAHRİBATINI DURDURMAK İÇİN...

Kent ve Çevre Komisyonun çalışmalarına Mayıs ayı Bültenimizde de geniş yer ayırmıştık; hatta komisyon çalışmalarını özet olarak sunduğumuzun da altını çizmiştik. Komisyon aradaki kısa zaman dilimi içinde önemli birkaç işe daha imzasını attı ve suç duyurularında bulundu, idare mahkemelerinde davalar açtı. Bu çalışmalara ilişkin kısa bilgileri sizlerle paylaşmak isteriz.

Kütahya-Tavşanlı atık havuzu

Çevre avukatlarının Bergama ve diğer altın arama çalışmalarının yapılabacağı yerlerde kullanılacak siyanür liçi yöntemine yönelik 20 yıla yaklaşan zaman dilimindeki muhalif çalışmalarını en azından duymuşuzdur. Tabii, Bergama'dan bu yana ülkemizin gündemine HES'ler ve dolayısıyla Karadeniz bölgesi de girdi. Çevre avukatları ve bu çalışmaların yapıldığı yörenin yurttaşları pek çok şeyle itham edildiler; suçlama vatan hainliğine kadar vardırıldı. Ama Mayıs ayı başındaki Kütahya-Tavşanlı'da yaşanan olay belki kapalı olan gözlerin bir nebze olsun açılmasını sağladı.

Kütahya-Tavşanlı'da bulunan Eti-gümüş A.Ş. gümüş madeni istihracı ve işletmesi bünyesindeki tehlikeli ve zehirli atıklar içeren havuzlar arasındaki setler yarıldı. 1987 yılında kurulan tesislerde gümüş üretimi 5 ana aşamada gerçekleştiriliyor: 1. Açık ocaktan cevher istihsalı, 2. Kırma-eleme, 3. Öğütme ve çözüldürme(Liç), 4. Filtrasyon, 5. Rafinasyon.

8 Mayıs 2011 tarihinden itibaren yazılı ve görsel basında, aşırı yağışlar ve ihmal sonucunda işletmenin tehlikeli ve toksik atıklar içeren havuzlarını birbirinden ayıran setlerde çökme ve yarılmalar meydana geldiği yolunda çok sayıda haber yayınlanmıştır.

İzmir Barosu da, bu çökme ile meydana gelen çevre suçları ve zincirleme suçları işleyenler hakkında yapılacak bilirkişi incelemesine göre soruşturma ve kovuşturma açılması istemiyle 11 Mayıs 2011 tarihinde Kütahya Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulundu. Suç duyurusunda, şüphelilerin, TCK'nın 182., 171., 257. ve 279. maddeleri gereğince soruşturulması istendi. Suç duyurusunda bulunma hakkı, Avukatlık Yasasının 76.

ve 95/21 maddelerine dayandırıldı. Bildiği gibi, sözkonusu maddeler, baroları "insan haklarını savunmak ve korumakla ödevli" kılmaktadır.

Konuyla ilgili diğer meslek örgütlerinin saptamaları

Türkiye Maden İşçileri Sendikası, 6 yıl önce özelleştirilen Kütahya'daki Eti Gümüş A.Ş.'de sendikal örgütlülüğün yok edilmesi, sendikanın sağladığı yerinde ve sürekli denetim olgusunun ortadan kalkmasıyla bugünkü felaketin eşiğine geldiği bildirdi.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odasının açıklamasına göre, atık havuzunun yıkılması halinde Köprüören, Kızılcakaya, Yoncalı ve Örenköy tamamen siyanürlü atık altında kalacak binlerce insan hayatını kaybedecektir. Köylerin içme sularına şu anda bile siyanür karıştığı haberlerde yer aldı.

Türk Tabipler Birliği, kırmızı alarm verilmesi ve işletme civarındaki köylerin boşaltılması gerektiğini bildiren bir açıklama yapmıştır.

Cumhuriyet Gazetesinin 11 Mayıs 2011 günlü sayısının 20. sayfasında Ozan Yayman tarafından yapılan bir habere göre, işletme havuzlarındaki sedlerin güçlendirilmesi ve önlem alınması önerilerini içeren ODTÜ raporunun gereğinin yerine getirilmediği öğrenilmiştir.

Karşıyaka- Atatürk Orman Alanına ayrılan yerin Denizcilik Müsteşarlığına tahsisi

İzmir Gazeteciler Cemiyeti 50. Yıl Hatıra Ormanı alanı, tapu kayıtlarında "Atatürk Orman Alanı" olarak geçmekte ve 1/5000 ölçekli İzmir Karşıyaka Atatürk Ormanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı kapsamında yer almaktadır. 4119 m²'lik 1.derece doğal SİT olan bu alan, İzmir İl Özel İdare-

since 49 yıllığına Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığına tahsis edilmiş ve akabinde Gemi Trafik Hizmetleri Merkez Binası ve Trafik Gözleme İstasyonları inşaatı amacıyla ağaç kesimi başlatılmıştır. İnşaat faaliyetleri 28 Şubat 2011 tarihinde Bayraklı Belediyesi tarafından mühürlenmiştir. Bu mühürleme işleminin iptali için, İzmir İl Özel İdaresi tarafından Bayraklı Belediye Başkanlığı aleyhinde dava açılmıştır.

Kentimizin plansızlık ve çarpık yapılaşma sonucunda betonlaştığı ve nefes alnamaz bir hale geldiğini sanırız hepimiz kabul ederiz. Bu nedenle, kentimizde 1 m2 lik bir yeşil alanın dahi değeri olduğunu söylemek yanlış mıdır? Kaldı ki, yapılması düşünülen ve mühürlenmiş tesis, yıllardır büyük emeklerle ağaçlandırılan ve kentin akciğerleri vazifesi gören bir alandır. Koruma Kurullarının muhtelif siyasi ve idari baskılarla 1.derece doğal sit alanlarında buna benzer yapılaşma izni verdikleri de malumdur. Kaldı ki, dava konusu alanın Atatürk Orman Alanı olarak işaretlenmiş; 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planına İzmir 1 No.lu Kurul tarafından 14 Nisan 2011 gün ve 5880 sayılı kararla onay verilmiştir. Elbette, kentin korunması gerekli bir orman ve ağaçlandırma sahası, devletin güvenlik ve emniyeti için gizlilik arz eden bir yapıdan çok daha önemlidir. Ayrıca, Anayasanın 56. maddesi uyarınca, davayı açan İl Özel İdaresi ve talimat aldığı Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı da çevre ve doğanın korunması ile görevli ve yükümlü devlet kurumlarıdır.

İzmir İl Özel İdaresi, "İmar Kanunu 26/2 ve 3030 kapsamında kalan Belediyeler İmar Yönetmeliği 71. maddesine ve Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 59. maddesine dayalı olarak bu Gözetleme Tesisinin ruhsa-

ta tabi olmadığımı ve bu nedenle inşaa- ta başladığımı, iddia etmektedir.”

İl Özel İdaresinin anılan mevzuata dayalı olarak yaptığı yorum haksız ve hukuksal dayanaktan yoksundur. Çünkü bir kentin anayasası, o kentin nazım/uygulama imar planları ile plan notlarıdır. Başbakanlık dahil, hiçbir kamu otoritesinin bir kentin imar planını ihlal etmek ve kaçak binalar yapmak hak ve yetkisi yoktur. Tüm yurtaşlar ve kamu kurumları İmar planlarına uymakla yükümlüdür.

İzmir Barosu Başkanlığı, inşaat faaliyetlerine ve ağaç kesimine karşı başta İzmir Gazeteciler Cemiyeti olmak üzere, çeşitli sivil toplum kuruluşları ve çevrede yaşayan halkın tepkisini dikkate alarak, iptali davası açan İl Özel İdaresine karşı, Bayraklı Belediyesi yanında davaya müdahil olma kararı almıştır. Söz konusu dava İzmir 2. İdare Mahkemesinin 2011/559 E. sayılı dosyasıyla görülmekte olup, Baromuz 16 Mayıs 2011 tarihinde davaya müdahale isteminde bulunmuştur.

Gebze-Orhangazi-İzmit Otoyolu

Mayıs ayı Bültenimizde, Gebze-Orhangazi-İzmit otoyolu (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dahil) projesi için ÇED sürecinin başlatılması talebi ile yapılan 29 Mart 2011 tarih ve 070/4082 nolu başvuruya Bakanlık tarafından verilen 15 Nisan 2011 tarih ve 33538 no.lu yazıdan söz etmiştik. Bu yazı ile (söz konusu proje için 14 Nisan 2011 tarih ve 27905 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına dair Yönetmelik uyarınca) ÇED Yönetmeliği hükümlerinin uygulanmasına gerek bulunmadığına dair idari işlem ile bu işleme dayanak 14 Nisan 2011 Tarih ve 27905 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin geçici 3. maddesinde değişiklik yapan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikten de

söz etmiş ve projenin sakıncalarına değinmiştik.

Otoyol projesinin Otoyol Yatırım ve İşletme AŞ (OYİAŞ) tarafından Kocaeli, Yalova, Bursa, Balıkesir, Manisa ve İzmir illeri sınırları içinde Yap-İşlet-Devret modeli ile yapılması ve 22 yıl süre ile işletilmesi planlanmaktadır.

Söz konusu projenin 7 Şubat 1993 tarihinden önce Devlet Planlama Teşkilâtının yatırım programına dâhil edildiği iddia edilmiştir. Bu tarih nedeniyle söz konusu proje hakkında ÇED Yönetmeliği hükümleri uygulanmayacaktır.

Projenin ilk başlangıç adı, yapılacak işlemler ve otoyolun uzunluğu gibi önemli aşamalar zaman içinde epeyce değişim geçirmiştir. 23 Haziran 1997 tarihli ÇED Yönetmeliği ise, bu tarihten sonra üç kez baştan aşağı değişmiştir. Tüm bu değişikliklerde ÇED muafiyeti, geçici maddelerde düzenlenerek korunmaya devam etmiştir. Bir diğer ifade ile dava konusu otoyolun muafiyeti de 2002, 2003, 2008 tarihli değişiklikler ile günümüze kadar getirilmiştir.

Davalı idarenin, yönetmeliklere sığınmak suretiyle bu otoyol projesini

ÇED sürecinden kaçırmasının temel nedeni, ÇED halk toplantılarında projeden etkilenecek üzüm-zeytin –tahıl tarımı ile yaşamlarını kazanan çiftçilerin tepki ve muhalefetini önlemektir. Ayrıca, malumları olduğu üzere ÇED sürecinde, Meslek Odalarının ve Akademi dünyasının görüşlerine başvurulmakta ve ayrıca proje kamuoyunda tartışmaya açılmaktadır. Davalı idare ve girişimci şirket ise yangından mal kaçırmaya böylesine önemli bir alanı etkileyen otoyol projesini demokratik tartışma ortamına sokmamak niyetindedir.

Projenin çevreye vereceği zarar

Projenin, İzmir ve doğal çevresi, zeytinlik ve tarım alanları ile güzergâhı boyunca doğal özelliklerine vereceği etkileri olumsuz olacaktır. Projenin güzergâh illerinde yaratacağı olumsuz etkileri bir yana Bursa ayağı ise özellikle Ramsar Sözleşmesi ile koruma altında alan Ulubat Gölü'nde de ciddi çevresel riskler doğuracaktır. Özellikle göl ve çevresinde yaşam alanı bulan ve nesli yok olma tehlikesi altında olan kuşların (örneğin, Bıyıklı Sumru, Pasbaş Pakta, Alaca Balıkçıl ve Kaşıkçı Kuşu) yaşam alanları, projenin çevresel etki değerlendirmesinden muaf tutulması ile ciddi tehditlere maruz kalacaktır.

Bütün bu konuları ayırntılı olarak ele alan İzmir Barosu Başkanlığı, 26 Mayıs 2011 tarihinde, ÇED Yönetmeliği hükümlerinin uygulanmasına gerek bulunmadığına dair İDARİ İŞLEM ile bu işleme dayanak 14.04.2011 Tarih ve 27905 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin geçici 3. maddesinde değişiklik yapan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 1. maddesinin İPTAL EDİLMESİNİ, yürütmenin durdurulması istemli olarak dava etmiştir. Danıştay 14. Dairesinde açılan dava dilekçesinin tam metnine İzmir Barosu sitesinden ulaşılabilir.

Kent ve Çevre Komisyonu

ÇEVRE İÇİN HUKUKÇULAR BULUŞMASI

(14-15 Mayıs 2011 tarihinde İzmir Barosu Kent ve Çevre Komisyonu'nun ev sahipliğinde yapılan "Çevre İçin Hukukçular Buluşuyor-III" Toplantısı'nda ilan edilmiştir)

Biz aşağıda isimleri yer alan avukatlar;

Yeni ekonomik politikaların, sermayenin küreselleşmesi sürecinin ve doğayı rant elde etmenin bir aracı olarak gören anlayışın her sınıf ve siyasetteki temsilcilerinin, doğal yaşamın korunması, insan haklarına saygı ve yoksulluğun engellenmesi gibi çok ciddi ve temel sorunlar karşısında, kendi çıkarlarından başka bir şey düşünmediklerinin farkındayız.

Akılları durduran ve vicdanları sakatlayan bu sürecin, doğal yaşam alanlarına yönelen vandalizm düzeyindeki küresel saldırılarına karşı, yine küresel çapta yürütülen savunuculuk mücadelelerinin, insan ve doğa hakları mücadelesinin merkezine oturduğu ve sadece insanlar için değil, dağı, taşı, toprağı, bitkisi, kurdu- kuşu, börtü-böceğı, balığıyla, tüm ekosistem için yaşamsal varoluş mücadelesine dönüştüğü gerçeğini aklımızda tutuyoruz.

Anadolu'da neredeyse her dağ için maden ruhsatı verilmiş, her dere için bir HES projesi geliştirilmiş, liman bölgelerimizde yüzlerce termik santral planlanmış, yetmezmiş gibi bir de nükleer santral kabusuyla ülkemiz sıkıştırılmıştır.

Bu topraklar, şimdiye dek görülmemiş bir biçimde çevre talanıyla karşı karşıyadır. Yeni ağaç dikmenin orman yaratmaya yetmeyeceğini bilmeyen yetkililer, bir yandan en çevrecilerin kendileri olduklarını vurgularken, öte yandan çevresel değerlerimizin, sit alanlarımızın, arkeolojik yapılarımızın, ekosistemimizin bir bir elden

gitmesine onay vermektedirler.

Yaşanan felakete karşı önlem almak, hepimizin, bu topraklara karşı bir borcudur.

Biz hukukçular, Türkiye'nin dört bir yanında doğal ve kültürel değerlere yönelik bu yağma ve talandan doğrudan etkilenen insanlarla dayanışma içerisinde olmak, verdikleri mücadelenin yargı boyutunda, onlara gönüllü hukuki destek sağlamak, bu yağma ve talandan beslenenlerin politikalarını, rant ortaklıklarını, bu uğurda hukuk kurallarını nasıl değiştirdiklerini, yargısal ve idari süreçlerde gerçekleştirdikleri oyunları halka açıklayıp, teşhir ederek, çevre mücadelesinin bir parçası olmak amacıyla, ortak hareket etme kararı almış bulunuyoruz.

Barbarlığa karşı yaşamı savunan hukukçular olarak, çevre mücadelesinde söyleyecek sözü ve taşıyacak yük-

kü olan bütün meslektaşlarımızı, dayanışmanın bir parçası olmaya davet ediyoruz.

Ülkeye ve halka karşı sorumluluğu olan tüm meslek odası, kurum, dernek ve yapıları da çevreye karşı işlenen suçlara karşı mücadeleye çağırıyoruz.

Alp Tekin OCAK (İstanbul Barosu), Arif Ali CANGI (İzmir Barosu), Ayşegül ALTINBAŞ (İzmir Barosu), Bedrettin KALIN (Artvin Barosu), Bircan MERSİNLİ (İzmir Barosu), Bülent KAÇAR (Edirne Barosu), Cem ALTIPARMAK (İzmir Barosu), Cömert Uygur ERDEM (Ankara Barosu), Deniz GEDİK (İstanbul Barosu), Devrim KIRLANGIÇ (İzmir Barosu), E.Baturay ALTINOK (Ankara Barosu), Enis DİNÇEROĞLU (İzmir Barosu), Eralp ATABEK (Bursa Barosu), Erol ÇİÇEK (Bursa Barosu), Fevzi ÖZLÜER (Ankara Barosu), Filiz KUNT (İzmir Barosu), Hacer TEMİRKAN SAĞBİLİ

(Muğla Barosu), Halil Rıza ERGÜN (Mersin Barosu), Hande ATAY (İzmir Barosu), İbrahim ARZUK (İzmir Barosu), İbrahim DEMİRCİ (İstanbul Barosu), İlkay BOZKAYA (Denizli Barosu), İsmail Hakkı ATAL (Adana Barosu), Noyan ÖZKAN (İzmir Barosu), Ömer ERLAT (İzmir Barosu), Özgür Ceylan AYTAÇ (İstanbul Barosu), Safiye YÜKSEL BAYKARA (Yalova Barosu), Seda Zehra GÜNAL (Zonguldak Barosu), Senih ÖZAY (İzmir Barosu), Serdar ŞENGÜN (İzmir Barosu), Sevim ÇAKIR ŞİMŞEK (Denizli Barosu), Şehrazat MERCAN (İzmir Barosu), Şenol KARAASLAN (İzmir Barosu), Tuncay KOÇ (Antalya Barosu), Yakup Ş. OKUMUŞOĞLU (Zonguldak Barosu), Yelda KULLAP (İzmir Barosu), Yıldız HAZER (Denizli Barosu), Zehra YETKİN (Balıkesir Barosu), Zühal DÖNMEZ (Ankara Barosu)

Kent ve Çevre Komisyonu

YENİ MECLİS ADAYLARINA 45 SORU

Aşağıda yer alan 45 soru, 12 Haziran 2011 genel seçimleri öncesinde İzmir Barosu Kent ve Çevre Komisyonu tarafından hazırlanmış, kamuoyuna açılmış ve İzmir merkezli tüm milletvekili adaylarının parti il başkanlıklarına mektupla gönderilmiştir. Bültenimizin bu sayısı hazırlanmaya başladığında seçimler yapılmış, sonuçlar alınmıştı. Ancak, bu sorular büyük olasılık bir dahaki genel seçimlerde bile –ne yazık ki- yanıtlanmayı bekliyor olacak sanırız.

Sayın Milletvekili Adayı;

1. Karşıyaka Arapdağı Altıntepe Mevkiinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından altın madeni arama/işletme ruhsatlarının, İzmir İl Özel İdaresi tarafından da işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verildiğini, Bu alanlarda maden arama ve işletme faaliyetlerinin başladığını, Altıntepe mevkiindeki maden işletmesinin kent merkezine 5 kilometre, Doğançay Mahallesi ve toplu konutlara 1 km mesafede olduğunu, bu haliyle madencilik faaliyetinin adeta "kentnin göbeğinde" gerçekleşeceğini biliyor musunuz?

2. Altın madeni arama ve işletme faaliyetlerinin başladığı Menderes Efemçukuru Köyündeki maden sahasının İzmir'e içme suyu sağlayan Çamlı Barajı havzasında kaldığını, bu alanda gerçekleşecek arama ve işletme faaliyetlerinin şehrin içme suyu kaynaklarını ve kent sağlığını tehdit ettiğini biliyor musunuz?

3. Türkiye fıstık çamı ormanlarının %27'sinin yer aldığı, Türkiye'nin çam fıstığı üretiminin %80'ini sağlayan, yılda 100 milyon dolarlık çam fıstığı üreten Bergama Kozak Yaylası'nda, özel bir şirketin altın çıkarmak için şimdiden 8 bin fıstık çamını kestiğini, bölgenin sosyal, ekonomik ve ekolojik hayatının kâr hırsı ile hareket eden şirketlerce talan edildiğini biliyor musunuz?

4. Ödemiş Bozdağ için 17 adet altın arama izni verildiği, Bozdağ'ın eteklerindeki Birgi beldesine bağlı Yılanlı, Hacıhasan ve Kemer köylerinde altın arama faaliyetlerinin başladığı, bu faaliyetler sonucu, Türkiye'nin yıllık kestane üretiminin yüzde 6'sını oluşturan, yıllık 3,5 milyar dolar gelir sağlayan kestane ormanlarının ve meyve bahçelerinin ciddi zarar göreceğini biliyor musunuz?

5. İzmir Körfezi yapılan tüm çalışmalara rağmen gerçek anlamda temizlenebilmiş değildir. Körfez'e akan derelere hala zehirli atıklar boşaltılmaktadır. Körfezi kurtarmak için, halihazırda mevcut yöntemler dışında somut önerileriniz nelerdir?

6. Kütahya'dan doğup, İzmir Körfe-

zi'ne dökülene kadar kat ettiği 400 km boyunca endüstriyel, evsel ve tarımsal kirliliğe maruz kalan ve bu atıkları İzmir Körfezine taşıyan Gediz Nehri ve Havzası için bir çözüm öneriniz var mı?

7. Birinci derece doğal SİT özelliklerine sahip Güneydoğu Gediz Deltası'nda faaliyet gösteren İzmir Kentel Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisinden çıkan atık çamurların açık alana yığıldığını, bu atıkları kurutmak için dikilen okaliptüs ağaçlarının ise doğası gereği çok fazla su tüketmesi nedeniyle, zaten az olan Gediz Havzası su kaynaklarında baskıya yol açtığını, Delta'da yaşayan ve nesli tükenmekte olan kuş türlerine ve Delta'nın ekosistemine zarar verdiğini biliyor musunuz?

8. Kamu kuruluşları ve özel kuruluşlar ile şahısların sahil şeritlerine yönelik haksız işgal ve tahribatlarını engellemek için bir planınız var mı? Denizi doldurmanın, denizin ve deniz canlılarının yaşamına ne ölçüde zarar verdiğini biliyor musunuz? Kıyı kenar şeridi içinde kalan yapıların bir an önce yıkılması için neler önereceksiniz?

9. Kordon'a, Göztepe ve Karşıyaka sahil şeridinde yapılan müdahaleler sonucunda denizle iç içe olma niteliği yok edilmiş, sahil kavramı kalmamıştır. İzmir'in yeniden denizle barışması için bir çalışmanız olacak mı?

10. ÇED Yönetmeliğine göre Ege De-

Gediz Deltası

nizindeki askeri tatbikatlarda kullanılan bombaların ve araçlardan bırakılan atıkların çevreye verdiği zararlar denetlenemiyor. Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

11. Karaburun Yarımadası başta olmak üzere, bölgenin eşsiz güzellikteki koylarını işgal eden, deniz ekolojisine ve kalitesine zarar veren balık çiftliklerinin kaldırılması ve yenilerinin kurulmasına izin verilmemesi için bir girişiminiz olacak mı? Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından Seferihisar Sığacık Koyu'nda Orkinos, çipura ve levrek yetiştiriciliği için belirlenmiş bulunan 9 ve 10 no'lu alanların, bölgenin tarım ve turizm hedeflerini, doğal ve arkeolojik sit alanlarını baltalayacağı konusunda bir fikre sahip misiniz? Bu konuyu, seçtiğinizde Meclis'e taşıyacak mısınız?

12. Kent içi trafiğini rahatlatmak ve banliyö semtlerine toplu ulaşım için neler yapacaksınız? Toplu ulaşımın geliştirilmesinde başta raylı sistem olmak üzere daha az maliyetli ve çevreye en zararsız yöntemlerin özendirilmesi konusunda çalışmalarınız neler olacaktır? Körfez içi deniz ulaşımını arttırmak, kent içinde bisiklet kullanımını mümkün kılacak yolları yaratmak gibi alternatif ve çevreyle uyumlu çözüm öneriniz var mıdır? Yoksa kent içi ulaşım sorununu otobüs sayısını çoğaltarak mı çözmeyi düşünüyorsunuz?

13. Karayolları Bölge Müdürlüğü, İstanbul-Gebze-Bursa-İzmir otoyol projesini Çevre Etki Değerlendirmesi yapmadan başlatmıştır. Otoyol güzergâhında, zeytinlikler, arkeolojik alanlar, orman ve tarım alanları, sulak alanlar mevcuttur. Ayrıca karayolu malzeme ihtiyacı için yüzlerce taş ve kalker ocağı ile kırma eleme tesisleri açılacak ve doğal alanlar zarar görecektir. Bu konudaki düşünceniz nedir? Alternatif bir projeniz var mı?

14. Uygur kentlerde kişi başına düşen yeşil alan miktarı asgari 20 m² dir. İmar Yasası'na göre ise bu oran asgari 7 m² olmalıdır. Oysa İzmir kenti ve çevresi her geçen gün betonlaşmakta ve yeşil alanlar azalmaktadır. Betonlaşmayı önlemek ve yeni yeşil alanlar kazanmak için projeleriniz nelerdir?

15. İzmir Atatürk Ormanı'na tecavüz eden yapılaşma hakkında ne düşünüyorsunuz? Atatürk Ormanı ve devamındaki çıplak tepeleri ağaçlandırmayı ve bununla ilgili girişimlerde bulunmayı düşündünüz mü?

16. Son olarak Denizcilik Müsteşarlığı tarafından Bayraklı sirtlarında gözetleme kulesi yapılma gerekçesi ile yaklaşık 5000

m2 lik yeşil alanın tahrip edilmesi hakkında bilginiz var mı? Bu durum karşısında ne yapacaksınız?

17. Balçova Narlıdere, Karşıyaka sırtlarında giderek büyüyen, yeşil alanları tahrip eden ve doğal peyzajı olumsuz etkileyen yapılaşmayı durdurmak için ne düşünüyorsunuz?

18. Karşıyaka girişindeki tersane ve askeri tesisleri kaldırarak bu bölgeyi kentin nefes alabileceği bir yeşil alan haline dönüştürme konusunda bir projeniz var mı? Varsa bunu nasıl gerçekleştirmeyi düşünüyorsunuz?

19. Rantçı çevreler tarafından her yıl birkaç kez gündeme getirilen Narlıdere-İnciraltı civarındaki tarım alanlarının ve narenciye bahçelerinin yapılaşmaya açılması konusunda ne düşünüyorsunuz? Kentin son akciğeri olarak nitelenen bu alanların betonlaşması girişimlerine engel olacak bir çalışmanız var mı?

20. Kamu arsalarının ve özelleştirmeden kalan Sümerbank gibi kurumların yeşil alanlarının rant elde etmeye dönük projelerle betonlaşmaması için ne yapacaksınız? Bornova'da Ege Üniversitesi'ne ait yeşil alanların alışveriş merkezlerine tahsis edilmesi gibi uygulamaları onaylıyor musunuz? Onaylamıyorsanız, önlemek için bir girişiminiz olacak mı?

21. Anayasanın "ormanların korunması ve geliştirilmesi" başlığı ile düzenlenen 169.maddesine göre; "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasî propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınmaz". Geçmiş yıllarda işgal edilen ve sözde niteliğini kaybetmiş orman alanlarının yağmasına yol açan 2B uygulamaları ve orman suçları affı girişimleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

22. Bilindiği gibi özellikle Urla-Çeşme-Karaburun yöreleri binlerce yıl öncesinden bu yana bağıcılığı ile ünlenmiş olmasına rağmen, yetersiz ve amaçsız tarım politikaları nedeniyle bugün artık bağ alanlarının söküldüğü bir noktaya gelmiştir. Bunun farkında mısınız, alternatif bir öneriniz var mı? Kırsal turizmi destekleyici, zeytin ve bağıcılığı geliştirici ve bunların üreticiler tarafından doğrudan sağlayacak ve sosyal yaşamı gerçekleştirecek köy pazarlarının kurulmasını destekleyecek projeler geliştirmeyi düşünüyor musunuz?

23. ÇED Yönetmeliğindeki muafiyetten yararlanmak suretiyle tarım ve diğer korunması gerekli alanlarda planlanan ve inşa edilen Organize Sanayi Bölgeleri konusunda görüşünüz nedir?

24. İnşaat, turizm ve madencilik lobisinin Meclis ve Bakanlıklarda yürüttüğü aktif girişimler sonucunda çıkarılan yasa/yö-

Otoyollara feda edilen ormanlar...

netmelik/genelgelerle giderek yaygınlaşan ikinci konut, kitle turizmi, maden işletmeleri ve taş ocakları, bölgemizin değerli zeytinlik ve tarım alanları ile biyolojik zenginliklerini mahvetmektedir. Yalnızca rant düşünen bu lobiler ve bunlara destek sağlayan kamu kurumları ile mücadele etmeyi göze alıyor musunuz?

25. Çeşme Yarımadası'nın güney kesimini kapsayan 10.320 hektarlık çok geniş bir alanın "Turizm Bölgesi" ilan edildiğini, bu alanın orman, doğal sit ve zeytinlik alanları ile yarımadanın güney kıyılarının tamamını kapsadığını, bu alanlarda yaygın yapılaşmalar ve golf sahaları planlandığını, Çeşme Yarımadası'nın güney kesimini kapsayan çok geniş bir alanın "yatırımcılara" tahsis edilerek, kamunun yararlanmasına kapatılacağını biliyor musunuz?

26. Kırsal yaşamımızı, kültürel mirasımızı ve biyolojik çeşitliliğimizi tehdit eden, önüne gelen her dereye kelepçe vuran ve tamamen kâr hırsıyla hazırlanmış hidroelektrik santral (HES) ve baraj projeleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

27. Meclis gündeminde bulunan Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu tasarısı ile Türkiye'nin doğası ve biyolojik zenginlikleri topyekun yağmaya açılmaktadır. Seçtiğiniz takdirde anılan yağma tasarının yasallaşmaması için mücadele verecek misiniz?

28. İzmir'de giderek artan bir şekilde yaşanan hava kirliliği, denetimsizlik nede-

Yokolma tehditi altındaki zeytinlikler...

niyle kamu sağlığını önemli ölçüde tehdit etmekte ve yaşam kalitesini düşürmektedir. Genellikle kalitesiz kömür ve egzoz gazı kaynaklı kirliliği önlemek için ne öneriyorsunuz? Alternatifleriniz nedir? Öncelikle termal ve ardından doğal gaz ile ısınma yönünden, yaygın ve ekonomik kullanılmayı amaçlayan çalışmalarınız var mı?

29. Kentin tarım ve orman alanlarında katı atık tesisleri planlanmakta ve yurttaşların ciddi tepkisine neden olmaktadır. Harmandalı Katı Atık Tesisi işletmesi ise yıllardır çevreyi zehirlenmektedir. Çöplerin kamu sağlığına ve çevreye zarar vermeden toplanması ve geri kazanımı için ne gibi projeleriniz var? İzmir Metropolünün çöplerinin bertaraf edilmesi konusunda, kalıcı ve toptan bir çözüm öneriniz veya çalışmanız var mıdır?

30. Kent içinde dayanılmaz boyutlara ulaşan gürültü kirliliğini nasıl önleyeceksiniz? Eğlence yerlerinde, seyyar satış araçlarında ve camilerde ses yayın cihazlarının amaçları dışında gürültü kirliliğine yol açacak şekilde kullanılmasına karşı önlem alacak mısınız?

31. İl Özel İdaresinin kent sağlığını dikate almadan, sorumsuzca işletme ruhsatı verdiği, kimileri yerleşim alanlarına yakın, kimileriye tarım ve zeytin alanlarının içinde kalmış taş ocaklarının, kırma-eleme tesislerinin, çimento fabrikalarının kaldırılması ve bu sektörün çevre ve insan sağlığına zarar veremeyecek yerlerde çalışması için neler yapacaksınız?

32. Yayıdıkları elektromanyetik dalga değerleri açısından çevre ve insan sağlığı üzerinde olumsuz ve hatta ölümcül etkileri olan baz istasyonlarının, bu konudaki tüm yasal düzenlemelerin hilafına kent içinde gelişigüzel yerleştirilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

33. ABD ve NATO işbirliği ile İzmir kentinde bulunan ABD Hava Kuvvetleri Unsuru desteği ile yaşama geçirecek Füze Kalkanı projesinin İzmirli yurttaşlara yönelik topyekun tehdidini önlemek için ne yapacaksınız? Bu projenin ve genel olarak nükleer silahlanmanın önlenmesi için çalışmayı düşünüyor musunuz?

34. Çernobil ve Fukuşima nükleer santral felaketlerinden ders alınmadan Mersin-Akkuyu, Sinop ve Tekirdağ'da yapılması planlanan nükleer enerji tesislerinin kentimizi de tehdit eden korkunç risklerini dikkate alarak, partinizin nükleer enerji politikasına karşı çıkabilecek misiniz?

35. Kent içinde kültürel ve tarihi önemi nedeniyle korunması gerekli alan ve yapılar hakkında bilgi sahibi misiniz? Yağmacı ve rant amaçlı girişimler sonucunda Koruma Kurulları tarafından sit dereceleri düşürülen tarihi binalar, arkeolojik ve doğal sit alanları gözümüzün önünde yok olup gitmektedir. Kültür ve tabiat varlıklarını nasıl koruyacaksınız?

36. Milletvekili seçilerseniz, imar planla-

rının kolayca delinmesi ve ranta dönük imar plan değişiklikleri girişimlerini engellemek ve çarpık kentleşmeyi önlemek için, İzmir'in bütününe kapsayan bir "çevre koruma etik ilkeler beyannamesi" hazırlatmayı düşünüyor musunuz?

37. Avrupa Konseyi Strasbourg Avrupa Kentsel Şartı hakkında bilgi sahibi misiniz? Türkiye'nin taraf olduğu çevre ve kültür alanındaki uluslararası sözleşmelerin uygulanması için neler yapmayı düşünüyorsunuz?

38. Kentin geleceğini etkileyecek büyük projelerin hazırlanmasında tepeden inmece karar alma yöntemleri yerine, belediye meclisleri, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, meslek odaları ve yurttaşlarla "yuvarlak masa toplantıları" yapmak suretiyle kararların demokratik tartışma ortamı yaratılarak alınmasını sağlayacak mısınız?

39. Agora, Kadifekale (Pagos) ve Tepekule'nin (Smyrna) tarihsel ve kültürel dokusunu nasıl koruyacak ve düzenleyeceksiniz?

40. "Kentsel Dönüşüm Projesi" adı altında rant projelerine kurban edilen, çoğunlukla kent yoksullarının ve farklı etnik kökenlere mensup yurttaşların yaşadığı mahallelerin ve mahalle kültürlerinin yok edilmesini onaylıyor musunuz?

41. Evsizler ve yoksullar için TOKİ tarzı toplu konut gettolarını mı yoksa yaşayanların kent ve mahalle yaşamından koparılmadığı, sosyal ve kültürel varlığını sürdürebileceği, insani yaşama koşullarına sahip olan başka konut projelerini mi savunacaksınız?

42. Kent içinde engelli, kadın ve çocukların yaşamını kolaylaştırıcı projeleriniz, daha yaşanabilir ve modern bir kent dokusuna kavuşabilmesi için İzmir'de bisiklet kullanımının artırılmasına yönelik önerileriniz var mıdır?

43. Bir örneği Seferihisar Belediyesi tarafından hayata geçirilen "yavaş şehir" uygulamasının ve felsefesinin yaygınlaştırılması için çaba sarf etmeyi düşünür müsünüz?

44. İzmir kenti ve çevresi kendi ihtiyacına yetecek rüzgâr, güneş ve jeotermal alternatif enerji kaynaklarına sahiptir. Alternatif enerji kaynaklarımızı kullanmak için bir girişiminiz olacak mıdır? Tercihinizi hangi kaynaktan yana kullanırsınız? Kullandığınız bu tercihi her zeminde samimiyetle savunacak mısınız?

45. Kentimizde bulunan, bir şekilde usulüne uydurulmuş, çokça projeye aykırı yapı varlığı bilinmekte iken, Fuar Alanına ek sahada, Dünya Ticaret Merkezi çukuru hakkında verilmiş mahkeme kararları ve bu konuda yapılması gerekenler hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Hayvan Hakları Komisyonu

5199 SAYILI HAYVAN HAKLARI YASASI DEĞİŞMELİDİR

İzmir Barosu Hayvan Hakları Komisyonumuzun kısa bir yazısına geçen Bültenimizde yer vermiştik, biliyorsunuz. Komisyonumuz, her canlının yaşama hakkının kutsal olduğunu doğanın tanımladığının dışında bir başka canlının yaşamına kastedilmesinin elbette ve her durumda karşındadır. Bu hassasiyet ve bilinçle, Samsun'un Vezirköprü ilçesine bağlı Darıca'yı köyünde, kangal cinsi bir köpeğin başına gelenler, Komisyonumuz tarafından dikkate alınmış ve bir basın açıklaması yapılmıştır. 12 Nisan 2011 tarihli basın açıklamasını bilginize sunuyoruz.

Ülkemizde hayvanayapılan hertürlü şiddetin kurumsallaştığı günlerde, İzmir'de en son yaşanan talihsiz olayın acısını henüz üzerimizden atmamışken, bu defa Samsun Vezirköprü ilçesine bağlı Darıca köyünde Sivas kangal cinsi bir köpeğin başına gelenler hayvanlara aktif bir şekilde yapılan istismarın boyutlarını bizlere göstermektedir. İzmir Barosu Hayvan Hakları Komisyonu olarak yine yaşanan bu talihsiz olayı kınıyoruz.

Hissetme yetisine sahip bu canlıların ahlaki statüsünün belirlenmesindeki en önemli ayrıntıyı onlara nasıl davranmamız ve onlar hakkında ne gibi yasal düzenlemeler yapmamız gerektiği oluşturmaktadır. Toplum olarak her anlamda faydalandığımız bu canlıların hakları adına yasal düzenleme yapmamak ise sadece ahlaki ayıbın, eğitim ayıbının, hukuki ayıbın değil, elbette insani ayıbın da bir göstergesidir.

Bu ayıbın önüne geçmek hususunda yapılması gerekenlerin en başında ise yasal düzenleme çalışmalarının ivedilikle başlatılması gelmektedir. Yapılacak olan yasal düzenlemelerin uygulanması ise sadece bu alanda hizmet veren hukukçuların değil, tüm insanların görevleri dâhilindedir.

Türkiye'de ve dünyada hayvan hakları için öncelikli hayvanların ahlaki açıdan önem taşıdığını unutmamamız, eşit gözetilme ilkesi uyarınca da onlara eşya muamelesi etmekten vazgeçmemiz gerekmektedir. Sırf biz insanların sahip

olduğu belli bir özelliğe sahip olmadıkları sebebiyle yüzyıllardır hayvanlara eşya gözüyle bakılmasını meşrulaştırdık, onlara acı çektirdik, görmezden geldik. Bunun örneklerini ise gerek basından gerekse bizzat yaşadıklarımızdan görmektediriz.

Yasal düzenlemelerin bir an önce yapılmaması demek suçla meyilli insanların aynı acı yetisine sahip olan hayvanlar üzerindeki şiddetlerine devam etmeleri demektir. İzmir Barosu Hayvan Hakları Komisyonu olarak bu konuda üzerimize düşeni yapmaya hazır olduğumuzu bildiriyor ve bizzat takipçisi olacağımız hususuna dikkat çekiyoruz. Bu konuda çalışmalarımız da devam etmektedir.

Mağdurlara değil, şiddete meyilli insanlara güç veren 5199 Sayılı Hayvan Hakları Yasasının değiştirilmesi ve hayvanların yaşam haklarının TCK kapsamında korunan bir hak olması, hak ihlallerinde de bu değerlendirmeye uygun cezalandırma tedbirlerinin yeniden belirlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda da öncelikle acı çekme yetisine sahip olan hayvanların eşya statüsünden çıkarılması gerekmektedir. İnsanca muamele ilkesi gereği toplumun her kesiminde hayvan hakları bilincinin edinilmesi ve yaşanan acı dolu görüntülerin son bulması açısından tüm Meclis üyelerini de görevleri başına davet ederek yaşanan, yaşanma riski her daim olan bu katliamlara "dur deme" adına ivedilikle yasal düzenleme yapılmasını hukuk ve kamu vicdanı adına talep ediyoruz.

İnternet ve Bilişim Komisyonu www.izmirbarosu.org.tr ve UBAP ve UYAP ve TBB

Doğan GÜNGÖR¹

Baromuzun internet sayfasıyla ilgili yakınmalara ve isteklere Yönetim Kurulunun ilgisiz olduğu sanılmasın. Lâkin teknolojideki hızlı gelişme, TBB'nin Adalet Bakanlığı ile yaptığı ortak çalışma ve önceki yönetim dönemlerinde servis ve içerik sağlayıcı firmalarda yapılan değişiklikler kurumsal sürekliliği ne yazık ki koruyamamıştır.

Komisyonumuzun yanı sıra üç baro çalışmamız da konunun farklı bileşenleriyle ilgilenmek üzere görevlendirilmişlerdir: Ergun Arpat, Semih Kuru ve Doğan Güngör. Sayın Doğan Güngör, Yayın Kurulumuzun ricası üzerine yaşanan sorunları ve giderilmesine yönelik kişisel gözlem ve önerilerini yazılı hale getirmiştir.

İnternet sayfamız ile ilgili değiştirilmesi yönünde çok talep var. Sitemiz şu an yapım aşamasında, bir firmaya verildi hazırlanıyor. Elbette işlevli bir içerik ve kullanım hazırlamak ve siteyi her an ulaşılabılır bir başvuru kaynağı haline getirmek emek, özen ve haliyle zaman istiyor.

Sitemiz yıllardır sürekli değişiyor ve her değiştğinde de pek çok sıkıntı yaşıyoruz (mail server² –hosting³ gibi) yedekleme bir sorun eski haber kaynağına ulaşmak bir sorun. Çünkü yeni bir server⁴ olarak oluşturduğumuz site sıfırdan yapılıyor ve ne yazık ki önceki belge, bilgi, fotoğraf ya da ses dosyalarını barındırmıyor. Yıllardır, “Ben baronun verdiği mail adresini kullanıyorum ve sıkıntı yaşamıyorum” diyen görmedim; aksine böylesi geçiş süreçlerinde “Ben mail’imi kullanamıyorum, herkese kartımı basıp dağıttım. Dosyalarım ile ilgili gelen maillerimi ben nasıl alacağım?” şeklinde şikâyetler oldu hep. Ne yazık ki her mail server değiştğinde yeni şifreler vermek zorunda kaldık. Artık herkes “izmirbarosu.org.tr” uzantılı mail adresini güvenli bir şekilde sorunsuz olarak kullanmak istiyor.

Sitenin güncellenmesi

Biz sitemize hep bir yardımcı program ile bağlanıp, izin verilen alanlarda güncellemeler yapıyorduk; bu yazıyı hazırladığımız Mayıs 2011 ayı itibarıyla halen öyle. Aslında FTP⁵ ile sunucuya bağlanıp, istediğimiz yüklemeleri doğrudan kodlamalar ile yapabiliyoruz lâzım. Ya da yedeklemeyi sadece hosting firmasına bırakmamamız gerekiyor benim düşünceme göre.

TBB ve UBAP (Ulusal Baro Ağı Projesi)

TBB internet sayfası olmayan barolara veya ücretsiz kullanmak isteyen barolara internet sayfasını hemen açıyor. Site yönetim aracıyla da kullanıma sunuyor. Bu internet sayfalarının bizim şu an için kullandığımız sayfadan farkı yok. Şu an kulla-

nımda olan sayfayı BAROKART dağıtımına başladığımızda Ankara’daki bir firmaya yaptıracağız. Aynı sayfayı şimdi TBB ücret-siz veriyor.

UBAP aslında TBB’nin yıllardır üzerinde değişik grupların çalıştığı (e-baro gibi) projelerinin devamı niteliğinde aslında, ama daha kapsamlı. TBB’nin UBAP projesiyle amacı, bütün baroları VPN⁶ olarak adlandırılan, çok güvenli bir sistem ile birbirine bağlayıp, aralarında bilgi transferini sağlamak: TBB ve bütün barolar arasında. (İlk bakışta bunu kabul etmeyen İstanbul Barosu sonradan onlarda VPN kurulumunu yaptı.)

Proje kapsamında baroya kayıtlı tüm avukat ve stajyerlerin kayıtlarını UBAP üzerinde tutan bir yazılım geliştirdiler (önceki e-baro, baroport). Burada tüm stajyerlerin kayıtları oluşturuluyor. Örneğin bir stajyer avukat, ruhsatını alırsa, avukat olarak kayıt yapılıyor. Nakil yoluyla barodan ayrılırsa, kayıtları UBAP üzerinden ilgili baroya gönderiliyor. Bu sistem hâlâ geliştirilme aşamasında. Ama yine de hiç programı olmayan bazı barolar bunu kullanmaya başladı.

Evrak kayıt – adliyardım –CMK – Ruhsat sicil – SYDF başvuruları (Sosyal Yar-

dımlaşma ve Dayanışma Fonu) –Gelir gider defteri – (3 aylık ve yıllık Adli Yardım ve CMK raporlarının oluşturulduğu bölümler var. Bu programı baroların isteklerine göre değiştiriyorlar.

Şu an için tüm bölümlerini kullanmasak bile TBB kimliği, e-imza başvurusu veya SYDF başvurularında avukatın tüm bilgilerinin UBAP üzerinde kayıtlı olması gerekiyor. Çünkü kayıt yok ise bu isteklere sanal ortamda onay verilmiyor.

TBB ve Adalet Bakanlığı arasındaki Protokol

TBB ile Adalet Bakanlığı arasında UBAP ile UYAP projesini birleştirmek için görüşmeler yapılıyordu, sanırım tamamlandı. UYAP, UBAP üzerindeki bilgileri baz alıp işlem yapacak. Ama bu durumda şöyle bir sorun çıkabilir bence. Şu an Türkiye’de yaklaşık 75.000 avukat varsa, TBB’nin UBAP sisteminde 55.000 avukat kaydı var. UYAP tüm kayıtlara ulaşamayacak. Henüz TBB tüm avukatların kayıtlarını tamamlamadı. Aslında bu kayıtları baroların tamamlaması gerekiyor. Sisteme kayıt eklemek için TC kimlik numarası ve cep telefonu zorunlu olarak isteniyor ve bunlardan birisi yok ise kayıt oluşturulmuyor. Türkiye’de henüz herkes kimliğini yenilemiş, kimlik numarasını nüfus müdürlüğünden almış değil! Bu yüzden sorunlar hâlâ var.

Tüm bunlar tamamlandığında stajını bitiren birisi ruhsat başvurusunda bulunduğu anda, yönetim kurulu kararı çıkar çıkmaz, tek tuş ile dosya elektronik ortamda TBB’de olacak. Onlardan onay çıkınca, tek tuş ile

1 İzmir Barosu çalışanı, TBB’de aldığı eğitimle sertifikalı UBAP danışmanı.

2 Mail server: Elektronik posta alınmasını ve gönderilmesini sağlayan bilgisayar yazılımı.

3 Hosting: “Host” kelime anlamı olarak barındırmak demektir. İnternet sitesi için hazırlanan resimlerin, yazıların, ses dosyalarının sanal alemde bir yerde tutulması gerekir. “Hosting” bu anlamda kullanılmaktadır.

4 Server: Kelime anlamı olarak “sunmak” demektir. İnternette geniş kapasiteli bilgilerin sunulduğu bilgisayardır. Bilgisayar ağlarında, diğer ağ bileşenlerinin (kullanıcıların) erişebileceği, kullanımına ve/veya paylaşımına açık kaynakları barındıran bilgisayar birimidir. Bir web sitesi yayını için alan adı (domain) satın alındıktan sonra verilerin internet ortamında paylaşımına açılması için bir server’da barındırmak gerekir. Bizler alan adını yazdıktan sonra bilgileri bu server’dan çekerek ve browser (tarayıcı) sayesinde web sitesini görürüz.

5 FTP: FTP (File Transfer Protocol) İnternete bağlı bir bilgisayardan diğerine (her iki yönde de) dosya aktarımı yapmak için geliştirilen bir internet protokolü ve bu işi yapan uygulama programlarına verilen genel addır.

6 VPN: Virtual Private Network, aslında tam karşılıklı ama sanal paylaşımlı ağ olarak tanımlanabilir. VPN, çalışma mantığı olarak aslında olmayan ama farklı hatlar üzerindeki DSL sistemleri, uydu bağlantıları, kablo net yapıları, leased line hatlar üzerinden farklı noktada olan iki noktayı aynı ağda çalıştırmak içindir.

dosya elektronik ortamda Adalet Bakanlığında olacak. Ruhsatin onaylanıp gelme süresi azalacak. (Dosyada bir sorun var ise çok çabuk halledilecek.) VPN ile tüm barolar ve TBB arasında dahili bir telefon hattı kurulacak. (Bu çok önemli bence.) VPN'de kullanılan sistemde çok güvenli bir şifreleme yazılımı kullanılıyor. İnternette belge kaybolması veya zarar görmesi şu an için mümkün gözüküyor. Ama her sistemin bir açık yönü vardır, bunu akıldan çıkarmamak gerekiyor.

Bizim kullandığımız SDD programı barolar için yazılmış bir yazılım. Bence henüz TBB SDD'yi yakalayamadı, çünkü raporlama kısımları eksik. Muhasebe programı yok ve CMK programı henüz oturmadı. Bizim CMK'da kullandığımız OCAS sisteminde ki, sesli arama sistemini henüz TBB'de almadı. Yukarıda sözünü ettiğim projelere çok büyük yatırım yaptılar ama sesli arama sistemini almadılar. Eğer alırlarsa çoğu baro TBB'nin programını kullanmaya başlar, çünkü ücretsiz.

TBB'nin çipli kimlikleri hangi işlemlerde kullanılabilir?

TBB, kimlikleri ve e-imzaları bu sistem üzerinde işletip onaylattıktan sonra işleme alıyor.

Avukatlar TBB'nin yeni çipli kimliğini aldıktan sonra kimlik ile gelen barokart numarası ve şifresi ile UBAP'a girebiliyor. Önceden bu giriş sadece şifre ile oluyordu. Şimdi TBB çipli kimliği var ise, e-imzası var ise veya mobil imzası var ise avukat UBAP'a giriş yapabiliyor.

UBAP'a giriş yapan bir avukat SYDF başvurusunda bulunabiliyor. Kendi bilgilerini UBAP üzerinde güncelleyebiliyor. (Adres telefon mail gibi) kimlik bilgilerini zaten MERNİS'ten alıyor. İnternet sitesi kurabilmek amacıyla alan adı -"av.tr"- başvurusunda bulunabiliyor. Staj kredisi borcu varsa onu da bu bölümden görebiliyor. Banka hesabı bilgilerini buradan oluşturabiliyor.

Barokart sistemine de aynı şekilde TBB'nin çipli kimliği, e-imzası veya mobil imzası varsa giriş yapabiliyor. Buradan baronun SDD sisteminde kayıtlı olan bilgilerine ulaşabiliyor. Dilekçe vermeden adres ve telefonlarını değiştirebiliyor. Değişiklik yapıldığında baroya sistem bir mail atıyor. Aidat borçlarını görebiliyor, Sanal Ofis uygulamalarını kullanabiliyor. TBB kimliği ile barokartına yükleme yapıp harcadığı tüm kalemleri ayrıntılı bir şekilde buradan görebiliyor. Daha sonra isterse dökümünü almak için buradan raporlama yapılabilir. Örneğin, ne kadar akaryakıt, ne kadar pul almış; kirtasiye ve fotokopi harcaması ne

kadar gibi. Nakit akışını önlemek ve büro giderlerini kontrol için iyi bir çözüm bence.

UYAP'a giriş yapamayanlar artık UBAP üzerinden UYAP'a bağlanabiliyor. Çünkü Adalet Bakanlığının sistemleri eski olduğu için bilgisayarınızdaki JAVA programını güncellerseniz (versiyonu yükseltirseniz) UYAP'a girebilirsiniz. Ama UBAP üzerinden UYAP'a giriş yaparsanız böyle bir sorun yaşamıyorsunuz.

TBB, e-imza ve kimlikler ile ilgili bir çağrı merkezi oluşturdu. Sorunları buradan çok daha çabuk çözüme kavuşturmaya çalışıyorlar.

TBB kimliğini kullanımı aktifleştirmek için TBB istekte bulunan tüm barolara monitör, turnike ve pos cihazı gönderecek. Turnikeler aktifleştirdiğinde bu kart olmadan geçiş yapılamayacak. Adliye girişlerindeki sorunun tüm ülkede çözülmesinin yanı sıra adliyedeki baro birimlerine avukat, stajyer avukat ve avukat sekreteri dışında giriş yapılamayacak.

Bilgilerimin yanı sıra gözlemlediğim bazı konuları da yazmaya çalıştım, umarım fikir açıcı olmuştur.

MÜDAFİN YETKİ BELGESİ düzenlemesi ve vekâlet pulu

CMK uygulaması çerçevesinde müdafii olarak atanan meslektaşlarımız tarafından düzenlenen yetki belgelerine vekâlet pulu yapıştırılmasının zorunlu olup olmadığı mahkemeler ve meslektaşlarımız arasında tartışılmıyordu. Bu konuya açıklık getirmek üzere Türkiye Barolar Birliği, Başkan Vedat Ahsen Coşar imzasıyla bir duyuru yayınladı. Konuyla ilgili meslektaşlarımızın bilgisine sunuyoruz.

Baro tarafından CMK müdafii veya vekil olarak atanan meslektaşlarımızın haklı mazeretleri nedeniyle görevlendirilmesine ilişkin yazıya dayanarak bir başka meslektaşına yetki vermesi durumunda bu belgeye vekâlet pulu yapıştırılmasının gerekli olup olmadığı hususunda bazı mahkemeler ve meslektaşlardan gelen soru ve mevcut farklı uygulama ve yorumları gidermek üzere;

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu 19-20 Mart 2011 tarihinde yaptığı toplantıda 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 56/5.maddesi ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nin 18. maddesinde de sözü edilen "yetki belgesi" nin "bir vekaletnameye dayanılarak çıkarılması ve vekaletname hükmünde olması" nedeniyle, "CMK kapsamında yapılan görevlendirmelere dayalı yetki belgesi vekaletname niteliğinde görülmediğinden bu yetki belgelerine vekâlet pulu yapıştırılması gerekmediğine" oybirliğiyle karar vermiştir.

Bu konudaki soru ve tereddütlerin giderilmesi için alınan karar doğrultusunda uygulama gerçekleştirilmek üzere baronuz mensubu meslektaşlarımızın ve ilgili mahkemelerin bilgilendirilmesinin sağlanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Avukat V. Ahsen COŞAR
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Hukuk Muhakemeleri Usûlü Kanunu nasıl

Genel Bir Bakışla Bakımından Ge

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES

Gediz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı
Dokuz Eylül Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi.

Okuyacağınız metin Sayın Prof. Dr. Muhammed Özekes'in 4 Şubat 2011 tarihinde Baromuz tarafından 'Hukuk Muhakemeleri Kanununun Getirdiği Yenilikler' adıyla düzenlenen konferansta yaptığı sunumun notlarından derlenmiştir. Elbette Konferansta ayrıntılı bir şekilde aktarılan bu sunum, anlama kolaylığı sağlaması için eğitim materyali olarak hazırlanmış; Sayın Özekes'in onayıyla ve çok kısa bazı eklemeleriyle belge olarak yeniden düzenlenmiştir. Bu bağlamda metni, özet bilgilerin verilerek, genel bir değerlendirmeye yeniliklerin aktarıldığı bir metin olarak algılamamızı dileriz. Metin bir eğitim materyali olduğundan, bilimsel bir makale formatında değildir.

Konu anlatımı madde kronolojisi izlemektedir, ara başlıklara bu anlamda dikkate edilmesini rica ediyoruz. Bir önceki Bülten'de sizlerin yoğun ilgisine mazhar olan Sayın Hakan Pekcanitez'in yazısından sonra bu yazının da Ekim 2011'de yürürlüğe girecek HMK öncesi sizler için çok yararlı ve yönlendirici olacağına inanıyoruz.

Sayın Özekes'in 5 Nisan Avukatlar Haftası etkinlikleri çerçevesinde 6 Nisan 2011 günü verdiği [ve yayınlanması için sizlerden çok istek alan] 'Hukuk Yargılamasında İstinaf' başlıklı konferans metninin çözümlerine ise ya İzmir Barosu Dergisinde geniş yer vereceğiz ya da ayrıca basılmasına çalışacağız. HMK Tasarısı Komisyonunda üye olarak da görev yapan Sayın hocamıza desteği ve değerli çalışmalarını için teşekkür ederiz.

Yeni Kanunun temel mantığı, basit, kolay, anlaşılır olması, ayrıca hem genel hem güncel sorunları dikkate alarak, sorunları çözmeye yönelik bir yol izlemek yönündedir. Yargılama usullerinde de, bu temel mantığa uygun hareket edilmiştir.

Yargılama usulleri dörtten ikiye indirilmiş ve basitleştirilmiştir

Yeni Kanunda, önceki Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanununda dört farklı şekilde düzenlenen yargılama usulü, ikiye indirilmiştir.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu oldu?

Yargılama Usulleri Getirilen Yenilikler

tır. Bu çerçevede, asıl yargılama usulü olarak yazılı yargılama usulü; bunun dışındaki hallerde ise, basit yargılama usulü kabul edilmiştir. Bugün de dört olan bu yargılama usullerine esasen gereği gibi, hatta neredeyse hiç uyulmamaktadır. Adeta her hâkimin her avukatın kendine has bir usulü oluşmaya başlamıştır. Yeni düzenlemeyle bu olumsuzluğu giderecek, uygulamadaki karışıklıkları ortadan kaldıracak bir tercihte bulunulmuştur.

Yargılama usullerinin HMK'da düzenlenmesinde, yargı faaliyetindeki kronolojik sıra gözetilerek mantıklı bir düzenleme yapılmıştır. Önce davanın açılması (m. 118-125), sonra cevap dilekçesinin verilmesi (m. 126-135), daha sonra karşılıklı ikinci dilekçelerin verilmesi (m. 136), ardından ön inceleme (m. 137-142), daha sonra tahkikat (m. 143-162) ve tahkikat işlemleri (m. 163-183), son olarak da tahkikatın sona ermesi ve sözlü yargılama (184-186) düzenlenmiştir. Önemi ve kapsamı sebebiyle aslında tahkikatın bir parçası olan ispat ve deliller (m. 187-293), ayrıca hüküm ve davaya son veren taraf işlemleri, ayrı bir kısımda (m. 294-

315) düzenlenmiştir.

Mevcut yargılama sistemimizde, HUMK'nın düzenleniş şekline göre, ilk derece yargılaması temel olarak dört aşamadan oluşmaktadır. Bunlar: Davanın açılması ve dilekçelerin teatisi, tahkikat, sözlü yargılama ve hüküm aşamalarıdır. HMK'da ise, yargılama usulleri bakımından getirilen en önemli yenilik, dilekçelerin teatisi aşamasından sonra ve tahkikattan önce, bir ön inceleme aşamasının kabulüdür. Bu aşama adeta HMK'nın ve yeni yargılama anlayışının belkemiğini oluşturmaktadır.

Yazılı yargılama usulündeki değişiklikler

Yazılı yargılama usulünde, davanın açılma tarihi bakımından ortaya çıkan tartışmalar son vermek ve bu konudaki gelişmelere ayak uydurabilmek için, davanın açıldığı tarih bakımından dilekçenin kayıt tarihi esas alınmıştır (m. 118).

Dilekçenin düzenlenmesinde temel bir değişiklik olmamakla birlikte, dilekçelerin daha iyi ve anlaşılır düzenlenmesine hizmet edecek açıklık getirilmiştir (m. 119). Dilekçede eksiklik bulunması hali, ilk itiraz ol-

maktan çıkartılmış, eksikliğin kural olarak süre verilerek tamamlanması, tamamlanmadığı takdirde de davanın açılmamış sayılması sonucuna tâbi kılınmıştır (m. 119/2). Aynı durum cevap dilekçesi için de söz konusudur (m. 130). Ancak cevap dilekçesindeki eksiklik tamamlanmazsa, dilekçe verilmemiş sayılacaktır.

Dava açılırken harç ödenmesi yanında, ayrıca gider avansı ödenmesi sistemi kabul edilmiştir. Bilindiği üzere, bugün başlangıçta masrafların verilmemesi sebebiyle yargılama gereksiz yere uzamakta, hatta bu durum bazen kötüye de kullanılabilir. Bu sebeple, harç dışında, ayrıca yargılama giderleri için avans ödeme zorunluluğu getirilmiştir (m. 120), bu durum kesin bir süreye bağlanmıştır. Ayrıca, davacının elindeki belgelerin ekte sunulmasıyla, başka yerden getirilecek belgeler hakkında bilgi verilmesi zorunlu kılınmıştır (m. 121). Böylece, gereksiz zaman kayıpları ve yargılamanın uzamasının önüne geçilecektir. Bunların zamanında yerine getirilmemesi yaptırımlara bağlanmış, tahkikat aşamasında bu tür gereksiz işlemlerin yapılmasının önüne geçilmesi amaç-

lanmıştır.

Yargıtay kararlarında tartışmalı olan taraf değişikliği, karşı tarafın açık rızasına bağlı olarak mümkün kılınmıştır (m. 124).

Dava konusunun devri bakımından da tartışmalı olan konu, özellikle Yargıtay uygulaması dikkate alınarak davacı ile davalı arasında farklı sonuçları olacak şekilde düzenlenmiştir (m. 125). Dava konusunun davacı tarafından devri halinde, devralanın davacının yerine geçerek davaya devam etmesi kabul edilmiştir.

Cevap dilekçesi süresi iki haftaya uzatılmış; ayrıca uzatma istenirse, bunun azami süresi de bir ayla sınırlandırılmıştır (m. 127).

Bir ilk ve yargılamada önemli bir aşama: 'Ön inceleme'

Dilekçelerin verilmesinden sonra yargılamamıza getirilen bir yenilik olarak ön inceleme kabul edilmiştir (m. 137-143). Gerek yargılama usulleri bakımından gerekse HMK'daki en önemli yenilik ön inceleme aşamasının kabul edilmesidir. Yeni kabul edilen sistemin sağlıklı işletilmesi bakımın-

dan ön inceleme çok önemli bir işleve sahiptir.

Bu konuda özellikle mahkemelerin çok dikkatli ve titiz davranması gerekir. Bu yeni sistemden sonra, mahkemelerin eski alışkanlık ve anlayışla işlerini yürütmesi mümkün değildir. Aksi halde, hâkimin açık kanun hükmünü uygulamamaktan dolayı sorumluluğu doğabileceği gibi, davanın gereksiz yere uzamasına sebep olması da söz konusu olabilecektir. Avukatlar bakımından da, ön inceleme aşamasının gereklerine uygun davranılmazsa önemli hak kayıplarının doğması ihtimali doğabilecektir. Bu aşamanın gereklerini yerine getirmeyen ve hak kaybına yol açan avukatında hem hukuki hem de cezai sorumluluğu doğma riski vardır. Bu konuda m. 137 çok nettir. Yargılamanın tesadüflerle, hazırlıksız ve bilgisizlikle yürütülmesi artık mümkün değildir. Bu aşama gereği gibi anlaşılır ve uygulanırsa, yargılamada şu an için şikâyet edilen neredeyse tüm sorunlar çözümlenmiş olacaktır.

Ön inceleme tamamlanmadan ve gerekli kararlar verilmeden yargılamaya devam edilmesi mümkün değildir. Eğer bu aşamaya uyulmadan yargılamalar uzarsa, kanuni bir imkân kullanılmadığından makul sürenin aşılması sebebiyle adil yargılanma hakkı ihlâli ile de karşılaşılabılır. Bu çerçevede bundan sonra teftişte, hâkimin performans değerlendirilmesi bakımından en önemli kriterlerden birisi bu aşamanın gereklerinin yerine getirilip getirilmediği olacaktır.

Ön inceleme, davanın başında verilmesi gereken usulî kararlar (ilk itirazlar ve dava şartları) ile ön incelemenin hemen ardından verilebilecek nitelikte bulu-

nan esasa ilişkin olup süreye ilişkin (zamanaşımı, hak düşürücü süreler) kararların sonraya bırakılması engel olacak nitelikte bir düzenlemeyi içerdiği gibi, yargılamanın bir düzen içinde yürütülmesini de amaçlamaktadır.

Bu çerçevede, kural olarak, ön incelemede yapılan tespitler doğrultusunda işin esasına girilecek ve tahkikat yapılacaksa, bu aşamada tespit edilen uyuşmazlık konuları ile sınırlı ve bu çerçeve esas alınarak yargılama yürütülecektir.

Ayrıca, ön inceleme çerçevesinde tarafların sulhe teşvik edilmeleri ve mahkemenin bu konuda tespit yapmasını da kolaylaştırıcaktır.

Ön inceleme tutanağı tutulmadan (m. 140), tahkikata başlanamaz ve yürütülemez.

Ön incelemenin sağlıklı işlemesi için tarafların ve mahkemenin mutlaka dilekçelerin verilmesinden sonra dosyayı okumaları ve dosyaya hâkim olmaları gereklidir.

Başlangıçta harcanacak biraz daha fazla zaman ve ayrılacak emek, yargılamanın sonraki aşamalarındaki tüm tahkikatı kısaltacak, düzene sokacak, kötünietli taraf davranışlarının önüne geçecek ve yargılamanın amacına uygun yürütülmesini sağlayacaktır.

Bu aşamanın uygulanmasıyla, birkaç yıl sonra davanın görevsizlik veya yetkisizlik gibi usulî sebeplerle reddi ya da yine davanın başında karar verilecek nitelikte olan, zamanaşımı veya hak düşürücü süre sebebiyle yıllar sonra karar verilmesi söz konusu olmayacaktır. Bu aşamada yapılan işlemler sebebiyle, tahkikat dağılık şekilde değil, tespit edilen

uyuşmazlık noktaları üzerinden bir düzen içinde yürütülecektir. Dolayısıyla avukatların dosyalarına hâkim olması, vakıaları, taleplerini, hukuki gerekçelerini iyi belirlemeleri ve somutlaştırmaları gerekmektedir. Davanın başında elde edilebilecek tüm deliller toplanıp dosyaya girecek, gereksiz yere sırf delil toplamak için ("tapuya yazılan yazıya cevap gelmediğinden" türünden sözleri duymak için) duruşma kapıları önünde saatlerce beklenmeyecektir. Bu sistemde, bilgisiz ve dosyasıyla ilgisiz bir avukatın başarılı olması oldukça zordur; hazırlıksız bir hâkimin ise sorumluluğu doğabilecektir.

İddia ve savunmanın genişletilmesi ve değiştirilmesinde yenilik ve kolaylık

Ön inceleme ile bağlantılı olarak iddia ve savunmanın genişletilmesi konusu yeniden düzenlenmiştir (m. 141). Bu çerçevede:

- Dilekçeler teatisi aşamasında tarafların serbestçe iddia ve savunmalarını sunması ilkesi kabul edilmiştir. Bu oldukça önemli bir yeniliktir. Çünkü HUMK döneminde yasak bu aşamada başladığından, muğlak ve belirsiz dilekçeler yazılması şeklinde bir durum ortaya çıkmaktaydı.

- Ön incelemede ise, karşı tarafın muvafakati aranmış, fakat taraflardan biri ön inceleme duruşmasına mazeretsiz gelmezse, gelen tarafın muvafakat aramadan iddia ya da savunmasını genişletebileceği kabul edilmiştir.

- Ön inceleme aşamasından sonra ise, iş-

lah ve karşı tarafın muvafakatiyle genişletme ve değiştirme kabul edilmiştir.

Tahkikatın genel seyri ve tahkikat duruşmaları

Tahkikatın yürütülmesi bakımından da tahkikatın (m. 143-146), basit ve kısa tutulması amaçlanmış, gereksiz işlemlere ve uzatmalara imkân verilmemesi, davaya yararı olmayan delillerin araştırılmaması amaçlanmıştır. Ön inceleme gereği gibi yerine getirilirse, tahkikatın sağlıklı bir şekilde işlemesi zaten kendiliğinden gerçekleşecek ve bazı davalar bir iki duruşmada tamamlanabilecektir.

Duruşmalar bakımından, duruşmaların bir düzen içinde, mümkün olduğunca birbirine yakın tarihlerde yapılması benimsenmiştir (m. 153- 168). Bu konuda dosyanın işlemde kaldırılması daha açık ve tereddüt doğurmayacak şekilde, sonuçları da açıkça belirtilecek düzenlenmiştir (m. 150). Başka yerden ses ve görüntü nakliyle duruşmaya katılmak mümkün kılınmış (m. 149), duruşmaların basın yoluyla izlenmesi ve kayıt altına alınması konusunda CMK düzenlemesine paralel bir düzenleme yapılmıştır (m. 159).

Avukatların, tanık, bilirkişi ve duruşmaya katılanlara doğrudan soru sormaları mümkün hale getirilmiştir. Bu avukatlar bakımından önemli bir imkân ve yeniliktir. Ancak vekil dışında tarafın kendisi ancak hâkim aracılığıyla sorusunu yöneltebilecektir (m. 152). Ayrıca, bir duruşma disiplini işlemi olarak avukatın eskiden olduğu gibi duruşmadan çıkartılması da söz konusu olmayacaktır.

Önemli tahkikat işlemleri: Önsorun, Bekletici Sorun, Davaların Ayrılması ve Birleştirilmesi, İsticvap ve İslah

HMK'da bazı tahkikat işlemleri de açıkça ve özel olarak düzenlenmiştir. Bunlardan bir kısmı mevcut HUMK hükümleri arasında yer almaktayken bir kısmı HMK'da ilk defa yer almaktadır. Daha önce HUMK'da yer alan bazı müesseseler ise yeniden düzenlenmiştir. Bu çerçevede:

Ön sorun ve bekletici sorun düzenlenerek ikisi arasındaki fark ortaya konulmuştur (m. 163-165).

Davaların birleştirilmesi ve ayrılması, daha açık ve tereddütleri ortadan kaldıracak şekilde ele alınmıştır (m. 166-168).

İsticvabın daha etkin ve amacına uygun kullanılmasına imkân tanyacak, açık bir düzenleme yapılmıştır (m. 169-175).

Uygulamada çok tartışılan, ıslah konusu yeniden ele alınarak düzenlenmiştir. Bu konuda, tarafların sadece bir kez ıslaha başvurabileceği (m. 176/2), ıslahın tahkikatın sonuna kadar yapılabileceği (m. 177), ıslah giderleriyle karşı tarafın bu konudaki zararlarının karşılanması (m. 178), ıslahın etkisi (m. 179), tamamen (m. 180) ve kısmen (m. 181) ıslahın yapılması ile kötüniyetli ıslahın sonuçları (m. 182) daha açık ve tereddüt uyandırmayacak şekilde düzenlenmiştir.

Tahkikatın sona ermesi ve sözlü yargılama

Tahkikatın sona ermesi ile sözlü yargılama bakımından mevcut HUMK düzen-

lemesine göre önemli farklılıklar bulunmamaktadır (m. 184-186).

Ancak, toplu mahkemelerde tahkikatın sona ermesi ile ilgili çalışma yöntemi daha açık şekilde ele alınmıştır (m. 185). Şu anda, ticaret mahkemelerinin de tek hâkime indirilmesi ile hukuk yargılamasında toplu mahkeme kalmamakla birlikte, özellikle istinaftaki yargılama ve oradaki atıf hükmü sebebiyle (m. 360) toplu mahkemelerin karar süreci düzenlenmiş bulunmaktadır.

Hüküm

Hükme ilişkin özellikle yeni olan hususlar şunlardır:

Nihaî kararlar, usule ve esasa ilişkin olup olmadıklarına göre ayrıma tâbi tutulmuş (m. 294/1), sadece esasa ilişkin nihaî kararlar hüküm olarak nitelendirilmiş, ancak hükme ilişkin hususların usule ilişkin nihaî kararlara da uygulanacağı belirtilmiştir.

Nihaî karar verilirken kararın ayakta dinleneceği kanun hükmü haline getirilmiştir (m. 294/5).

Hüküm yazılırken, "Türk Milleti Adına" ibaresi ile eğer gerekçeli karar sonradan yazılmışsa, karar tarihi dışında, gerekçeli kararın yazıldığı tarihin de belirtilmesi ayrıca aranmıştır (m. 297/1-e).

Hâkimin, ölümü ya da başka bir sebeple hükmü imzalamayacak hale düşmesi durumunda yapılacak işlemler açıkça belirtilmiştir (m. 299).

İlâmın verilmesi ve bu konudaki işlemler açıklığa kavuşturulmuştur (m. 302).

Kesin hükmün anlamı, konu ve kişi bakımından

kapsamı bugüne kadar yapılan tartışmaları bertaraf edecek şekilde düzenlenmiştir (m. 303).

Sözlü ve seri yargılama usulü kaldırıldı: Yeni Basit Yargılama Usulü uygulamada

Yargılama usulleri ikiye indirilerek, yazılı yargılama usulü dışında kalması gereken, daha kısa, basit ve çabuk sonuçlanmasında yarar bulunan dava ve işler basit yargılama usulüne tâbi tutulmuştur (m. 316-322).

Bu çerçevede, HMK yürürlüğe girdiğinde, mevcut HUMK'daki sözlü ve seri yargılama usulüne göre görülen dava ve işler de artık basit yargılama usulüne göre görülecektir (m. 316/1-g; m. 447). Böylece uygulamada ortaya çıkan pek çok karışıklık giderilmiş olacaktır.

HMK'da basit yargılama usulünün uygulama alanı belirtilmiştir; ayrıca, diğer kanunlarda seri veya sözlü yargılama usulüne atıf yapan hükümler de düşünüldüğünde, basit yargılama usulünün uygulama alanı oldukça genişlemiştir.

Basit yargılama usulünde, yazılı yargılama usulündeki yargılamanın, basit, kolay ve kısa sürede sonuçlanması bakış açısı korunmuş; bunun yanında yargılama prosedürleri daha basit hale getirilmiş, yargılama işlemleri daha azaltılmış veya kısaltılmıştır. Basit yargılama usulünde de, dilekçeler teatisi, ön inceleme, tahkikat, sözlü yargılama ve hüküm aşamaları mevcuttur. Ancak, bunlar, yazılı yargılama usulünde olduğu gibi kesin şekilde birbirinden ayrılmamıştır.

Basit yargılama usulünde davanın açılması ve ce-

vap dilekçesi aynen korunmuş, ancak replik ve düplik aşamaları kaldırılmıştır (m. 317). Bunun yanında, avukatsız dava açılabilmesi ihtimali de dikkate alınarak, anlaşılabilir dilekçeler verilmesinin önüne geçmek, hak arayanların işini kolaylaştırmak amacıyla, dava ve cevap dilekçesinin yönetmelikte belirlenecek formun doldurulması ile de mümkün olduğuna yer verilmiştir.

Basit yargılama usulünde tüm delillerin davanın başında verilmesi ve toplanması, yazılı yargılama usulüne göre daha katı bir şekilde düzenlenmiştir (m. 318). Ayrıca, iddianın değiştirilip genişletilmesi, dava dilekçesinin verilmesiyle, savunmanın değiştirilip genişletilmesi ise, cevap dilekçesinin verilmesiyle başlatılmıştır (m. 319).

Basit yargılamada da, ön inceleme kabul edilmiş ve ön incelemede yapılacak işlerin basit yargılamada da gözetilmesi ve yargılamanın ön incelemedeki tespitler çerçevesinde yürütülmesi esası benimsenmiştir. Ancak, ön inceleme için ayrı, tahkikat için ayrı duruşma günleri tespiti yerine, ön incelemeden sonra mümkünse aynı duruşmada tahkikata geçilebilmesi benimsenmiştir (m. 320).

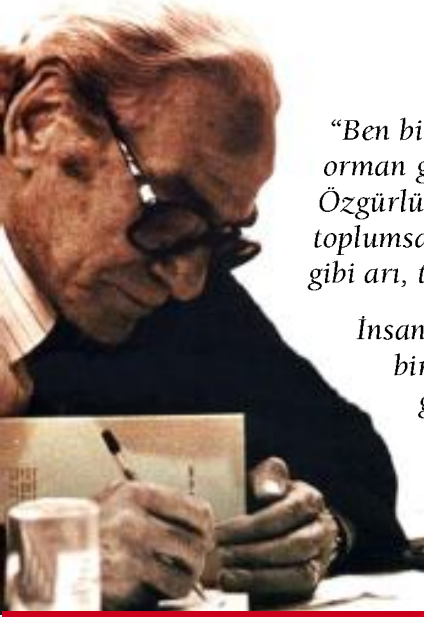
Ayrıca, dosyanın bir defa yenilenebileceği hükme bağlanmıştır.

Basit yargılamada, sözlü yargılama için ayrı bir zaman dilimi kabul edilmeyecek, tahkikatın sonunda tarafların son beyanlarının alınması, tahkikat ve yargılamanın böylece tamamlanması öngörülmüştür (m. 321/1).

HALİT ÇELENK'İN ANISINA

Av. Noyan ÖZKAN

İzmir Barosu Eski Başkanı

“Ben bir savunmanım. Güzel insanları savundum. Halkını seven, onların "Bir orman gibi kardeşçesine" yaşamaları için gencecik yaşamlarını veren insanları. Özgürlüklerini, yaşanmamış yemyeşil yıllarını ortaya koyan insanları. Hakça toplumsal bir düzene giden yola ışık saçan insanları savundum. Onlar bir çiçek gibi arı, taze ve renkliydiler. İnsan olmaktı suçları.

İnsanları sevmekti, baskısız, sömürsüz, özgür bir dünya istemektir. Her biri birer dünyaydı. İdealleri için öldüler, idam edildiler, hapis yattılar. Ben bu güzel insanları savunarak, onlarla beraber, insan sevgisini, barış dolu, özgür ve mutlu bir dünyayı savundum. Bu güzel insanları seviyorum. Bir yaşam bu sevgiyle geçti. Kendilerini tüm insanlığa adayanlara bir yaşam vermek çok mu?”

Halit ÇELENK

1 970'li yıllarda ülke siyasetine merak duyan hukukçuların anılarında seçkin ve unutulmaz bir yeri olan meslek büyüğümüz Halit Çelenk'i 5 Mayıs 2011 günü yitirdik.

1922 yılında Antakya'da doğan ve İstanbul Hukuk Fakültesini bitirdikten sonra 1948 yılında Samsun'da avukatlığa başlayan Çelenk, Ankara Barosuna kayıt olduktan sonra 12 Mart ve 12 Eylül askeri darbe dönemlerinde TİP, TKP, DİSK, Barış Derneği, Türkiye Yazarlar Sendikası, Dev-Yol, TÖS, TÖB-DER, TBKP, Türk Tabipler Birliği, İHD davalarında savunmanlık yaptı. THKO, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının savunmalarını üstlendi, Kendisi de çeşitli davalarda yargılanan, gözaltına alınan Çelenk, Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanlığı, Türk Hukuk Kurumu İkinci Başkanlığı yaptı. İnsan Hakları Vakfı kurucuları arasında yer aldı. Aziz Nesin'in öncülüğünü yaptığı Aydınlar Dilekçesini kaleme alanlar arasındaydı; SBP kuruluş çalışmalarında bulundu. Pek çok ödüle layık görülen Halit Çelenk'in

hukuk, insan hakları, siyasal ve toplumsal sorunları konu alan 16 kitabı bulunmaktadır

1976 yılında Ankara Hukuk Fakültesi son sınıf öğrencisi iken Çağdaş Hukukçular Derneğinin ve Türk Hukuk Kurumunun etkinliklerinde tanışmak onuruna eriştiğim Halit Çelenk, genç hukukçulara karşı sevgi, saygı ve tevazu ile yaklaşan, dinlemesini bilen, zarif ve bilgili bir hukukçuydu. O dönemde Fakülte'de Münci Kapani, İlhan Arsel, Uğur Alacakaptan gibi insan haklarına dayalı bir hukuk devletinin nasıl olması gerektiğini çok iyi anlatan ve öğreten değerli hocalarımız yanı sıra hukukçu kimliğimizin ve analiz kapasitemizin gelişmesinde rolü olan ceza avukatlarından Halit Çelenk, Niyazi Ağırnaslı ve Emin Değer 'in başka bir yeri vardır.

Halit Çelenk, bilimsel sosyalizme inanmış, uzun yıllar TİP'de görev yapmış ve 1971 ve 1980 askeri darbelerinde faşist yönetimlerin yarattığı hukuksuzluk ortamında siyasi iktidarın bertaraf etmek istediği sol görüşlü yurttaşlara ve muhalif kurumlara karşı açılan

siyasal davalarda yılmadan ve bıkmadan büyük riskler alarak avukatlık yapmıştır. Çelenk, bu davalarda ceza avukatı olarak üstlendiği olağanüstü yük ve siyasi iktidarın tehditlerine rağmen, yalnızca ceza avukatlığı ile yetinmemiş, engin ceza hukuku bilgisi ve birikimini muhtelif hukuk dergilerinde, Cumhuriyet Gazetesinde ve konferanslarla kamuoyu ile paylaşmıştır. Bu yazılarının, özellikle 1970'li yıllara ait olanları, 1985 yılında Çağdaş yayınları tarafından "Hukuksuz Demokrasi" kitabında yayınlanmıştır.

Eski TCK'da yer alan ve düşünce özgürlüğünün önünde büyük engeller oluşturan 141 ve 142. maddelerinin ve çağdışı ölüm cezasının kaldırılması, bağımsız savunmanın yaşama geçirilmesi, ceza usul hukukunda uygar normların ve uygulamanın yerleşmesi ve genel olarak insan haklarına dayalı bir hukuk devletinin yerleşmesi için yaşamı boyunca çok değerli ve etkili bir hukuk savaşını veren değerli hukukçu Halit Çelenk'i saygı ve özlemlerle anıyoruz.

“Demokrasi Mücadelesi ve Hukuk”

Halit ÇELENK'in 15.05.1976 tarihli “DEMOKRASİ MÜCADELESİ VE HUKUK” yazısından bir bölümü aşağıda bilgilerinize sunuyoruz:

“... Demek ki hakim, görmekte olduğu bir davada, uygulanacak yasanın Anayasadan önce Hukuk'a ve Hukuk'un bilmen ve uygar ülkelerde kabul edilen ilkelere ve sonra da Anayasa'ya uygun olup olmadığını düşünecek ve inceleyecektir. Bu yöntemi uygulamak hakim in önde gelen görevidir. Bu görev hakime Anayasa tarafından verilmiş bir görevdir. Hukuk ve Anayasa ile yasa çelişiyorsa hakim, konuyu Anayasa Mahkemesine götürecektir, Anayasa Mahkemesi 6 ay içinde karar vermezse hakim kendi anlayışına göre davayı karara bağlayacak ve hüküm verecektir. (Anayasa M. 151).

Görülüyor ki Anayasa, hakime bu alanda geniş yetkiler vermiş, ona yasalara yorumlama ve kendi anlayışına göre uygulama hakkını tanımıştır. Hakim böylece hukukun gelişmesine katkıda bulunacaktır. Bütün bunlar hakim in bir “memur” olmadığını ve hakim le memurun farkını da göstermektedir.

C. Savcılarının da olayları yukarıda açıklanan bir hukuk anlayışı içinde ele almaları, delilleri sanık aleyhine yorumlama alışkanlık ve gelenegini bir kenara bırakarak objektiflik kuralına sadık kalmaları ve sanığın aleyhindeki delillerle birlikte lehindeki delilleri de toplayarak değerlendirmeleri, Adalet'e yardımcı olmanın koşullarındandır.

Hukuk tarihinde egemen sınıfların çıkarlarını güven-

ce altına almak için kabul edilen yasa hükümlerini halk yararına uygulayan, emekçi halkın haklarını koruyarak adaleti gerçekleştirmeye çalışan mahkemelere ve hakimlere rastlanmıştır. Ünlü Fransız hakimi Magnaud, 1898 yılında ekmek çalan bir kadının beraatına karar vermiştir. Mahkeme, kararında:

“...İyi örgütlenmiş bir toplumda, bu toplumun üyelerinden birinin, özellikle aile reisi olan bir kadının kendi

kusuru olmaksızın yiyecek ekmeği olmaması esef edilecek bir şey olduğundan, böyle bir durum meydana geldiği ve bu Louise Menard bakımından olduğu gibi açıkça ispat edilmiş olduğu takdirde, hakim yasanın katı ve eğilmez yasaklarını insancıl bir açıdan yorumlamak hakkına sahip ve hatta buna mecbur bulunduğundan: açlığın her insanın irade özgürlüğünü bir ölçüde kaldırdığı ve iyi ile kötüyü ayırt etme yeteneğini geniş ölçüde azalttı-

ği inkâr edilemeyecek bir gerçek olduğundan...” sanığın beraatına karar verildiğini ifade etmektedir. (..)

Ankara Sekizinci Asliye Ceza Mahkemesi de, emperyalizmi ve faşizmi yeren bir bildiriden ötürü Dernekler Yasasına dayanılarak açılan bir dava sonunda verdiği kararda: “...Türkiye'de faşizme ve emperyalizme karşı samimiyetle karşı çıkma her Türk vatandaşının görevidir, namus borcudur, insan olma haysiyetinin bir gereğidir. Faşizme ve emperyalizme karşı çıkmayan, samimiyetle bunu kınamayan bir toplumun mevcut dünya koşulları içinde insanca yaşamaya, insan olmaya, haysiyetli hayat sürmeye hakkı yoktur” demiş ve sanıkların beraatına hüküm vermiştir. (30.6.975 gün ve 975/ 210 S. K.).

Adalet tarihinde yasalara biçimsel yünden değil toplumsal açıdan ele alarak onu “Hukuk” ölçüsüne göre değerlendiren ve uygulayan ve böylece Sosyal Adalet'e hizmet eden kararlara başka örnekler de verilebilir. Önemli olan, hukukçunun, yasaların biçiminden özüne inebilmesi, toplumu bilimsel bir yöntemle inceleyerek gelişme doğrultusunu saptaması ve takdirini bu yönde kullanması, değer yargılarında bu doğrultunun isteklerini ölçü olarak göz önünde tutmasıdır. ...”

İnsansız adalet olmaz,
Adaletsiz insan olur mu?
Olur, olmaz olur mu!
Ama, olmaz olsun.

Ö.Asaf

Hukuk ve demokrasinin yılmaz savunucusu
İŞIKLAR İÇİNDE UYU

İcra dairelerince alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen vekâlet ücretleri, serbest meslek makbuzu istenmeden ödenebilir mi?

Hüseyin DEMİR

İzmir 11. İcra ve İflas Dairesi Müdürü

Erdem DEMİR

Stajyer Avukat

Bilindiği gibi “icra dairelerince borçludan alınarak, müvekkili adına icra takibinde bulunan alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen avukatlık (vekalet) ücretlerinin belgelendirilmesine ilişkin usul ve esaslar” 23.02.2006 Tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 356 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde açıklanmıştır.

Bu defa, 11.09.2007 tarih ve 26640 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 375 sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile -anılan düzenlemeyle ilgili verilen yargı kararları göz önüne alınarak-söz konusu belgelendirme işleminin “icra dairelerince, borçludan alınarak müvekkili adına takibat yapan alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen avukatlık (vekalet) ücretlerinin avukata ödendiği anda, avukat tarafından borçlu adına en az iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenlenmesi, bir nüshasının ödemeyi yapan memura verilmesi, makbuzun avukatta kalan nüshasına ise ‘icra dairesince ödemenin yapılmış olduğuna’ dair bir şerh düşülmesi ve ayrıca ödemeyi yapan memur tarafından imzalanmasına gerek bulunmadığı” şeklinde yapılması uygun görülmüştü.

Uygulamada, icra dairelerince borçludan alınarak, müvekkili adına icra takibinde bulunan alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen avukatlık (vekalet) ücretlerinin avukata ödendiği anda, avukat tarafından borçlu adına en az iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenlemeleri istenmekte ve bu işlem yapılmadan avukatlık ücreti dosyada bloke edilerek avukatlara ödenmemektedir.

Yüksek Yargıtay 12. Hukuk Dairesince 04.04.2008 Tarih ve 2008/3935 Esas, 2008/6867 Karar sayılı ilamı ile yerel mahkemenin “icra dairelerince borçludan alınarak müvekkili adına takibat yapan alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen avukatlık (vekalet) ücretlerinin avukata ödendiği anda, avukat tarafından borçlu adına en az iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenlenmesi gerektiği, öte yandan BK 84. maddesi gereğince yapılan ödemelerin öncelikle masraf ve faizin düşülmesi gerektiği, vekalet ücretinin de masraf kavramına girmesi nedeni ile yatırılan paranın öncelikle vekalet ücreti olarak kabulü, Avukatlık Kanununa da uygun olduğundan, dosyaya yatan paranın vekalet ücreti kabul edilerek serbest meslek makbuzu talep edilmesinin yasaya uygun olması nedeni ile şikayetin reddine dair” 18.01.2008 Tarih ve 2008/35- 18 sayılı kararı onanmıştır...

Aynı Daire (Yargıtay 12. HD.) daha sonra verdiği 19.10.2010 Tarih ve 2010/11306 Esas, 2010/ 23811 Karar sayılı ilamı ile içtihat değişikliğine giderek “23.02.2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 356 sıra nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile ‘icra dairelerinde borçludan alınarak müvekkili adına takibat yapan alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen avukatlık (vekalet) ücretinin avukata ödendiği anda, avukat tarafından borçlu adına en az iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenleneceği ve makbuzun avukatta kalan nüshasına da icra dairesince ödemenin yapılmış olduğuna dair bir şerh düşülerek, ödemeyi yapan memur tarafından (sicil numarası da yazılarak) imzalanacağı belirtilen şekilde yetkili memura imzalatılmadığı tespit

edilen her bir serbest meslek makbuzu için, ayrı ayrı Vergi Usul Kanununun 352-II/7. maddesine göre söz konusu avukat adına usulsüzlük cezası kesileceği ilan edilmiştir. Bu tebliğ, icra dosyasında mevcut paranın, alacaklı vekiline ödenmesine engel olabilecek nitelikte olmayıp, gereğinin yerine getirilmemesi ancak alacaklı vekilinin vergi dairesince usulsüzlük cezası ile cezalandırılması sonucunu doğurabilir. Bu nedenle alacaklı vekilinin ‘dosyada mevcut paranın kendisine ödenmesi talebinin reddine ilişkin memurluk kararının yasal dayanağı bulunmayıp mahkemece şikayetin kabulü yerine, yazılı gerekçe ile reddi isabetsizdir’ denilerek icra dairelerince alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen vekalet ücretlerinin belgelendirilmesi konusundaki mevcut uygulamaya açıklık getirmiştir.

İzmir 1. İcra Mahkemesince 09.05.2011 Tarih ve 2011/443-434 sayılı kararı ile de –yukarıda belirtilen Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin bozma kararı doğrultusunda- “Davacı (alacaklı) vekilinin borçlu aleyhine yaptıkları icra takibinde, icra dosyasına yatan paraları tahsil etmek üzere icra müdürlüğüne müracaat ettiklerini, dosyaya serbest meslek makbuzu sunmadıklarından bahisle kendilerine ödeme yapılmadığından bahisle yaptığı memur muamelesini şikayet sonucu, anılan tebliğin icra dosyasında mevcut paranın alacaklı vekiline ödenmesine engel nitelikte olmadığı, gereğinin yerine getirilmemesinin ancak alacaklı vekilinin vergi dairesinde usulsüzlük cezası ile cezalandırılması sonucunu doğurabileceği” gerekçesi ile “şikayetin kabulüne” karar verilmiştir.

Bir Osmanlı Delikanlısının Evrak-ı Metrukesi...

Av. Hüseyin Baha COŞKUN

İzmir Barosu Üyesi

Yıllar önce vefat etmiş bir meslektaşımızın evrak-ı metrukesi içerisinde bulunduğum aşağıdaki mektup miladi 1906 tarihlidir. Mektubu yazan Hüseyin Baha Bey, ülkemizin ilk kadın hukukçularından biri olmaya aday olan muhatabına, hukuk ve bir kadının hukuk tahsil etmesi üzerine görüşlerini ifade etmektedir. Meslektaşlarımızın ilgisini çekeceği inancı ile mektubun transkripsiyonunu yaptık. İkinci hamışın (notun) bulunduğu yer nemlenmiş olduğundan maalesef onun transkripsiyonunu yapamadık. İş bu hamışta okuyabildiğimiz bir iki sözcükten bu hamışın hukukla ilişkili olduğu anlaşılmaktadır. Ama maalesef okunmaz haldedir.

(Aşağıdaki mektubu İzmir Barosu üyesi Av. Hüseyin Baha Coşkun, Neşriyat Komitemizle paylaşmıştır.)

Pek Muhterem Hanımefendi,

Evvelen,

Malum-ü âliniz hem şehr-i İstanbul'daki hem emigrasyondaki cemiyetimiz maalesef il n'y a pas de fumée sans feu kanaatıyla hareket eder. Bu nevi rudimentaire, na-asri kanaatlerle hareket etmeyip masumiyetimi, mağduriyetimi idrak edip, teselligahım olduğunuz için en kalbi şükranlarımızı kabul buyurunuz.

Saniyen,

Milletimizin asri milletler seviyesine ulaşabilmesi sizin gibi şems-i hukuk olabilecek hanım evlatlarının da hukuk tahsil etmesiyle mümkündür. Ancak malum-âliniz el-Maari "hukuk su gibidir onsuz yaşayamazsınız lâkin içinde boğulabilirsiniz de" buyurmaktadır. Kanaat-i aczimce iş bu teşbih çok kıymetlidir. Çocukluğumdan beri gerek annem gerek Haminnem gerek Atıfjet Kalfa gerek tanıdığım nisa taifesinin diğer fertlerinin su ile teşrik-i mesaisi marazidir. Nisa taifesinin tanıdığım her ferdinin su aşkı af buyurunuz ördekler gibidir. Ve bunların tamamı sanki kal-ü belada kendilerine beni hamam eziyetine düçar eylemek vazifesi tevdi edilmiş gibi davranmışlardır. Benim için ise hamam şeytanın ikâmetgâhıdır. Çektiğim eziyeti tahayyül ediniz. Neyse efendim mevzuu dağıtmayalım. Kastım şudur ki nisa taifesinin hukuk ilim ve meslekında çok daha dikkatli hareket etmesi, daimi bir teyakkuz içinde olması gerekir. Çünkü fitraten ab-ı muhabbet ile tevlit eylediklerinden hukuk ilim ve meslekında başlarına türlü dertler küşat olabilir.

Salisen;

Yine malum-a âlinizdir ki, Sami lisanlarında adalet, kapı demektir. İbrani harfi dalıt, arap harfi dal, yunanlıların Kenan (Fenike) Araplarından aldıkları delta harfi hep bu kapı mevhumu ile ilgilidir. Bidayetinde Ur, Uruk gibi şehir devletlerinde adalet arayanlar mabede girmez aksine adalet tanrıçası kapıya çıkar ve adalet tevdi eder idi. Frenk lisanlarındaki "adalet kapıda durduğu gibi durmaz" tabiri bu tarihsel arka plan bilinmeden anlaşılabilir. İmdi efendim kabileyi çekip çeviren yaşlı hatunların, devletli, mülkiyetli, ordulu, polisli bu nev zuhur cemiyet koşullarında şeklen devam ettirilip özünde eşitlikçi kabile cemiyetinin menfaatlerine değil de eşitsiz devletli toplumun menfaatlerine hizmet eder hale getirilmesinin numunelerinden biridir adalet tanrıçası. Kayıp cennetin istismar edilip bambaşka bir cemiyete hizmet etmesi için yeniden üretilmesi. Yani efendim adalet origine olarak la famme, müennestiri. Benim bildiğim kadarı ile de kadınlar birbirlerine suret-i

katiyede alerjiktirler. Ol sebeple içimde bazı tereddütler hasıl olmaktadır. Mevhum müennes icracısı da müennes olunca mesele çıkmasın?

Mabaden,

Bu bende-i sefilin herc-ü merc zihnine, mesnetsiz olması kuvvetle muhtemel olan mülâhazatına vakit ayırıp kıraat eylediğiniz için peşinen arz-ı şükran eylerim efendim.

Hamış: Sunnet Fesim mevzusunda bir terakki var mıdır?

Selam ve Hörmetlerimle...

Sekban-ı acz
Hüseyin Baha

Av. Esen Yücel'in Açıklaması¹

Bültenimizin Mayıs 2011 tarihli 179. sayısında, Sayın Av. Metin CENGİZ'in "Bir Cezaevi/Gözaltı Anıları – 1" başlıklı yazı dizisi yayınlandığını okudum. Aynı zamanda bir süre ortaklık da yaptığım Sayın Meslektaşımın yazı dizisinde ve derginin 40. sayfa da "Bir avukat arkadaşın merhabası" başlıklı, benim adımın da geçtiği bir pasaj olduğunu ve yazının bu bölümünde gerçeğe ve yaşanmış şeylere uymayan bazı anlatımlar bulunduğunu üzülererek gördüm. Altı bini aşkın meslektaşımıza ulaşan yayın organımızı okuyan meslektaşlarımızda, şahsımla ilgili olumsuz kanaat uyandıracak bu anlatımlara ilişkin gerçeğe uygun açıklamalarımın da aynı sayfada ve "Av. Esen Yücel'in Açıklaması" başlığı ile yayınlanmasını diliyorum.

Olayın öncesi ve sonrası kısaca şöyledir:

12 Eylül öncesi yasal bir dernek olan ve sıkıyönetimce kapatılan Çağdaş Hukukçular Derneği'nin yönetiminde Sn. Metin CENGİZ, rahmetli Kasım SÖNMEZ ve diğer bir kısım arkadaşlarla birlikte görev yaptık. Yine 12 Eylül öncesi 1976-1979 yılları arasında ben, Av. Metin CENGİZ, Av. Kasım SÖNMEZ, Av. Cemal ERDEM ve rahmetli Av. Remzi KARDEŞ ile ortak avukat büromuz vardı. 1978 ve 1979 yıllarında süreç içinde tamamen siyasi görüş ayrılıkları nedeniyle bu ortaklık sonra erdi.

Darbeyi takiben hemen gözaltına alınanlar arasında Sayın Metin CENGİZ de vardı. Eski ortağım ve ailecek birbirimizin evinde kalacak kadar yakın olduğumuz bir kişi olan Av. Metin CENGİZ gözaltına alındıktan sonra eşi Tülay Cengiz ve rahmetli arkadaşımız Av. Fehmi ÇAM, o tarihte İzmir Barosunun da bulunduğu Salih Ağa İşhanındaki büroma birlikte geldiler. Yine o tarihte Baro Başkanımız olan rahmetli Av. Hasan Basri GÜDER'e birlikte çıktık. Amacımız Sayın Baro Başkanının ilişkileri vasıtasıyla (Sıkıyönetim Adli Müşaviri ve Başsavcısını aratarak) gözaltında bulunan Metin CENGİZ'in bir an önce mahkemeye çıkmasını sağlamaktı. Av. Metin CENGİZ'in tutuklanmasını takiben, gerek yalnız olarak gerekse Fehmi Çam ile birlikte birkaç kez kendisini ziyarete gittim. Avukatlar odasında kendisiyle ve yine o süreçte tutuklanan diğer arkadaşlarımız ve müvekkillerimizle görüştüm.

Metin CENGİZ'in kendisinin de belirttiği gibi, ağabeyi Ali Haydar CENGİZ, Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürü Yardımcısı idi. Onun nüfuzu ile Metin CENGİZ'in cezaevinde göreceli olarak ayrıcalıklı ve kısmen rahat bir tutukluluk geçirdiği bir vakıdır. Bununla birlikte, belleğimden hayal meyal hatırladığım kadarıyla bir kez Metin CENGİZ ile Savcı Yılmaz ÇELİK'in odasında karşılaştığımızı ve merhabalaştığımızı da hatırlıyorum. Ancak Metin CENGİZ'in yazısında belirttiği gibi -özellikle- "küçük kızının savcının odasında halının üstünde balonu ile oynarken benim Savcının odasına girmem ve sonrası" şeklinde bir tablonun yaşanmışlığı asla olmamıştır.

Genellikle Savcı dışında başka şahısların da olduğu bir ortamda, görüşme kâğıdını bir an önce imzalatıp acilen görev yapma psikolojisinde olan benim, o ortamda kendisinin boynuna sarılmamış olmamı bir eksiklik olarak görüyorsa, bundan dolayı kendisinden 31 yıl sonra özür diliyorum.

Anlayamadığım ve beni üzen tek husus, 31 yıl aradan sonra Sayın Metin CENGİZ'in bunu yazı dizisine alıp yayınlamadan önce, tahliyesinden sonra defalarca bir araya geldiğimiz, hatta 2 yıl Baro Yönetim Kurulunda ve Başkanlık Divanında birlikte görev yaptığımız halde, defalarca bir çok mesleki ve sosyal etkinlikte ve İHD'nin İzmir Şubesinin kuruluşunda birlikte olduğumuz ve Aziz NESİN'in de evlerine davet edildiği yemekli toplantıya beni ve eşimi çağırıp birlikte olduğumuz ve buna benzer daha bir çok karşılaşmada ve bunun gibi 1985 yılına kadar sıklıkla süre gelen görüşme ve konuşmalarımızda, bu sitemini hiç dile getirmeyip, "Hatıralar Dizisinde" eski arkadaşına yaşanmışlığa ve gerçeklere uymayan şekilde yer vermesinin izahını kendimce bulamadım.

Durumu değerli ve sevgili okur meslektaşlarımdın takdirine bırakıyorum.

Saygılarımla.

Av. ESEN YÜCEL

¹ İzmir Barosu üyesi, meslektaşımız Av. Esen Yücel, Mayıs 2011 ayı Baro Bülteninde "Serbest Sayfalar" bölümünde yayınlanan Av. Metin Cengiz yazısıyla ilgili olarak bir açıklama göndermiştir. Yayın için yazısında herhangi bir düzenleme yapmaksızın aynen yayınlıyoruz. İzmir Barosu Yayın Kurulu

-12 Eylül darbesinin ardından-

BİR AVUKATIN CEZAEVİ/GÖZALTI ANILARI-2

Av. Metin CENGİZ

İzmir Barosu Üyesi

Meslektaşımız ve Yayın Kurulu üyesi Metin Cengiz, darbe sonrası Buca Cezaevinde tutuklu kaldığı zamanda günlük tutmuş. Bizimle paylaştığı kısmın tamamı Bülten için kapsamlı olduğundan bölümlü yayınlamayı uygun bulduğumuz anıların ikinci bölümündeyiz. Zamana tanıklık eden yazıları sevenler için ilginize sunuyoruz.

İKİNCİ GÖZALTI

Tahliye olduktan bir kaç ay sonra, büromda oturuyorken, 4-5 sivil büroma geldi.

- Metin bey emniyete kadar gideceğiz.
- Ne oldu, ne var?
- Biz bilmiyoruz, Metin beyi alın, gelin dediler.
- İyi gidelim ama önce eşime bir telefon edeyim.

O zamanlar cep telefonu yok. Arıyorum, arıyorum ev cevap vermiyor. Yan komşum, dış doktoru Suat Arıcan'a¹ "ben emniyete gidiyorum, belki gelirim, belki gelemem, sen eşime haber verir misin?" dedim ve polislerle birlikte, Çankaya'daki emniyet binasının, bildiğimiz 6. katına çıktık. Bu sefer gözümüz bağlanmadı. 5-6 metre karelik bir hücreye koydular. İçerde en az yirmi kişi kadar insan var. Çoğu Dev-Yol'cu. Hücrede bir avukat arkadaş daha var. Av. Halil Eraltuğ. İstanbul'dan İzmir Barosuna gelmiş bir arkadaş. (Anılarımda kendisinden bahsettiğimi anlattığımda, onun da aynı, gözaltında 64 gün kaldığını öğrendim.) Onunla birlikte bir başka avukat daha, Kayseri barosundan İzmir'e naklini yaptıran, rahmetli Av. Zihni Sitti emniyete alınmış. Fakat o başka hücrede kalıyor. Bir ara hücreye bir de Fettullah'çı getirip, aramıza attılar.

Hücrede

Hücredekilerin hemen hepsi, uzun süredir gözaltında olan kişiler (o sıralarda gözaltı süresi 60 gün). İşkence faslını geçmişler, ifadelerini vermişler emniyetteki işleri bitmiş olup, askeri gözetime gitmeyi ya da mahkemeye

çıkarılmayı bekleyen insanlar. Bu nedenle hepsinde bir rahatlık var, espri dahi yapıyorlardı. Hücre çok dardı, oturmak, çömelmek mümkündü, fakat ayağını uzatıp, uyuma olanağı yoktu.

İçerdeki insanların bazıları, pantolon ağlarının dikiş yerlerindeki bitleri öldürüyorlardı. İki aya yakın zamandır gözaltında kalmaktan bitlenmişlerdi. İnsanlar haftalarca emniyette kalıp, su yüzü görmezse, elbette bitlenirler.

Ben düşünüyorum, düşünüyorum, bir türlü beni niye gözaltına aldıklarını anlayamıyorum, nedenini bulamıyorum. Evim aranmış, bürom aranmış, yargılanmışım, örgüt üyeliğinden be- raat etmişim. Günüm tedirginlikle geçiyor, ha bu gün, ha yarın sorguya/işkenceye alacaklar diye. Fakat günler geçiyor, hiçbir şey sordukları yok. Ben de yavaş yavaş herhalde göz korkutmak için içeri aldılar, diye düşünmeye başladım.

Polis Osman

Yalnız bir tane sivil polis var, polis Osman, Nerdeyse her gün sabahları geliyor: "Avukat nasılsın? Metin Cengiz nasılsın" diye bağıra, çağıra hal hatır soruyor. Ben adamı tanımıyorum, siyasi davalarda görmüşlüğüm yok. Ciddi mi soruyor, dalga mı geçiyor, anlayamıyorum. Gözaltından çıktktan sonra bu polis Osman'ın kim olduğunu öğrendim. Meğer bu polis Osman, benim siyasi müvekkilerimden, cezaevi firarisi Mehmet Değerliyurt'un annesi Canan Ablanın evinin üst katında, kirada oturan birisi imiş. Canan ab-

la da beni sevdiğinden, durumumu hep polis Osman'a sorarmış. Oda gelip, bağıra çağıra hatırımı o nedenle soruyormuş.

Sevinçle korku birarada

Bir hafta sonra bir sivil polis geldi, "Metin Cengiz, giy ayakkabılarını gidiyorsun" dedi. Tabii biz sevindik. Hemen fırladım, ayakkabılarımı giyip, merdivenlerden inmeye başlarken, polisin biri koluma yapıştı "dur, nereye gidiyorsun, uzat ellerini" dedi, Şak kelepçeleri taktı. O zaman korktum, herhalde beni sorgulamak için, daha özel bir yere, götürüyorlar, diye düşünmeye başladım. Kısa sürede içinde sevinçle korkuyu birarada yaşadım.

İzmir dışına gidiş

Beni, İzmir dışından gelen iki sivil polise teslim ettiler. Benim yanımda genç bir öğrenci çocuk daha var. Meğer beni bir haftadır tutmalarını sebebi, benim yanımdaki bu çocukmuş. Çocuğu geç yakalamışlar.

Eller kelepçeli, İzmir Emniyet Müdürlüğünden çıktık, bir polis arabasına bindik, yola çıktık. Doğruca şehirlerarası otobüs terminaline. Eller kelepçeli, terminale girdik. Terminal kalabalık, bir sürü insan bize bakıyor. Aziz Nesin bir hikâyesinde, Bursa'ya sürgüne giderken, Bursa'ya bir girişini anlatır. Bizde onun gibi otogara girdik. Bir tanıdık görececek diye tedirgin oluyorum. İnsanlar neyin ne olduğunu bilmez, elleri kelepçeli bir avukat. Kim bilir neler düşünürler. Önce otogar karakoluna, oradan da Bilecik'e giden otobüse binip, Bilecik'e doğru hareket ettik. Bilecik'e gideceğimi otobüs terminalinde öğrendim. Bereket bizi götüren iki sivil polis iyi insanlardı..Onlar da Bilecik'e, İstanbul'dan sürgün gitmişler. Otobüse bindikten sonra kelepçelerimizi çıkardılar da, otobüsteki yolculara rezil

1 Suat Arıcan: Devlet Hastanesinde çalışan, büromun bitişiğinde muayenehanesi olan dış doktoru. O gün aldığı maaşı çıkarıp, karma "ihtiyacın vardır, istediğin kadar alabilirsin" demiştir. Eşim almamış ama onun bu jestini hiç unutmaz, her zaman anar.

olmadık. Otobüs Balıkesir' de durduğunda, terminalde gezinmemize ses çıkarmadılar.

Bilecik'te

Geç vakit Bilecik'e vardık. Bilecik küçük bir kent. Bilecik'liler bile buraya "valili köy" diyorlar. Karım gazeteci ya, Hürriyet gazetesinin polis muhabiri Nejat Seçen'den, birkaç gün önce Bilecik'e gideceğimi öğrenmiş. Hemen Bilecik savcısını, Bilecik Baro başkanını, Bilecik Türk haberler ajansını aramış, bir alt yapı çalışması yapmış. Bilecik'e benden önce gelmiş. Eşim Bilecik'e gidince Bilecik savcısı Mesut Beyi bulmuş, Mesut beyler bir akşam eşimi evlerinde ağırlamışlar. Eşimin tek derdi, sorguda işkence görmemem. Bir daha işkence görürsem, ölümün çıkmasından, endişeleniyor. Mesut Bey bu konuda eşime kesin teminat vermiş ve "kesinlikle eşinize dokunmayacaklar" demiş. Mesut bey, iyi temiz ve kaliteli bir insan. Ayrıca işkencenin ne olduğunu iyi bilen bir savcı. Eşime, "71' de işkenceciler benim kardeşimi de işkencede sakat bıraktılar. O nedenle kesinlikle eşinize işkence yaptırmayacağım" diye söz vermiş.. Ankara'dan Savcı ağabeyim de Mesut beyi arayarak görüşmüş.

Bilecik valisi eşimi, "sizin Bilecik'te kalmanıza gerek siz yok, siz İzmir'e dönün" diye, kent dışına çıkarmak istemiş. Eşim de, "kocamı almadan, asla kentten ayrılmam. Siz beni bu taraftan çıkarırsanız, ben öbür taraftan tekrar kente girerim" demiş. Vali, Mesut Beye, "bu kadın çok korkusuz bir kadın, kocasını almadan gitmeyecek" diye söylemiş.

Karakolda iken, Bilecik Baro Başkanı Av. Murad Karaahmet geldi, beni ziyaret etti, Eşimi, sakıncası olur diye, Savcı Mesut beyin evinden alıp, kendi evine yerleştirmiş. Daha sonra Av. Murad beyin oğlu, Bilecik'in tek kitapçı dükkânını işleten Janrad², bana tıraş takımı getirdi. Emniyet Müdürlüğünde sakal tıraşı oldum, bir haftalık

Metin Cengiz cezaevi arkadaşlarıyla

sakallarımı kestim.

Ertesi gün, eşimle birlikte Bilecik Emniyet Müdürünün huzurunda, makam odasında görüştük. Eşim bir ara kulağıma, "korkma işkence görmeyeceksin" dedi. Bu sevinçli haber beni hem rahatlatmış, hem de sevindirdi. Daha sonra Emniyet müdüründen izin alıp, bana bir sigara paketi verdi. Verirken de "paketteki notu oku" dedi.

İzmir Emniyet Müdürlüğündeyken eşim günlerce benden bilgi ve haber almak için uğraşmış. Bir netice alamamıştı. Oysa bir başka kentin emniyet müdürlüğünde, eşimle açık görüş yapabiliyordum. Bu da Türkiye'nin bir başka çelişkisi nitekim.

İkinci gözaltının nedeni

Yalnız kalınca, paketdeki notu okudum. Notta karım, ne için gözaltına alındığımı bildiriyordu. Meğer gözaltına alınmamın nedeni şuymuş: Metris Cezaevinden bir tutuklu, Bilecik'teki nişanlısına bir mektup göndermiş (cezaevinden mektubu nasıl çıkardılarsa). Bu mektupta, "biz jandarmaları ayarladık, cezaevinden firar edeceğiz, şu kadar parayı Av. Metin Cengiz'e ulaştırın, o da jandarmalara versin", mealinde sözler yazılmış. Bilecik'te yapılan baskınlarda bu mektup polisin eline

geçmiş. Ama benim ne böyle bir mektuptan, ne de paradan haberim var. Hiç bir şeyden haberim yok. Ne mektup yazanı, ne de nişanlısın tanıyorum. Bana bu konuda kimse de gelmemiş.

İkinci gözaltı macerasının bitişi

Ertesi gün emniyetin zemin katına indirip, gözlerimi bağladılar. Gözlerimi bağlayan bez pek kalın değildi. İfade alacak polisleri siluet olarak fark edebiliyordum. Birisi şişko, diğeri zayıfça biriydi. Gerçekten bana herhangi bir darpta bulunmadılar. Şişko polis, "sana dokunmayacağız" dedi ama ifadem verirken epey küfrünü yedim. Olayla ilgili herhangi bilgim olmadığı şeklinde ifademi verdikten sonra beni, serbest bıraktılar.

Emniyetten çıkar çıkmaz, Janrad beni Bilecik'in tek hamamına götürdü. Koskoca hamamda benden başka kimsecikler yoktu. Saatlerce yıkandım ve emniyetin tüm pisliklerini üzerimden attım. Akşam Av. Murad Beylerde yemek yiyip, rakı içtik. Evlerinde kalmamız için çok ısrar ettiler ama eşim otelde yer ayarlamış. Yemekten sonra otele gidip, başbaşa kaldık. Ertesi gün de İzmir'e döndük. İkinci gözaltı macerası da böylece bitti.

² Janrad: Yıllar sonra bir gün Bodrum'da karşılaştık, eski günleri yad ettik.

(orta sıra soldan beşinci kişi emekli hakim "Hakim Amca" Feridun Bey)

Sonraki yıl Av. Murad beyin kızı İzmir/Buca Eğitim Fakültesini kazandı. İzmir'e geldiler, evimizde misafir ettik, yemek yedik. Onları akşam senfonik müzik dinletine götürdük.

Takipsizlik kararı ve kitaplar

Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı hakkımda 27.07.1981 gün ve 1981/ 128 sayılı takipsizlik kararı verdi.

Bir süre sonra, Askeri savcı, Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Askeri Mahkemesindeki davaları rapip eden, Gürhan Gürsoy'un babası Necati Bey'e, "Metin bey gelsin, kitaplarını alsın" demiş. Polis beni bürodan aldıktan sonra, büroma tekrar gelip, kitaplarımı da almıştı. Yedi adet kitabı almak için Gölcük'e kadar gitmeye niyetim yoktu. Necati Bey "ben alırım" dedi, kendisine yetki verdim, o savcılıktan, (İki Taktik, Alman İdeolojisi, Bilgi Teorisi, Ludwig Fauerbach ve klasik Alman Felsefesi, Doğanın Diyalektiği, Anti Dürhing, İran'da Silahlı Propaganda) isimli yedi adet kitabımı alıp getirdi.

İki yıl sonra 24 Ocak 1983 tarihli, Hâkim Albay Nafiz Kartal imzalı bir yazı daha geldi: "(...)"iadesine karar verilen kitaplarınızı almak için, bir ay içinde savcılığımıza müracaat ediniz" diye. Oysa kitapları alalı iki yıl oldu, ama farkında değilim.

Emniyetin kontrolü

Ve 80 darbesi nedeni ile başka gözetilme yaşamadım. Ama zaman zaman bir polisin telefon edip, "Metin bey napıyorsunuz, İzmir'de misin?" şeklindeki telefon sorgusuna muhatap oldum. Ben, "avukatım nereye gideceğim, niye beni soruyorsunuz?" dediğimde de verdikleri cevap şu olurdu: "Sıkıyönetimin kesin emri var, içerden çıkarları belli zaman aralıkları ile kontrol ediyoruz. Siz avukat olduğunuz için, gelip kontrol etmekte sizi telefonla kontrol ediyoruz."

Son söz

1980 askeri faşist darbesiyle ilgili anılarım bu kadar. Faşizmin ne olduğunu bilmeyenlerin öğrenmesi için, bu anılarımı kaleme aldım. Çünkü faşizmin ne olduğu, biraz da yaşanarak öğreniliyor. Şu günlerde ülkemizde de faşizme doğru bir gidişin olduğu dillendirilmektedir. Faşizm geldikten sonra

ondan kurtulmak maalesef kolay olmuyor. İran önümüzde canlı örnek. Afganistan'da ve Pakistan'da yaşananları herkes görüyor. Yeşil ya da kara faşizm hiç fark etmez, faşizm her zaman, itiraz etmeyen, sorgulamayan, sadece itaat eden bir toplum ister. Bu nedenle de faşizm, en çok kişi hak ve özgürlüklerinin yok edilmesinde, ezilmesinde kendini gösterir. Ne yazık ki özgürlükleri kaybettikten sonra kıymetini anlamamanın faydası olmuyor. Bunun için insanların bu özgürlükleri savunması ve özgürlüklerin baş düşmanı faşizme karşı direnmesi ve dayanışma içinde olması gereklidir.

Anılarım, insanları faşizm hakkında düşünmeye sevk ettiyse ne mutlu bana.

Uluslararası Af Örgütü Başkanlığına

Adım Metin Cengiz. Türkiye'nin İzmir ili Barosuna kayıtlı, aynı zamanda yönetim kuruluna seçilmiş bir avukatım. Faşist darbenin yapıldığı 12 Eylül 1980 akşamı 23.30 sularında siyasi polis ve askerlerce gözaltına alındım.

Kendim sosyalizme inanan, ilerici, yurtsever bir kişi olduğum için emperyalizme, oligarşik diktatörlüğe, silahlı silahsız mücadele veren devrimcileri yurtseverleri savunmak esas görevim haline gelmiştir. Bu görevim nedeni ile silahlı mücadele veren THKP-C" Eylem Birliği" adlı illegal örgütün birçok üyelerinin de savunmalarını üstlendim. Avukatlık görevimi de mevcut yasal çerçevede yerine getirdim. Faşizm salt bu görevimi engellemek, devrimcilerin savunulmalarını kısıtlamak için beni gözaltına aldı ve maddi işkenceler yaparak, örgüt üyesi, hatta merkez komite üyesi olmakla suçladı.

Kitaplarım ile birlikte evden alınıp, askeri araca bindirildiğimde, araçta bir başka avukat arkadaşımın, yine İzmir Barosuna kayıtlı Gültekin K.Suvarlı'nın da gözaltına alındığını gördüm.

3 Polis Seferi: Soyadımı tespit edebileceğim bu sivil polis takip ettiğim birçok siyasi davada şahitlik yapmıştır. Ve rahatlıkla yalan söyleyerek "biz sanıklara işkence değil, bir fiske bile vurmadık, ağızlarından çıkanı aynen yazdık" demiştir. Kendisinin Milliyetçi Hareket Partisi'ne yakınlığı bilinmektedir. Daha sonra bu polis, bana fena muamele yapmaktan dolayı sıkıyönetim mahkemesinde yargılandı. Av. Göktürk Suvarlı, ve Gültepe eski belediye başkanı Aydın Erten tanıklık yapmıştı. Ama gözler bağlı olduğu için teşhis etme imkânı yok. O darbe ortamında polise işkenceden ceza verebilmek kolay mı? Darp edildiğimize dair raporumuz olduğu halde, beraat etti. Ama sorguda, heyecandan yüzü gözünü, koltukaltları su gibi terlemişti. Büromun karşısında Dr. Mustafa Başoğlu'nun bürosu var. Kendisi Devlet Hastanesinde görevli idi. Bir gün, bir kaç doktorla birlikte onu da siyasi polisler hastaneden alıp, götürmüşler. Sanırım, siyasilere hastaneden firarlarına yardımcı olmaktan. Bu poliste, Mustafa Başoğlu'nun Konya'dan okul arkadaşı çıkmış. Bir gün, baktım doktorun odasında oturuyor. Büromun kapısını suratına kapattım. Mustafa Hoca'ya "ben Metin'e işkence yapmadım" diyormuş. Daha sonra kendisinin öldüğünü duydum.

Oakşamsabahın03.30 una kadar ondan fazla eve operasyonlar düzenlendi ve 20-25 kadar insan toplandı. Hepimizi emniyetin 6. katındaki (solcularla mücadelesi asli görevi olan) 1. şubeye (siyasi polis) getirdiler. Burası emniyetmüdürlüğünün son katıdır. Bunun üstünde çatı katı vardır. Ve bazı düzenlemelerle işkencehane haline getirilmiştir. Çatıya çıkan kapıdan siyasi polisten başka emniyette görevli diğer polislerin dahi geçmesi yasaktır. Ve bu yasakla ilgili müdüriyetin emri duvara çakılmıştır. Bu kapıdan girildikten sonra bütün yurtsever insanların gözleri bağlanır. Ve en az bir hafta, en çok 30 gün kalıp, buradaki işi bittikten sonra çıkarırken gözleri çözülür.

Soldan sağa: Hoca, Faruk, Mümin, Metin, İsmail, Barış, Hüseyin ve Filistinli...

Benim de gözlerimi bağladılar ve çatıya çıkardılar. Gözlerim bağlı iken eğil, sağa sola yürü gibi sözlerle suni engeller yaratarak yerin biçimini kavramamı önlemek istiyorlardı. Beni büyük bankaların reklâmının yapıldığı bank'a (sıraya) oturtup, ellerimi bank'a kelepçelediler. Yerim çok dardı, çünkü yanımda daha başkaları da kelepçeli idi. Çevremde sezdiğim insanların devrimci mi, polis mi olduklarını kestirmek olası değildi. Çevremizde polislere vardı. Ve aramızda genç kızların olmasına rağmen çok iğrenç küfürlerle konuşuyorlardı. Söylenmesi güç ahlâksızca sözler. Yanımdaki kelepçeli kişiden sürekli garip sesler, nefes almalar ve inlemeler geliyordu. Önceleri uyuması garip bir insan diye düşünmüştüm. Belki de uyuyan bir polisti. Fakat daha sonraları işkenceden geçmiş bir insanın inlemeleri olduğunu sezdim.

Daha sonra çalışma saatleri başlayınca, çeşitli yönlerden gelen erkek ve kadın çığlıkları, tanıımı olanaksız feriyatlar yükselmeye başladı. Sopa sesleri ve işkenceci sorgucuların hayvanca bağırımları ve iğrenç küfürleri ortalığı kapladı. Bu sesler emniyette kaldığım 8 gün boyunca hiç eksilmedi. Bütün erkekleri suçlu olup olmadığı bilin-

meyen insanlara bir silah, bir bildiri dağıtma, izinsiz mitinge katılma, ya da bombalı pankart asma suçu yüklemekti. Çünkü 3-4 sene önce evlenip, çocuk çocuca karışmış kişileri bile toplamışlardı. Siyasi polisteki fişlerden çıkarılan listelere göre bulabildikleri insanları topluyorlardı.

İlk gün dar bir işkence odasında resmimi çektiler Yerime geldikten sonra beni evden alan sivillerden olan, kendisini sesinden tanıdığım Sefer³ isimli polis göğüslerime, başıma sırtıma, boşluklarıma bir süre bütün gücüyle vurdu. Güç nefes alıyordum. Başkaları da tekme ve yumruklarla ona katılıyordu. Bol da küfür yiyordum. Bu arada sırt kaburgalarıma, yumuşak inmesinden anladığım, kum torbası ile de vurdular. Ve vurulan yerden hareket ettikçe, nefes aldıkça bıçak gibi saplanan bir acıyı yirmi yirmibeş gün kadar çektim. Sırtımın morardığını daha sonra gönderildiğim askeri gözeti-mevindeki insanlar görmüşlerdir.

Kelepçeli olarak 4 gün banklarda pek hareket etmeksizin ve kesinlikle uyumaksızın oturtuldum. Uyumak ve oturduğum yerde fazla hareket etmek, ayağını ileri uzatmak yasaktı. Su ve sigara içmek izne tabi idi, keyifleri isteyince müsaade ediyorlardı. Bazı geceler fanatik faşist polisler nöbetçi kalıyordu ve kesinlikle su ve sigara içmek, oturduğum yerde kımıldamak olanaksızdı. Uyku nedeni ile kişinin başının gayri ihtiyari olarak öne düşmesi bile dayak nedeni oluyordu. Günde iki kere pide ve ayran getiriyorlardı, parasını veriyorduk. Zamanla pide ve ayrandan öylesine bıkmıştık ki adını duydukça içimiz bulanıyordu. Pide hamur gibi, ayran ekşi idi.

Bu süre içinde çok kere yüzümüze, göğsümüze ve ayaklarımıza apansız inen yumruk ve tekmelere muhatap oluyorduk. Gözlerimiz bağlı olduğumuz için darbenin geleceği anı sezemiyorduk. Hele bana vurmak için nedenleri çoktu. Birçok işkenceci polis, takip et-

4 Muhlis Zincibi: 12 Mart 1971 faşist döneminde meşhur olan, solcuları sorgulamakla ve onlara işkence yaptırmakla ünlü siyasi polis komiseri. Karısı da polistir.
5 Av. Gültekin K. Suvarlı: Yaşı elli civarında olan meslektaşım. İşkencehanede geçen günlerin birinde, oğlu da gözaltına alınmıştı. Oğlunun kalbi delikti, dayağa, işkenceye dayanması imkânsızdı. Askeri gözetimevinde, emniyette bir kişinin öldüğünü duyunca, bu ölenin oğlu olduğuna inanmıştı ve günlerce uyuyamamıştı. Neden sonra oğlunun sağ olduğu haberini almıştı.

tiğim siyasi davalar nedeni ile beni iyi tanıyorlardı. Ve "komünistleri, polis katillerini savunursun ha!" diye bana vuruyorlardı. Birikmiş kin ve hırslarını tatmin ediyorlardı. Daha sonra bu yapılanların, işkencenin yanında çerez gibi kaldığını anlayacaktım.

Dışarıda ki yakınlarım, karım ve arkadaşlarım benim akıbetim hakkında bilgi almak ve işkence görmemi önlemek için uğraşıyorlardı. Buna rağmen üç gün nerede olduğum hakkında bilgi edinemedişlerdi. Bir tanıdık vasıtası ile emniyet müdüründen bile bilgi alamamışlardı. Gerçekte ilk günden beri emniyetin işkencehanesinde idim. Daha sonra yakınlarım nasılsa emniyette 1. şubede olduğumu öğrendiler. Ağabeyim çamaşır ve sigara yollamıştı. Bizzat sorgumu yapan ve işkence ettiren polis şefi Muhlis Zincibi⁴ (*solcuları sorgulamakla ve onlara işkence yaptırmakla ünlü siyasi polis komiseri*), karımın eniştesine (*enişte polis emeklisidir ve Muhlis Zincibi'yi meslekten tanımaktadır*) "**Metin'e kesinlikle bir fiske bile vurmadık, vurmayacağız. Sadece ifadesini alıp salacağız**" demiştir. Oysa o gün ben işkence görmekteydim. Bir peygamber kadar iyi bir insan olan enişte bu yalanlara hemen inanmış ve rahatlamıştı.

İşkencehanedeki 4. günün sabahında sorgu için eğilerek, dolaştırılarak bir yere götürdüler. Bir sandalyeye oturtup, sorguya başladılar. Sorgucu biraz önce bahsettiğim Muhlis Zincibi idi. Odada sandalye sesleri, tahta-sopa sesleri dolaşmaların ayak sesleri duyuluyordu. İçerde en az 10 kişi dolayında insan vardı. Ya da o izlenimi vermek istiyorlardı. Bana "faşizmin, kendi düzenlerinin geldiğini, artık filmin koptuğunu, en az yirmi sene ceza yiyeceğimi, kendilerine THKP-C ile olan bağlarımı ve ilişkilerimi" anlatmamı söylüyorlardı. Hatta sorguda bir savcının da hazır bulunduğu belirtiyorlardı. Tabii bu yalan idi. İki siyasi tutukluya poliste işkence ile aleyhimde beyanlar imzalatmışlardı. Cezaevindekilerle ilişkiyi ben sağlıyormuşum, cezaevine silah ve bomba sokacakmışım, aranan kişileri cezaevine avukat diye içeri sokup, siyasi tutuklularla görüşürmüşüm, vesaire. Sorgulamada verdiğim cevaplarla savunduğum kişilerin gizli örgütleri ile organik bir bağının olmadığını, hakkımda aleyhte beyanların poliste baskı ile alındığını, cezaevine silah ve bomba sokmanın olanak-

sız olduğunu, görüşmek için cezaevine giden avukatların arandığını, tutukluların da görüşmelerde arandığını, bu nedenle içeriye silah (hem de 14) ve bombanın bir avukat tarafın tutuklulara verilmesinin imkânsız olduğunu, keza aranan kişilerin de avukat olarak cezaevine sokulmasının imkânsız olduğunu, avukatların görüşme için basılı form doldurduğunu, bir inceleme ile benim görüş yaptığım bir günde benimle birlikte sahte isimle veya başka bir avukat adı ile müvekkillerimle ve bir başkasının görüşme yapıp, yapmadığının saptanabileceğini belirttim. İsrarla benim örgüt üyesi olduğumu ve örgütle olan ilişkilerimi anlatmamı istiyorlardı. Az da olsa serbest irade ile verdiğim beyanlardan hiç hoşnut olmamışlardı. Müvekkillerime ait gazete kupürlerini ve mahkemeye verdikleri dilekçelerini suç belgesi diye önüme sürüyorlardı. Soruşturma pek ciddi değildi Çünkü ne sorular ne de cevaplar zapta geçiyordu. Bu, belliydi ki bir tanışma faslıydı. Sorgucu, yumuşak sesle vaktin ögleye geldiğini, sorguya yemekten sonra devam edileceğini söyledi. Ve beni yine banka kelepçelediler. Tekrar sorguya çıktığımda bana işkence yapacaklarını seziyordum. Bu sebeple benimle birlikte gözaltına alınan, sesinden yakınımda olduğunu sezdiğim, Çağdaş Hukukçular Derneği kurucularından. Avukat Gültekin K.Suvarlı'ya⁵, nöbetçi polislerin olmadığını tahmin ettiğim bir sırada "beni sorguya aldıklarını, biraz sonra büyük ihtimalle işkenceye başlayacaklarını, kendisi benden önce çıkarsa (baroya, adli müşavirliğe, yakınlarıma) duyurmasını, onların işkenceyi önlemek için girişimde bulunmalarını istedim. Bu dileğimi çabuk kısa sözcüklerle bir iki kere tekrarladım. Daha sonra küfürlü bir ikaz geldi. Arkadaşımdan uykulu bir mırıltı ile cevap geldi, fakat ne olduğunu anlayamadım. Daha sonra askeri gözetim evinde bu konuşmayı arkadaşım anlattığımda, böyle bir konuşmayı duymadığını söyledi. Belki de konuştuğum başka biriydi.

İşkenceciler karınlarını doyurduktan sonra beni tekrar aynı odaya götürdüler. Ben bir şey yememiştim. Şimdiki sorgulama sabahkinden çok farklıydı. Yedi-sekiz kişi hayvanlaşmışçasına bağırıyorlar, küfür ediyorlar ve vuruyorlardı. "Konuş" diye haykırıyorlardı. Onlara göre örgütün merkez komite üyesiydim, soygunlardan haberim

vardı, aranan, cezaevinden kaçanların yerini biliyordum. Bunları bana soruyorlardı. Korkunç bir şeydi hiç bilmediğim konuların sorulması ve işkence ile cevap istenmesi. Bilmediğimi söyleyince kuduruyorlardı. Bana "bize en az iki örgüt evi vereceksin" diyorlardı.

Daha sonra pantolonumu ve ayakkabılarımı çıkarttılar, kollarımı iki yana açtırıp "zıpla" dediler Zıplarken 1000'den geriye saymamı istiyorlardı. Ağzımın içi gırtlığıma kadar kurumuştum, sürekli terliyordum. Rakamları telaffuz etmek çok güçtü. Yanlış sayı söyleyince dizlerimi karnıma kadar çekmeyince sopa, tekme ve yumrukla vuruyorlardı. Kaslarım müthiş yorulmuştu. Kollarımı zor havada tutuyordum. Bu bir süre devam etti. Sonra yere yatırdılar ve ayaklarına falakayı geçirdiler ve ayrıca bir ipe ayak bileklerinden sıkıca bağladılar. İki kişi falakanın uçlarından tutuyorlardı. İki kişi de yana açtığım ellerimin üstüne ayakkabıları ile basıyordu. Bir işkencecinin elinde de orta parmak kalınlığında, pek uzun olmayan boru şeklinde maddenin bir sopa vardı. Gayet sakın ve ağır, ağır tabanlarıma vuruyordu. Boşta kalan 3-4 sorgucu da hayvanca bağırarak soru soruyorlardı. "Sen merkez komite üyesisin, bize iki örgüt evi vereceksin; soygundan elde edilen paralar nerde, cezaevinden kaçan şu adam nerde, aranan şu kişi nerde?" Tabanlarıma inen sopaların acısına dayanmak olanaksızdı. Tanımı yapılamayacak korkunç bir maddi acı veriyordu. Bir insan vücudunun bu maddi acıya dayanmasını düşünemiyordum. Ayak tabanlarımin kan toplamaması için, arada sopayla tabanımı sıvazlıyorlardı, sonra tekrar vuruyorlardı. Ayaklarımdan birini büyük enerji sarfederek kurtarabiliyordum. Kendilerine sorduklarını bilmediğimi, kendilerinin bildiklerini yazmalarını istememe rağmen "biz bildiklerimizi değil, senin bildiklerini senin ağzından dinleyeceğiz." diyorlardı.

Daha sonra ayağımın biri iyice çıktığı için çözdüler Ayağımın şişip kan toplamasını önlemek için kollarımı yana açıp sürekli zıplamamı istediler. Sonra tekrar yatırdılar. Bu sefer kollarımı enli bir tahtaya sıkıca bağlayarak çarpmıha gerdiler. Ayaklarımin bileklerine bir çaput sarıp falakayı geçirdiler. Yine ipe iyice sıkarak bağladılar. Bir işkenceci göğsüme sandalye koyup üstüne oturdu. Yine ikisi ellerimin üstüne bastı. Başımı betona çarptığı-

da, delinip iz kalmaması için, başımın altına bir takım paçavra bezleri katlayıp koydular. Ayaklarımı doksan derece havaya dikerek sopa ile yine vurmaya başladılar. Duyduğum acıdan kalçamı oynattıkça, havaya kaldırdıkça beni evden alan, faşist bir partinin raftarı Sefer isimli polis ucu pürtüklü bir söğüt dalını külotumun üzerinden anüsüne sokmaya çalışıyordu, dürtüklüyordu.

Korkunç bir susuzluk, kaçıp kurtulma ve ölmeye isteği kaplamıştı her tarafımı. Bağırtılarımı önlemek için pis çaput soktular ağızıma. Kendilerine örgüt evi vereceğimi söyledim, yine çözmediler. Adresini söyle dediler. Karımın eniştesinin evini tarif ettim. Kafama mutlak ellerinden kurtulmak fikri yerleşmişti. Zaman kazanmak istiyordum. Mutlaka birinin silahını kapıp kendimi vuracak, ya da işkence yapılamayacak derecede kendimi yaralayacaktım. Elime geçirdiğim silahın bütün mermilerini üstüme boşaltacaktım. Bu yaralama ve ölmeye işi gittikçe zihnimde yoğunlaşıyordu. Ya da örgüt evi diye götürdüğüm evi açtırmak için kapıya beni götürceklerini tahmin ettiğinden, aniden eve dalıp arka kapıdan kaçacaktım. Vurulmam hiç önemi yoktu.

Bu sefer bir örgüt evi daha vereceksin diye sormaya başladılar. Ellerim tahtaya bağlı olarak tekrar zıplamaya başladılar. "Örgüt evini vereceksin" diye hayvanca bağıryorlardı. "Elimizdesin, senin avukatlığın burada sökmez. 12 Eylül ihtilali hepinizi gebertecek, artık demokrasi yok, burada Allah yok" diye haydutça haykırıyorlardı. Herhalde kişinin direncini kırmak için bağıarak sormaları, bir sorgu tekniği idi. Başka örgütevi bilmediğimi söyleyince tekrar yere yatırdılar: Bu sefer elektrik kablolarını getirdiler. Ayak başparmaklarıma, cinsel organıma ve el başparmaklarıma bağladılar. Sadece iki el başparmaklarıma akım verdiler. 2. örgüt evini de söyleyince bıraktılar. İkinci örgüt evi olarak da kayınpederimin evini söyledim. Epey sevindiler, amirlerine haber verdiler, "çözdük iki ev aldık" dediler. Ve insanlaşmaya başladılar. "Metin bunları daha önce söyleyen, bizi de yormasan olmaz mı?" En adi küfürlerle hitap eden, bu lağım pisliği gibi iğrenç insanlar, şimdi bana adımla hitap ediyorlardı. Ben de küfrediyordum ama içimden. Tam faşizmin ortasında kaldığımı bilincindeydim.

Burada bir hususu da belirtmeliyim. Takip ettiğim bir dava nedeniyle müvekkilim sanıklara ait bulunan, paslı ve kullanılmaz haldeki bir av tüfeğini, suç delili olmadığından mahkemece iadesine karar verilmişti. Sanıklar cezaevinde tutuklu buldukları için, tahliye oldukları zaman kendilerine iade edilmek üzere tarafımdan alınmıştı. Evimde duran bu tüfeği de polis evimden almıştı. Tüfeği adliye emanetine rüşvet vererek aldığım suçlamasını yapmıştı. Ortada mahkeme kararı olmasına rağmen, işkence ile bu silahın ve başka silahların rüşvetle emanetten aldığını iddia ediyorlardı. Başka silah aldığımı kabul etmedim Av tüfeğini de ortada mahkeme kararı olduğundan savcılık ve sorgu hâkimliğinde aksini resmi kayıtlarla ispat etmem mümkündü. Hem bu çelişki, ifadem işkence ile alındığına da delil teşkil edecekti. Daha sonra emanetteki ihtiyar memurun da 20 gün rapor alacak şekilde dövüldüğünü öğrendim, çok üzüldüm.

Faşist sorgucu işkenceciler söylediğim evleri göstermem için beni giydirdiler. Ayaklarım ayakkabıma kolay girmiyordu, arkalarına bastım. Asansörle aşağıya inmeden önce gözlerimi açtılar. Kafamı kaldırmamı istemiyorlardı. Birçok işkenceci polis de silahlanmıştı. Emniyetin önünde her tarafı kapalı bir minibüsün içine soktular. Akşam olmuş, her tarafın ışıkları yanmıştı, saat 20.00 dolaylarına gelmişti. Ara-

banın içinde şoför mahalline bakan küçük bir pencere vardı. Buradan evleri göstermemi istiyorlardı. Pencereden dışarıdaki hayatı görüyordum. Dışarıda trafik sıkışıklığı, dolu belediye otobüsleri ve bezgin halkın koşuşması ile yaşam devam ediyordu.

Beni arabadan çıkartmadan evi gösterdiler. Bu benim düşüncelerimi değiştirdi. Çünkü operasyonda beni kullanmayacaklardı. Bu sebeple bir silah ele geçiremezsem, mümkün olduğu kadar geç zamanda evlerin örgüt evi olmadığını söyleyecektim. Kayınpederimin evine geldiğimizde balkonda baldızımı gördüler. O sırada kayınpederim arabası ile karımı ve 2 yaşındaki kızımı eve getirmiş, işkenceciler karımı tanımışlardı. Ben evin önündeydim, karım da 3-5 metre ötede kızıyla beraber balkonda idi. Benden haberi yoktu. Oysa günlerce benim nerede olduğumu öğrenmek, beni görebilmek için her yere başvurmuş ve öylesine çırpınmıştı ki. Şimdi birbirimize o kadar yakın olmamıza rağmen, birbirimize çok uzaktık. Aramızda faşizm vardı. İçimi sıcaklık ile derin bir hüznün kapladı. O kadar istiyordum ki karımın benden haberdar olmasını.

Söylediklerimin gerçek olmadığını anlayınca çok kızdılar. Biri yüzüme tükürdü. Kendilerine, ikna etmek için, örgüt evi bilmediğimi, bilsem karımı ve kızımı tehlikeye atıp, kendilerini buraya getirmeyeceğimi söyledim. İçimden

Metin Cengiz ve Başgardiyan Fehmi...

de şimdi işkence de canımı çıkarırlar diye düşünüyordum. Emniyete dönünceye kadar epey vuracaklarını sanmışım. Fakat dokunmadılar. İşkencehanede yine işkenceye yatırdılar. Önce zıplatma, sonra falaka. Yine dayanılmaz acılar. İğrenç insanlar.

Bu dönüşün tek bir yararı oldu. Adli emanet memuruna rüşvet verdiğim konusundaki beyanımın gerçek olmadığına inandılar ve ihtiyar memuru bıraktılar. Beni sevindiren tek olay. Kinlerini kustuktan sonra serbest bıraktılar. Ayaklarımın üstüne basmak gücü. Çoraplarımla yürüterek, günlerce kelepçeli bekletildiğim bankların olduğu yere getirdiler. Ama oturtmadılar. Sol elimi ipe sıkıca yüksek bir yere bağladılar, ayaklarımın altına bir kova su döktüler ve olduğum yerde yürümemi istediler. Bir kaç saniye dinlenmek için durduğumda ya da yavaşladığımda bir işkenceci geliyor, sırtıma göğüs boşluklarıma vuruyordu. Yanımda askıya alınmış başka biri daha vardı. O da suların içinde yürüyordu. (Daha sonra askeri gözetim evinde bu kişi ile tanıştık) Bu işlemi şişlerin inmesi ve ayak tabanının kan toplamaması için yapıyorlardı Ayaktaki şişlik inmeyince, kan toplanınca, daha sonraki falakada ayak tabanı patlıyordu ve falakada sopa ile vurmaya başlıyorlardı. Yere bastıkça tabanlarım sızlıyordu. Bütün kaslarım ağrıyordu, korkunç susuzluk çekiyordum. Sol elim havada askıda olduğu için, ilk gün kum torbası ile vurulan, sırtımın sol tarafı bıçak gibi batıyordu. Hareket ettikçe, nefes aldıkça iyice acı veriyordu. Bu şekilde sürekli durmam imkânsızdı. Kaburgamın kırıldığını ve kımıldadıkça kemiğin etime battığını sanıyordum. Sol bileğimdeki ipi çıkarıp, sağ bileğime geçirmek için uğraşırken polisleri biri fark edip, "kaçacaksın ha" diyerek bütün gücüyle vurmaya başladı. Nefesimin kesildiğini hissettim. Daha sonra elimi çözüp, sandalyeye kelepçelediler. Yine vurmaya devam ettiler. Her şeye rağmen oturmak beni çok sevindirmişti. Çünkü vücudumun bütün kasları ağrıyordu, susuzluğum korkunç artmıştı. Gırtlığımı dibine kadar kupkuruydu. Ağzımdaki mevcut tükürükler hamur gibi yapışkan hale gelmişti. Dilimi zorlukla oynatabiliyordum. Oynattıkça içimden kusmak geliyordu, öğürüyordum. Aradan bir iki saat kadar bir zaman geçmişti. Biri beni görünce, "bunu niye oturtunuz, bu yalan söyledi, bu askıda kalacak" dedi. Tekrar astılar.

Askıda üç gün kaldım. Bu süre içinde yemek, su, sigara ve uyumak kesinlikle yasaktı. Susuzluk büyük boyutlara varmıştı. Yemeği aklıma getiriyordum. Su ve sigara isteğim çok büyüktü. Geldiğim gündün bu yana büyük tuvalete de çıkmamışım. Su isteyince sular kesik diyorlardı. Ayrıca hiç yoktan yumruk yiyordum. Ayakta yarı uykulu halde, açık kalmış çeşmelerden şırl şırl akan suların seslerini duyuyordum. Sular belki akıyordu, belki de ayakta rüya görüyordum. Her tarafım zonkluyordu. Bazen suyu yüzüme atıyorlardı. Askıda kaldığım sürece bir iki bardak su ile ağızımı çalkalayabildim, bir iki sigara içebildim. Bu da gece nöbetinde diğer polisler başka yerde kâğıt oynarlarken, bir polis sayesinde oldu. Bunları yaparken diğer polislerden çekiniyordum. Üçüncü gün aklıma tuvalete gidip su içmek geldi. Büyük tuvaletim olduğunu söyleyerek tuvalete gittim. Tuvaletimi yapmadım. Avuçlarımla bol su içtim. Önceden fark etmedim, daha sonra ayakları ile bastıkları için avuçlarım çamurlu idi. Yıkadım sonra tekrar içtim. Suya doyamıyordum. Artık tuvaletim gelse bile, sular akmadıkça tuvalete giriyordum. Zaten her söylendiğinde de götürmüyorlardı. Sular geldiğinde ikinci kez tuvalete gittim. Fazla beklemedikleri için bir yandan çişimi yapıyor, bir yandan da durmadan su içiyordum. Büyük tuvaletimi yapmıyordum, tutuyordum. Çünkü onunla vakit kaybetmek istemiyordum. Neden sonra külotumun içine işediğimi fark ettim. Hemen külotumu sıkarak kuruttum, ellerimi aceleyle yıkayıp tekrar su içmeye başladım. Tuvaletten çıkarken sakalımı iyice su ile ıslattım. Uzattığım sakalım kıvrıkcık olduğu için suyu uzun süre tutuyordu. Ağızım kurudukça dilimle ya da boştaki elim ile sakalımdaki suyu dudaklarıma sürüyordum.

Üçüncü günün sonunda yazılı ifade mi aldılar. Bu, gerçekleri yansıtmayan, serbest irade dışı bir ifadedi. Daha sonra önden ve yandan resimlerini çektiler, parmak izlerimi aldılar.

Ertesi gün öğleden sonra askeri gözetim evine yollanmak üzere ikisi kız olmak üzere 10 kişi minibüse bindirildik. Kızlardan biri topallıyordu. Minibüste 6 toplum polisi vardı. Hepsi de faşist bir partinin taraftarı idiler. Sıkıyönetim Adli Müşavirliğine gidinceye kadar herkesi dövdüler. Kızların saçlarını yolup ağızlarına tıktılar. Hepsi de durmaksızın faşizm propagandasını yapıyorlardı. Öylesine zavallı fikirlerle sahiptiler ki, geri kalmış ülkenin, zekâ fakiri yaratıklarıydılar. En fazla hayvani yanları gelişmişti. Kızlara söylenmeyecek iğrenç kelimelerle hitap ediyorlardı. Geçtiğimiz yolların kenarlarındaki insanlar da yapılanları görüyorlardı.

Adli müşavirliğe gidince zulmün biteceğini sanmışım. İzmir'de sıkıyönetim ilan edildiğinde adli müşaviri, 3-4 ileri avukat olarak ziyaret edip, tanışmıştık. Kendisini, poliste işkence ile ifade alınmaması için ikna etmeye çalışmıştık. Kendisini pek ikna edememiştik. Bağlayıcı cevap vermekten kaçınıyordu. Zaten bizimle görüşmekten biraz ürkmüştü. Verdiği cevaplardan, polisteki işkencelere pek karışmak istemediğini sezmiştik. Kendisi bilinçli bir faşist değildi. Demokrat cesareti iyice körelmiş, emir komuta karşısında pasifleşen, bilinçli bir dünya görüşü olmayan, ürkek bir insan izlenimi edinmişim o gün. Benim Baro yönetim kurulu üyesi bir avukat olduğumu bilmesine rağmen beni görmek zahmetine katlanmadı. Aslında görmesi de pek önemli değildi Açık faşizmde bütün kurumların faşistleşmesi ve faşizme hizmet etmesi doğaldı. Fakat şifahen de olsa 1. şubede ve yolda yapılanları kendisine anlatmak isterdim.

Minibüsteki faşist polisler herkesin ev adreslerini almaya başladılar. Ben vermedim. Yol boyunca bana sözle sataşmışlardı, hiç cevap vermemiştim. Daha sonra şoför olan polis, benim çatışmada iki polisi öldüren sanıkların savunmalarını üstlendiğimi hatırladı. Adres vermemem onlar için bardağı taşıran son damla oldu. Uzun süre üç kişi durmadan vurdular. Yüzüm kanamaya başladı. Adli müşavirin odası 100 metre ötede idi, Camdan baksa durumu görürdü. Kim bilir belki de görmüştür. Yoruldular ve beni bıraktılar.

Tekrar araba ile hareket ettik. Ve askeri gözetim evine geldik. Arabadan inerken biri gerinip, belime bir tekme vurdu. Askeri gözetim evinde yüzlerce insan vardı. İçlerinde tanıdık olarak Gültepe Belediye Başkanı Aydın Erten ile benden 2 gün önce gelen avukat Gültekin K. Suvarlı vardı. Herkes gelenleri sıcak bir ilgiyle karşılıyordu. Burası bir cennetti, çok sevinçliydim. İlk defa burada kendimi ve ayaklarımı inceledim. Ayaklarım şişti ve her ayak

bileğimin dışa bakan kenarlarında hafifçe kabuk bağlamaya yüz tutmuş yaralar vardı.

Askeri gözetim evine her gün 15-25 arasında insan getiriyorlardı. Gelenlerin siyasi olup, olmadıkları, 1. şubeden geçip, geçmediklerini 100 metre uzaktan anlıyorduk. Çünkü 1. şubeden gelenler, ya topallıyordu, ya da belini tutamıyordu. Bazılarının ayak tabanları patlamış oluyordu ve diğerlerinin sırtında geliyordu. Sıhhiye erleri böylelerinin tabanlarındaki sarkan etleri kesiyorlar ve ilaç sürüyorlardı.

Vücudumdaki ağrılar saatler geçtikçe fazlaşıyordu. Yatakta sağa sola dönmem büyük acı veriyordu. Ertesi gün akşam yemeği için yatağımdan indiğimde, iyice kötüleştiğimi hissettim. Birinden yardım istemeyi düşünüyordum. Bir süre sonra gözlerimi açtığımda, herkes başıma toplanmıştı. Ellerimi ovuşturuyorlardı, askerlere sesleniyorlardı. Bayılmıştım, ateşim yükseliyordu ve titreme gelmişti. Ayakta durmam olanaksızdı. Belimi tutamıyordum. Kollarımdan tutup dışarı çıkarıldılar. Ve bir battaniyeye sardılar, kolonya sürdüler. Ve askeri hastaneye acil olarak götürüldüm. Hastanede çekilen filimde kaburga kemiklerimin ve göğüslerimim sağlam olduğu, yalnız dövülmeden dolayı travmatik ekimozların, morartıların ayakta ve yüzümde sıyrıkların olduğu raporla saptandı.

Tutuklanmam için gerekli yasal koşulların olmadığı kanısında idim. Buna rağmen, mevcut siyasi koşullar nedeni ile olsa gerek, askeri yargıç Hava Hâkim Yüzbaşı İbrahim Demir, benim durumu takdir etmemi isteyerek, hakkımda tutuklama kararı verdi. Şu an Türkiye'de İzmir Buca Kapalı cezaevinde bulunmaktayım.

Uluslararası Af Örgütü Sayın Başkanlığı, ülkemizde 12 Eylül darbesiyle askeri faşist bir idare kurulmuştur. Emniyet müdürlüklerinde, polis ve jandarma karakollarında her gün yüzlerce, binlerce ilerici yurtsever kişilere insanlık dışı işkenceler uygulanmaktadır. Hatta işkencede birçok kimse ölmektedir. Bunlar bazen basına da geçmektedir. Ben cezaevinde iken Bursa barosuna bağlı bir sendika avukatı emniyet müdürlüğü binasından kendisini atarak intihar etmişti. Yine Balıkesir emniyetinde, bir genç kendisini pencereden atarak intihar etmiştir. Bu Balıkesir emniyetinde meydana gelen ikinci olaydır. Nihat Erim'i öldürdüğü

iddiası ile gözaltına alınan ve televizyonda da gösterilen bir kişi, daha sonra beyin kanamasından ölmüştür. Bunlar sadece basına yer alan haberlerdir.

Ben emniyette iken, bir genç işkencede öldürüldü. Gözlerim ile görmedim, fakat emniyetten askeri gözetim evine nakledilirken, benimle beraber olanlardan bazıları cesedin battaniyeye sarılıp merdivenlerden indirildiğini görmüşler. Yurtsever insanlarımız ya işkencede öldürülmekte, intihar süsü, için pencereden atılmakta, ya kurtulmak için intihara yönelecek derecede ağır işkencelere muhatap olmaktadır. Mersin Emniyet Müdürlüğünde, darbeden önce, Ali Uygur isimli bir yurtsever işkenceyle öldürülmüş ve gizlice gömülmüştür. Ailesinin ısrarlı soruşturmasına rağmen, emniyet müdürlüğü Ali Uygur isimli birinin gözaltına alınmadığını söylemiştir. Daha sonra Ali Uygur'un mezarı bulundu. Vücudunda hala işkence izleri vardı. İşkence yaparken insan öldürdükleri için bazı görevli polisler hakkında, darbeden önce, çok mecbur kaldığı için, açılmış davalar vardır. Bunların hepsini kanıtlamak ve belgelendirmek mümkündür. Her gün radyo ve televizyonda bazı kişilerin çatışmada ölü ele geçtiği haberleri verilmektedir. Bunların birçoğu denildiği gibi değildir. Güvenlik kuvvetleri gözaltına aldıklarını, silahlı çatışmada yakaladıklarını ya da teslim olanları, olay yerinde ya da polis arabası içinde öldürmektedir. Bu konuda birçok örnek olay bulmak ve

belgelendirmek olanaklıdır. Askeri gözetim evindeyken polis arabasında başından kurşunlanarak yaralanan biriyle tanışmıştım.

Şu anda ülkemizde hiç bir demokratik haklar ve temel özgürlükler kullanılmamaktadır. Bütün sendikalar, dernekler, meslek odaları kapatılmıştır. İfade ve basın özgürlüğü tamamen ortadan kaldırılmıştır. Tam bir faşist baskı rejimi halkın üzerine kâbus gibi çökmüştür. Suçlu suçsuz birçok kimse hayvanlaşmış iğrenç kimselerin elinde işkence görmektedir.

Yukarda tarafıma yapılan işkenceleri tümüyle açıkladım. Ülkemizin durumuna kısaca değindim. Ülkemizin birçok kadın ve erkeğine yapılan çok daha iğrenç işkenceler yanında benim gördüğüm işkencenin pek önemli olmadığı kanısındayım.

Ülkemizde adil, sömürsüz ve demokratik halk iktidarının kurulması için uğraşmak her Türkiyeli halkın başlıca ve en onurlu görevidir. Ancak sosyalizme inanan bir yurtsever olarak dünya kamuoyunun varlığını ve uluslararası etkinliğini kabul etmekteyim. Bu nedenle Türkiye'deki işkenceci faşist yönetime karşı dünya kamuoyunun oluşmasına katkınız olması için, ilgileneceğiniz inancıyla örgütünüze yazdım.

Av. Metin Cengiz

(Halen İzmir Buca kapalı cezaevinde tutuklu)

Düzeltilme

Sayın İlgiler,

İzmir Barosu Bülteni 179. sayısında (Mayıs 2011) bir düzeltme yapılmasını rica ediyorum.

Sn . Av. Metin Cengiz'in makalesinde sayfa 37'de şöyle denilmiş:

"... askeri hâkimler Doğan Acur ve Nevzat Beygu idiler. Yahya Bey, Sıtkı Bey, Nevzat Bey, Milli Selamet Partisinden aday olmasına rağmen, Doğan Bey, gerçekten de çok iyi ve kaliteli yargıçlardı."

Yazarın rahmetli babam Nevzat Beygu ile Doğan Acur'u birbirine karıştırdığını görüyorum. MSP ile bağı olan yargıç Doğan Acur idi, babam ise MSP ile hiç bağı olacak bir kişi değildi.

Durumu sayın yazara da aktırırsanız memnun olurum.

Saygılar,

Tankut Beygu
Nevzat Beygu'nun oğlu
Ankara

“HUKUK YARGILAMASINDA ADALETE ERİŞİM” konulu eğitim programı Londra’da yapılacak...

Türkiye Barolar Birliğinin 7 Nisan 2011 tarihli duyurusunu siz meslektaşlarımızla paylaşmak isteriz. İngiltere’de bulunan Uluslararası Kamu Yönetimi (Public Administration International-PAI) adlı kuruluş, “Hukuk Yargılamasında Adalete Erişim: Etkinlik, Karşılabilirlik ve Hakkaniyet” konulu bir eğitim çalışmasını 7-18 Kasım 2011 tarihleri arasında düzenleyecektir. Eğitim programına ve başvuru formuna hem baromuz sitesinden hem de TBB’nin sitesinden ulaşabilirsiniz:

([http://www.izmirbarosu.org.tr/DuyuruDetay.aspx?ID=7957&Tip=\)](http://www.izmirbarosu.org.tr/DuyuruDetay.aspx?ID=7957&Tip=)

Uluslararası Kamu Yönetimi kuruluşunun TBB Başkanlığına gönderdiği duyuru metninin çevirisi de aşağıdaki gibidir. Başvurmak isteyecek meslektaşlarımıza kolaylık sağlayacağını umut ediyoruz.

“7-18 Kasım 2011 tarihleri arasında Londra’da gerçekleşecek olan ‘Hukuk Yargılamasında Adalete Erişim: Etkinlik, Karşılabilirlik ve Hakkaniyet’ konulu iki haftalık çalışma programının ilginizi çekeceğini ümit etmekteyiz. Bu programın Birleşik Krallıkta bir benzeri bulunmadığını tahmin ediyoruz. Program, esasen İngiltere ve Galler’de ki geçmiş ve süre gelen gelişmelere ilişkin olacaktır. Bu çalışma programı avukatlar, yargıçlar, hukuk yöneticileri, meslek örgütleri ve yargı alanında fon sağlayan kurum ve kuruluşlara yönelik bulunmaktadır. İki haftalık prog-

ram süresince katılımcılar;

- Önde gelen uygulamacılarla adalete erişimin sağlanmasının iyileştirilmesine ilişkin güncel konular, arabuluculuk ve ombudsman gibi ihtilafların alternatif yollarla çözümüne ilişkin usulleri tartışabilecek,
- Yüksek Mahkeme, Kraliyet Mahkemeleri (Hukuk Mahkemeleri), tahkim hizmetleri, yerel mahkemeler, ombudsman ofisi ve arabuluculuk ofislerini ziyaret edebilecek,

- Diğer katılımcılarla deneyimlerini paylaşabilecek, karşılaşılan güçlükleri değerlendirecek ve bu güçlükleri yenmek için plan yapabileceklerdir.

Bu konuda alınan geri bildirimler olumludur. 2000 yılından beri katılımcıların %94’ü programların beklenti ve amaçlarını karşıladığını, %93’ü de programların çok değerli olduğunu ve işleminde katkı sağladığını belirtmiştir.

Siz veya meslektaşlarınızdan herhangi birisi bu programa katılmayı arzu etmekteyse broşürün arkasında bulunan başvuru formunu doldurarak posta, faks veya elektronik posta ile (www.public-admin.co.uk adresli siteniz aracılığı ile) bize iletmesini rica edeceğiz. Gerekli hazırlıklar, vize başvuruları ve seyahat planlamaları için ilgililerin biran önce başvuru yapmalarını öneririz. Bu konu veya diğer faaliyetlerinizle ilgili olarak görüşmek isterseniz benimle bağlantı kurabilirsiniz.

Saygılarımla,

Claire Cameron, Müdür

...bir avukat ne zaman emekli olur?

KONFERANS
**SON DÜZENLEMELER ÇERÇEVESİNDE,
AVUKATLARIN SOSYAL GÜVENLİĞİ**

KONUŞMACILAR:
HÜSEYİN ÇAĞLAR
DİLBER COŞKUN
ORHAN GENCER
İzmir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü
Sürekli Eğitim Birimi

16.06.2011 PERŞEMBE
SAAT 18.00
İZMİR BAROSU KONGRESYON SALONU
BARO HAN 6. KAT / ALSANCAK

İZMİR BAROSU

Sosyal güvence her zaman biz avukatların temel dertlerinden biri olmuştur. Mesleğe başladığımız ilk zamanlar –eğer hemen büro açmış isek- en son derdimizdir SSK primi ödemek. Kazanılan paranın harcanacağı mutlaka daha önemli ödemelerimiz vardır çünkü. Yaşımız otuzları gördüğünde ve biraz da geçmeye başladığında emekli maaş kuyukları gözümüze daha bir görünür olur, içimiz daha farklı hisseder. 2008 yılında sosyal güvenlik yasalarında yapılan değişikliklerle “topluluk sigortası” kavramı kaldırıldı ve çoğumuz, “Ben şimdi nereye bağhyım, emekli olduğumda ne olacak? SSK emeklisi mi olacağım, BAĞ-KUR emeklisi mi?” sorularıyla baş başa kaldık.

İşte bu sorulara yanıt vermek amacıyla daha önce de bizimle bilgi ve deneyimlerini paylaşan İzmir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, Sürekli Eğitim Birimi uzmanları, Sayın Hüseyin Çağlar, Sayın Dilber Coşkun, Sayın Orhan Gencer, 16 Haziran 2011 günü, “Son Düzenlemeler Çerçevesinde Avukatların Sosyal Güvenliği” konulu bir konferansta sizlerle birlikte oldular. Sayın uzmanlara dayanışmaları için İzmir Barosu Başkanlığı olarak bir kez daha içtenlikle teşekkür etmek istiyoruz. Ve elbette, konferansa gösterdiğiniz katılım için siz sayın meslektaşlarımıza da.

İzmir Barosu Halkoyunları Topluluğu **ASIA MİNÖR GÖSTERİSİ İLGİYLE İZLENDİ**

İzmir Barosu Halkoyunları Topluluğu 4 Haziran 2011 Cumartesi günü Ege Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi'nde 8. gösterisini gerçekleştirdi. Asia Minör adı verilen ve 1877-1878 yıllarında yaşanan olaylardan kurgulanan gösteri ilgiyle izlendi.

İZMİR BAROSU İLE İZMİR ÜNİVERSİTESİ'NİN ORTAK SEMİNERİ

Türk hukukunu etkileyen güncel değişiklikler

İzmir Barosu ve İzmir Üniversitesi tarafından 4 Mayıs 2011 günü İzmir Adliyesi Sosyal Tesisler Konferans Salonu'nda Türk Hukukunu Etkileyen Güncel Değişiklikler başlıklı bir seminer yapıldı. Açılış konuşmalarını İzmir Barosu Başkanı Avukat Sema Pekdaş ve İzmir Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Kayhan Erciyeş'in yaptığı seminerde; Anayasa Değişikliğinin Yargı Teşkilatı ve Yargısal Süreçler Üzerindeki Etkisi, Kanuni Temsilciler ve Şirket Ortaklarının Amme Alacaklarından Doğan Sorumluluğu, Fikri Mülkiyet Hakları ve Çatışan Menfaatler ve Boşanmada Yasal Mal Rejiminin Tasfiyesi konularında sunumlar yapıldı. Çalışmaya Prof. Dr. M. Merdan Hekimoğlu, Prof. Dr. Fevzi Demir, Prof. Dr. Meltem Dikmen Caniklioğlu, Prof. Dr. Demet Özdamar, Doç. Dr. Keramettin Tezcan ve Yrd. Doç. Dr. Tanju Oktay Yaşar konuşmacı olarak katıldılar.

Izmir Barosu Başkanı Av. Sema Pekdaş seminerin açılış konuşmasını yapıyor.

Izmir Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Kayhan Erciyeş, açılış konuşması sırasında

“Bir kez olsun duruşmaya zamanında girebilsem...”

Duruşmalarına zamanında girebilen avukat var mıdır acaba? Hepimizin en büyük arzusu, mümkünse ilk duruşma saatini alabilmek değil midir? Bu konuya yönelik yakınmalar hiç azalmadan sürüyor; adliyenin –fiziki anlamda- büyümesi ya da yeni mahkemelerin açılması da sorunu küçültmeye yetmiyor. İzmir Barosu Başkanlığı, sizlerden gelen bu yakınmayı ve 1 Kasım 2010 tarihinden bu yana SGK kayıtlarına ulaşılamamasına ilişkin diğer yakınmayı TBB’ye iletti. Elbette amaç, meslek örgütü olan baroların koordinasyon örgütü olan TBB tarafından sorunun çözümüne yönelik farklı adımların atılmasını sağlamaktır. TBB’nin 23 Mayıs 2011 tarihli yanıtını bilginize sunuyoruz.

“UYAP’ta yaşanan sıkıntılara ilişkin Barolarımızdan ve Avukatlarımızdan gelen talepler nedeniyle Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı nezdinde girişimlerde bulunulmuştur. Bu girişimler neticesinde 20 Ekim 2010’dan bu yana Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ile toplantılar yapılmış, bu toplantılar neticesinde UYAP Avukat Portalında yaşanan sorunlara ilişkin Bilgi İşlem Dairesi Başkan-

lığınca çözümler geliştirilmiş ve pek çok iyileştirmeler yapılmıştır.

Ayrıca 2 Mayıs 2011 tarihinde Adalet Bakanlığı, Yargı ve Yardımcı Birimleri, Türkiye Barolar Birliği ve baroların mevzuatla belirlenen görevlerini daha hızlı ve etkin bir şekilde yerine getirmesi amacıyla Adalet Bakanlığı ve Türkiye Barolar Birliği arasında veri erişim, paylaşım ve kullanım esaslarına dair bir protokol imzalanmıştır. Bu protokol ile UYAP ve UBAP sistemi arasında günün teknolojik imkanlarını kullanarak sağlanacak veri iletişim bağlantısı ile mevzuat çerçevesinde verilere karşılıklı olarak güvenli bir ortamda doğru ve hızlı bir şekilde erişilmesini, bunların paylaşılmasını ve kullanılmasını temin etmek, avukatların UYAP Bilişim sistemini kullanarak diğer bilişim sistemlerindeki bilgi ve belgelere erişimini sağlamak hedeflenmiştir. Bu çalışmalara ilişkin bilgi ve gelişmeler Birliğimize ait www.ubap.org.tr adresinde yayınlanmaktadır.

Yapılan çalışmalar sonucunda, yaşadığınız sorunlara ilişkin henüz çözüm alamadıysanız ya da diğer hususlara ilişkin sorularınız var ise, Birliğimiz ile tekrar iletişime geçebileceğiniz hususunda bilginizi rica ederim. Saygılarımla.

Av. V. Ahsen Coşar
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Asliye ticaret mahkemeleri TEK HAKİMLİ OLACAK...

Biliyorsunuz 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu 1 Ekim 2011 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek. Ve uzun yıllardır yapmaya alışkın olduğumuz bazı usulî işlemler tamamen hayatımızdan çıkacak. Yasası 6-7 yıl önce hazırlanıp, fiziki altyapı için Avrupa Birliğinden malî destek alan Bölge Adliye Mahkemelerinin de (bir ihtimal-) hayata geçmesi bekleniyor. Haliyle yargıç lazım yeni mahkemelere (tabii, yargıçların bir kısmı değişen üç temel yasa yüzünden emekliliğini istemez ise). Bu bağlamda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu karar almış ve kararı 3 Haziran 2011 tarihli ve 27953 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmıştır. Kararı aynen yayınlıyoruz.

**“Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kararı
Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:**

6110 sayılı Kanunun 13. maddesi ile 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 5. maddesinin ikinci fıkrası “Sulh hukuk, asliye hukuk ve asliye ticaret mahkemeleri tek hâkimlidir.” şeklinde değiştirilmiş olup, aynı Kanunun geçici 3. maddesi; “Bu Kanunla, 5235 sayılı Kanunun 5. maddesinde yapılan değişikliğin yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içinde

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yetkilendirme veya tayin işlemleri yapılır ve bu mahkemelerin tek hâkimli olarak çalışmaya başlayacakları tarih belirlenerek Resmî Gazetede ilân edilir. Bu mahkemeler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenen ve ilân edilen tarihe kadar heyet hâlinde çalışmaya devam eder.” hükmüne yer verilmiştir.

Bu kapsamda, tek hâkimli asliye ticaret mahkemelerinin faaliyete geçmesine ilişkin karar aşağıda gösterilmiştir.

Birinci Daire Kararı: 16.05.2011/879

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 5. maddesinin ikinci fıkrasını “Sulh hukuk, asliye hukuk ve asliye ticaret mahkemeleri tek hâkimlidir.” şeklinde değiştiren, 6110 sayılı Kanunun 13. maddesi ve aynı Kanunun Geçici 3. maddesi dikkate alınarak, ticaret mahkemelerinin 25 Temmuz 2011 tarihinden itibaren tek hâkimli olarak çalışmaya başlamalarına, 25 Temmuz 2011 tarihine kadar ticaret mahkemelerinin heyet halinde çalışmaya devam etmelerine oybirliği ile karar verilmiştir.

TBB 31. Olağan Genel Kurul SONUÇ BİLDİRİSİ

7-8 Mayıs 2011 tarihlerinde Adana'da toplanan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu aşağıdaki hususların kamuoyuna duyurulmasına karar vermiştir:

- 1- Kapatılan Devlet Güvenlik Mahkemelerinin devamı niteliğinde olan CMK md. 250 kapsamındaki özel yetkili ve görevli ağır ceza mahkemeleri demokrasi, hukuk devleti ve adil yargılanma hakkının zorunlu koşulu olarak ivedilikle kapatılmalıdır. Türkiye Barolar Birliği, Barolar ve demokrasi ve yargının kurucu unsuru avukatlar, bu istemi kararlılıkla takip edecekler ve gerektiğinde 'hukuktan gelen güçleri'ni kullanmakta tereddüt etmeyeceklerdir.
- 2- Baroların ve savunmanın statüsü, Anayasanın "yargı" bölümünde yer almalı ve Anayasal güvenceye bağlanmalıdır.
- 3- Savunma hakkını kısıtlayan, dolayısıyla bireyleri hukuki güvenceden yoksun kılan yargılama usulsüzlüklerine derhal son verilmelidir. Bütün kişi ve kurumlar, bunun sağlanması için cesaretli ve aktif bir duruş sergilemek zorundadırlar.
- 4- Tarafsız ve bağımsız yargının olmazsa olmaz koşulu, özgür ve bağımsız savunmadır. "Yargı reformu" tartışmalarında, savunmanın temsilcilerinin muhatap alınmamasını ve savunma ile ilgili hiçbir proje sunulmamış olmasını kabul etmemiz mümkün değildir. Savunmanın hak ve olanaklarını, evrensel ölçütlerde yaşama geçirmeyen bir yargı reformu projesi, gerçek anlamda bir reform olamaz.
- 5- Avukatlık stajına ve mesleğe girişten başlanarak, mesleğin düzenlenmesi ve mesleğe kalite kazandırmak için, avukatlık sınavı getirilmesi dahil Türkiye Barolar Birliği ve Barolarca yıllardır gösterilen çabaların gerek siyasal iktidarlar, gerekse yüksek yargı organlarıncaya engellenmesini kınıyoruz. Örgütlerimiz üzerinde vesayet kurma gayret ve girişimlerinden sonuç alınamayacağını kararlılıkla ilan ediyoruz.

- 6- Avukatlık mesleğinin faaliyet alanını daraltan, etkisizleştiren yasalastırma faaliyetlerinin hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmadığını kamuoyunun ve TBMM'nin dikkatine sunuyoruz.
 - 7- Demokrasi, hukuk devleti ve adil yargılanma hakkı için avukatların, hâkim ve savcılarla aynı önem ve değerde olduğunun başta bütün uygulamacılar olmak üzere herkes tarafından içselleştirilmesinin bir zorunluluk olduğunu tekrar ifade ediyoruz.
 - 8- Anayasada güvencesini bulan kanun önünde eşitlik ilkesinin gereği, adalete erişim hakkının tüm yurttaşlara hiçbir ayırım gözetilmeksizin uygulanması gerektiğinin kuşkusuz olduğunu önemle vurguluyoruz.
 - 9- Devletin meşruiyet temelini yargı; yargının, yargıç ve savcılarının meşruiyet temelini "savunma hakkı" olduğunu kuvvetle vurguluyoruz.
- Bütün avukatlar, üstlendikleri savunma görevini, hukukun üstünlüğüne, evrensel hukuk değerlerine, temel insan hak ve özgürlüklerine bağlılıkla yerine getirmekte kararlıdırlar.
- TBB Genel Kurulu yukarıdaki hususları Türkiye Barolar Birliği 31. Genel Kurulu sonuç bildirgesi olarak kamuoyuna saygıyla duyurur.

KİRA SÖZLEŞMESİNE DAYALI icra takipleri ve damga vergisi

488 sayılı Damga Vergisi Kanuna tabi sözleşmelerin (örneğin; kira alacağına ilişkin 13 örnek takipler gibi) takip dayanağı olarak kullanılması halinde, icra dairelerinde damga vergisinin tahsil edilmemiş olması gerekçe gösterilerek takip taleplerinin kabul edilmediği veya damga vergisinin yatırılmasının takip açma şartı olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir.

Meslektaşlarımızın damga vergisinin peşinde koşması gibi bir yükümlülükleri olmadığı açıktır. Damga vergisine tabi bir sözleşmenin takip dayanağı olarak kullanılması halinde, damga vergi alınıp alınmadığının denetlenmesi bakımından takibi alan icra müdürlüğünün sadece ilgili vergi dairesine ihbarda bulunma yükümlülüğü bulunmaktadır. Damga vergisinin bizzat yatırılmasının sağlanmasının icra müdürlüklerinin görevi olmadığına ilişkin kısa haberi bir önceki Bültende sizlere duyurmuştuk.

Konuyla ilgili Yargıtay 12. HD'nin 2008/5216 E.- 2008/7809 K. sayılı ve 15 Nisan 2008 tarihli kararını ve Damga Vergisi Kanununun 26. maddesi gereği, icra müdürlükleri tarafından hazırlanacak tutanak ve üst yazı örneği aşağıya alıntılanmıştır:

Yargıtay 12. HD'nin 2008/5216 E.- 2008/7809 K. sayılı ve 15 Nisan 2008 tarihli kararı

“ÖZET: *İcra memurluğunca takip dayanağı belgenin damga vergisine tabi olduğu ve verginin yatırılmadığının veya eksik yatırıldığı düşünülmesi halinde yapılacak iş, durumu bir tutanakla tespit etmek ve vergi dairesine göndermekten ibaret olup, damga vergisi tamamlanmaya kadar takip işlemlerinin durdurulmasına karar verilmesi doğru değildir.*

(488 S. K. m. 26) (492 S. K. m. 32)

Dava: Mahkeme kararının müddeti içinde temyizden tetkiki alacaklılar vekili tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya mahallinden daireye gönderilmiş olmakla okundu ve gereği görüşülüp düşünüldü:

Karar: 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 26. maddesi uyarınca, <Resmi dairelerin ilgili memurları kendilerine ibraz edilen kâğıtların damga vergisini aramaya ve vergisi hiç ödenmemiş veya noksan ödenmiş olanları bir tutanakla tespit etmeye veya bunları tutanağı düzenlemek üzere, vergi dairesine göndermeye mecburdurlar.>

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 32. maddesinde öngörülen yargı işlemlerinden alınacak harçlar ödenmedikçe müteakip işlemlerin yapılamayacağına ilişkin düzenleme bu kanundan kaynaklanan harçlarla ilgili olup, anılan hükmün damga vergisi hakkında da uygulanacağına dair 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bu durumda icra memurluğunca takip dayanağı belgenin damga

vergisine tabi olduğu ve verginin yatırılmadığının veya eksik yatırıldığı düşünülmesi halinde yapılacak iş, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 26. maddesi uyarınca durumu bir tutanakla tespit etmek ve vergi dairesine göndermekten ibaret olup, damga vergisi tamamlanmaya kadar takip işlemlerinin durdurulmasına karar verilmesi doğru değildir.

O halde Mahkemece şikâyetin kabulü yerine yazılı gerekçe ile reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir.

Sonuç: Alacaklılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile mahkeme kararının yukarıda yazılı nedenlerle İİK. 366. ve HUMK. 428. maddeleri uyarınca BOZULMASINA, 15.04.2008 gününde oybirliği ile karar verildi.”

Damga Vergisi Kanununun 26. maddesi ve Yargıtay kararları doğrultusunda hazırlanacak tutanak ve üst yazı örneği:

İZMİR

(...) İCRA MÜDÜRLÜĞÜ

Dosya No:

488 SAYILI DAMGA VERGİSİ KANUNUNUN 26.MADDESİ GEREĞİNCE DÜZENLENEN TUTANAKTIR

Yukarıda numarası yazılı dosyamıza ibraz edilen sözleşmeden 488 sayılı damga vergisi kanununa ekli 1 sayılı tablonun 1.AKİTLERLE İLGİLİ KAĞITLAR Başlığının 1 mukaveleler, taahhütler ve temlikler bölümünün a fıkrası gereğince alınması gereken (belli bir parayı ihtiva ettiğinden) damga vergisinin düzenleyenlerce tahsil edilerek vergi dairesine yatırıldığına dair veya yatırılacağına dair bir kayıt olmadığından ayrıca damga pulu yapıştirilerek verginin tahsil edildiğine dair de bir işaret olmadığından (damga pullarının görünmesi gerekirdi) 488 sayılı damga vergisi kanununun 26.maddesi gereğince vergi dairesi müdürlüğüne gönderilmek üzere düzenlenen tutanak imza altına alındı .../.../...

İcra Müdürü

İcra Md.Yrd

İcra Katibi

İZMİR

(...) İCRA MÜDÜRLÜĞÜ

Dosya No:

(...) Vergi Dairesi Müdürlüğüne

Yukarıda numarası yazılı dosyamızdan 488 sayılı damga vergisi kanununun 26.maddesi gereğince düzenlenen tutanak ve sözleşme sureti ektedir.

Gereği arz olunur.

İcra Müdürü

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI 2011-2012 ÖĞRETİM YILI

Aile Hukuku Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Öğrenci Kaynağı ve başvuru süresi:

Bu programa Hukuk Fakültesi mezunları başvurabilirler. Ön Kayıt için başvuru tarihi, 25 Haziran – 27 Ağustos 2011 dir. İnternette başvuru yapılabilir (www.sbe.deu.edu.tr)

NOT: 1. Dersler saat 17.30 dan itibaren yapılacaktır.

2. Tezsiz Yüksek Lisans Mezunları, Tezli Yüksek Lisans Mezunlarıyla aynı haklara sahiptir.

3. Programa kayıt için, sözlü veya yazılı sınav yapılmamakta; kontenjan dâhilinde, yönetmelik uyarınca sıralamaya göre öğrenci kabul edilmektedir.

4. Ön Kayıt için başvuru tarihi, 25 Haziran – 27 Ağustos 2011 olup; ön başvurular DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün internet sayfasından (www.sbe.deu.edu.tr) yapılabilir. Başvuru koşulları ve daha ayrıntılı bilgi için; DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün internet sayfasından ve +90 (232) 453 75 83 ve 0(232) 412 87 60 telefon numaralarından bilgi alınabilir.

5. Programa başvurabilmek için ALES Sınavından, eşit ağırlık puan türünden en az 55 puan almış olmak gerekir.

ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI

Aile Hukuku Tezsiz Yüksek Lisans Programı Ders İçerikleri

1. YARIYIL

Nişanlanma: Nişanlanmanın tarihçesi, medeni hukukumuzdaki yeri, hukuki niteliği ve koşulları, nişanlanmaya uygulanacak hükümler, nişanlanmanın tanımı, nişan, nişanlanma ve nişanlılık kavramları, nişanlanma sözleşmesinin kurulması, tarafların yükümlülükleri ve hakları, nişanlanmanın ispatı, nişanlanma sözleşmesinin sona ermesi ve sona ermenin hukuki sonuçları.

Evlenmenin Genel Hükümleri: Önceki medeni kanunda evlenmenin genel hükümlerini düzenleyen kurallar ve bu kuralların temelinde yer alan düşünceler, bu düşüncelerden hareketle yapılan düzenlemelerin yetersizliği, eleştirisi; Yeni Medeni Kanunun konuya yaklaşımı, Yeni

medeni kanunda evlenmenin genel hükümlerini düzenleyen kuralların ayrıntılı biçimde ele alınması, bu bağlamda eşlerin ortak konutu seçme hakkı, birlikte yaşama hakkı. Evlilik birliğini yönetme hakkı, ortak yükümlülüklerden birliğin mutluluğunu sağlama, sadakat gösterme, birlikte yaşama, dayanışma ve yardım etme, çocukların bakımı ve yetiştirilmesi, evlilik birliğinin giderlerine katılma, evli kadının kişisel durumu, eşlerin hukuki işlemleri, evlilik birliğinin temsili.

Evlilik Birliğinde Mal Rejimleri: Mal rejimleri kavramı, Mal rejimlerinin unsurları, tarihçe, eski Türk toplumlarında durum, İslam hukukunda mal rejimleri, mal rejimlerinin medeni kanunda düzenleniş şekli, sözleşme yapma özgürlüğü, sözleşme yapma zorunluluğunun bulunmaması, sözleşmesel şekli, mal rejimi sözleşmesinde ehliyet, mal rejiminin değiştirilmesi, yasal mal

rejiminin işlevi, yasal mal rejiminin önemi, mal rejimi kuralları ile evliliğin genel hükümleri arasındaki ilişki, yasal mal rejimi yerine geçme zorunluluğu önerisi ve koşulları Mal rejimi hukuku alanındaki gelişmeler, gelişmenin temelleri ve yönleri, eşlerin eşit haklara sahip olma prensibi, malların paylaşılması prensibi, bazı ülkelerde mal rejimi hukuku alanında yapılan reformlar, medeni kanunda düzenlenmiş olan bütün mal rejimleri tiplerine uygulanacak ortak hükümler, edinilmiş mallara katılma rejiminin esasları, edinilmiş mallara katılma rejiminin tasfiyesi, paylaşmalı mal ayrılığı rejimi, mal ayrılığı rejimi, mal ortaklığı rejiminin genel esasları.

Aile ve Uluslararası Hukuk : Genel olarak uluslararası sözleşmelerin iç hukuktaki yeri, aile ve korunmasına ilişkin çeşitli ülke anayasalarında ve uluslararası belgelerdeki düzenlemelerin incelenmesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında aile ve korunması, uluslararası belgelerde çocukların ve kadınların korunması, eşlerin eşit haklara sahip olması, Avrupa Birliği ve aile.

Çocuk ve Genç İşçilerin Hukuki Durumu : Çocuk ve genç işçi kavramları, en az çalışma yaşının saptanması, iş sürelerinin kısaltılması, ILO Sözleşmelerindeki çocuk ve genç işçilere yönelik düzenlemeler, Türk İş Hukukunda çocuk ve genç işçileri haklarının korunması, çocuk ve genç işçilerin çalışma hakları ve bunun sınırları.

2. YARIYIL

Soybağı Hukuku: Soybağı kavramı ve çeşitleri, tarihçe, uluslar arası belgelerde çocuk hakları, soybağı hukuku alanında bazı ülkelerdeki gelişmeler, evlilik içinde doğan çocuklar yönünden soybağı, Evliliğin yokluğu, mutlak butlan ve nisbi butlan durumlarında doğan çocukların soybağı, evlat edinme yoluyla kurulan soybağı, Yapay döllenme yoluyla dünyaya gelen çocuklar yönünden soybağına ilişkin bazı sorunlar, evlilik dışında doğan çocukların ana yönünden soybağının kurulması, evlilik dışında doğan çocukların baba yönünden soybağının kurulması, evlilik dışında doğan çocukların ana yönünden mirasçılığı, evlilik dışında doğan çocukların baba yönünden mirasçılığı, evlilik dışında doğan çocukların hukuki durumunda yapılan değişikliklerin genel olarak değerlendirilmesi, evlilik dışında doğan çocukların velayeti, evlilik dışında doğan çocukların soyadı, kişisel ilişki kurulması.

Ailenin Anayasa Hukuku: Genel olarak, aile kavramı, türleri, anayasanın koruduğu aile, toplumun temeli olarak aile, anayasa hukuku açısından aile kavramı ve korunması, hukuk devletinin bir gereği olarak aile hayatının gizliliğinin korunması, sosyal devlet ve ailenin korunması, çeşitli ülke anayasalarında ve uluslar arası hukuk metinlerinde aile ve korunması, anayasa mahkemesi kararlarında ve Avrupa insan hakları mahkemesi kararlarında aile ile ilgili konular.

Evlilik Birliğinin Korunması: Evlilik birliğinin korunması amacıyla hakimın evlilik birliğine müdahalesi, hakimın müdahalesinin istenebileceği durumlar, evlilik birliğinin korunmasına yönelik önlemlerin alınmasında yetkili ve görevli mahkeme, hakimın alacağı önlemler, uyarıda bulunma, hakimın uyarıda bulunması, birlikte yaşamaya ara verilmesi, parasal katkıların belirlenmesi, borçlulara emir verme, tasarruf yetkisinin sınırlandırılması, hakimın evlilik birliğinin korunması amacıyla alacağı önlemlerin niteliği.

Aile Konutu: Genel olarak evlilik birliğinin genel hükümleri ve aile konutunun medeni hukuk bakımından önemi, Aile konutunun korunmasının anayasal ve uluslar arası sözleşmelerde yer alan temelleri, aile konutunun usul, icra ve iflas ile tebligat hukuku bakımından önemi, aile konutu üzerinde yapılacak borçlandırıcı ve tasarrufi işlemler ve hakimın müdahalesi ile hukuki sonuçları, bir konutun aile konutu olarak kütüğe tescil edilmiş olmasının hukuki etkileri, mümkün olduğu ölçüde karşılaştırmalı hukukta aile konutunun bütün boyutlarıyla incelenmesi.

Evlenmenin Geçersizliği (Butlanı) : "Evlenmenin geçersizliği" isimli derste evlenmenin geçerliliği için aranan koşulların mevcut olmamasının evlenmenin geçerliliğine etkisi üzerinde durulmaktadır. Derste, evlenmenin mutlak butlanına yol açan sebepler, nisbi butlanına yol açan sebepler, butlan davası açılması, butlan davasının özellikleri ve butlan kararının sonuçları konuları anlatılmaktadır.

3. YARIYIL

Aile Hukuku Mahkemelerinde Yargılanma Usul. : Öncelikle Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun hükümleri çerçevesinde, söz konusu mahkemelerin kuruluş gerekçeleri ve görevleri başta olmak üzere bu mahkemelerde uygulanan yargılama usulü ve özellikleri ele alınmakta; öğrencilerle bu mahkemelerde görülen dava ve işlere dair dosya üzerinden çalışma yürütülmek suretiyle bunlar analiz edilerek yargılamanın özellikleri ele alınmaktadır

Evli Kadının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Hakları :

1-Analık sigortasından yararlanması, evli kadının bunu SSK, Bağkur ve Emekli Sandığı kanunu açısından durumu.

2- Evli kadının yaşlılık sigortasından yararlanması.

3- Evli kadının diğer sigorta dallarından yararlanması.

Vesayet Hukuku : "Vesayet Hukuku"nun konusu; vesayet kurumudur. Vesayet de; velâyet altında bulunmayan küçükleri ve çeşitli sebepler yüzünden kendi kendilerini yönetmekten âciz ergin kişileri, gerek kendileri, gerekse malları bakımından korumaya ve onları temsil etmeye yönelik olan kuruma verilen addır.

Velayet Hukuku : Velayete Tabi olan kişiler, evlilik içinde doğan çocuklar yönünden velayet, evlilik dışında doğan çocuklar yönünden velayet, velayetin kullanılması, velayetin hükümleri, çocuğa ön ad koyma, evlilik içinde doğan çocuklar yönünden soyadı, evlilik dışında doğan çocuklar yönünden soyadı, çocuğun eğitimi, çocuğun itaat etme yükümlülüğü, çocuğun mallarına ilişkin hükümler, ana-babanın sorumluluğu, velayet altındaki çocuğun ehliyeti, ana-babanın temsil yetkisi, ana-baba ile çocuk arasındaki hukuki işlemler, kayım atanması ve hakimın onayı, çocuk mallarına ilişkin tedbirler, tedbirlerin sona ermesi, velayetin kaldırılması, kaldırılan velayetin geri verilmesi.

Eşlerin Evlilik Birliğinin Giderlerine Katılma Borcu :

Eşlerin birlik giderlerine katılma borcunun hukuki sebebi, borcun kapsamı, eşlerin katılım borcunu ifa biçimi, borcun miktarının belirlenmesi, bu konuda eşler arasında anlaşmalar yapıp yapılamayacağı, mal rejimlerinin bu borca etkisi, borca aykırı davranışın yaptırımı, alacağın temliki, haczi ve cebri icra ile zamanaşımına ilişkin sorunlar.

Boşanmanın Sonuçları : "Boşanma ve sonuçları" isimli derste, boşanma nedenleri, boşanmanın sonuçları incelenmektedir. Boşanmanın sonuçları kapsamında da özellikle boşanmanın mali sonuçları ele alınmakta, boşanma sonucu yoksulluk nafakası isteminin şartları ve koşulları, boşanma sonucu maddi ve manevi tazminat davaları ders kapsamında anlatılmaktadır.

Sağ Kalan Eşin Mirasçılığı :

Sağ kalan eş, bulunduğu zümreye göre mirasbırakana çeşitli oranlarda mirasçı olur. Sağ kalan eşin "saklı payı" da, birlikte mirasçı olduğu kişilere göre farklı oranda olmaktadır. Bu konular yanında, Yeni Türk Medeni Kanunu'nun getirdiği değişiklikler, önceki Medeni Kanun'daki hükümler ile karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır.

Ruhsatlarını alarak, adalet saraylarına “avukat” olarak adım atan meslektaşlarımız

**19 Nisan 2011 günü
yeminlerini ederek
avukatlık ruhsatlarını
alan meslektaşlarımız**

Av. Ayşegül Yılmaz
Av. Gizem Özer
Av. Burcu Köse
Av. Ayşe Asya İldiri
Av. Gonca Uysal
Av. Merve Nevin Güler

**26 Nisan 2011 günü
yeminlerini ederek
avukatlık ruhsatlarını
alan meslektaşlarımız**

Av. Nesli Korkmaz
Av. Begüm İpek
Av. Murat Erdoğan
Av. Gülin Varış
Av. Belgüzar Gül Pasin
Av. Bahadır Gökhan
Kaya
Av. Ömer Karakür
Av. Pelin Turan
Av. Yasemin Bezmez
Av. Ertan Ersoy

**3 Mayıs 2011 günü
yeminlerini ederek
avukatlık ruhsatlarını
alan meslektaşlarımız**

Av. Berna Özdilek
Av. Fatih Erten

**10 Mayıs 2011 günü
yeminlerini ederek
avukatlık ruhsatlarını
alan meslektaşlarımız**

Av. Muhammet Işık
Av. Mehmet Kaya
Av. Ali Volkan Emir
Av. Duygu Ölçar
Av. Ahmet Aras
Av. Mustafa Oğuz Kurdu
Av. Namık Hüseyinli
Av. Vahap
Velimehmetoğlu
Av. İpek Su Arıkan

**17.05.2011 günü
yeminlerini ederek
avukatlık ruhsatlarını
alan meslektaşlarımız**

Av. Halime Gökdoğan

Av. Azer Ebru Mutlu
Av. Gökhan Özkan

**24 Mayıs 2011 günü
yeminlerini ederek**

**avukatlık ruhsatlarını
alan meslektaşlarımız**
Av. Sevda Damla Ürgen
Av. Havva Gündüz
Av. Baran Ali Mızrak

Av. Mahsum Sasur
Av. Yağmur Satıcı
Av. Oktay Uysal

**31 Mayıs 2011 günü
yeminlerini ederek
avukatlık ruhsatlarını
alan meslektaşlarımız**

Av. Tuğçe Sakızcı
Av. Duygu Kesmez
Av. Hüseyin Karakoç
Av. Mahmut Sekdur
Av. Özlem Çelik
Av. Tuğba Balkan
Av. Yusuf Yılmaz
Av. İzzettin Özgün
Av. Elif Özbayram
Av. Kağan Mustafa
Demirel
Av. Tarık Tartıcı
Av. Mustafa Eren
Av. Abdülkadir
Kumbasar
Av. Cem Çağdaş
Başbay

**7 Haziran 2011 günü
yeminlerini ederek
avukatlık ruhsatlarını
alan meslektaşlarımız**

Av. Hüseyin Kerametdin
Tuncel
Av. Gizem Taranç
Av. Sadık Şimşek
Av. Hasan Çapuk

**14 Haziran 2011 günü
yeminlerini ederek
avukatlık ruhsatlarını
alan meslektaşlarımız**

Av. Tolga Duygu
Av. Nezahat Bayraktar
Av. Neslihan Şentürk
Av. Tuğçe Yılmaz

**21 Haziran 2011 günü
yeminlerini ederek
avukatlık ruhsatlarını
alan meslektaşlarımız**

Av. Kerem Sağat
Av. İnanç Sakallılar
Av. Remzi Ardahan

İZMİR BAROSU AVUKAT HAKLARI MERKEZİ BÜNYESİNDE AVUKAT DAYANIŞMA GRUBU OLUŞTURULMUŞTUR

Avukatlar, mesleklerini icra ederken, türlü sorunlarla karşı karşıya kalabilmektedir. Şöyle ki; Özel veya kamu kurumuna gittiğinde vekâletnamesi olmadığı için bilgi alamamakta, kollukta müvekkili ile görüşme veya müvekkiline ait evrakları inceleme hususunda sorun yaşamakta, engellerle karşılaşmakta, adliye kalem işlerini yürütürken, icra dairelerinde takip işlemlerini yaparken, duruşma sırasında, savcılıkta evrak incelemek istediğinde veya haciz sırasında sözlü veya fiili saldırıya maruz kalabilmektedir.

İzmir Barosu Başkanlığı tarafından; İzmir Barosu Avukat Hakları Merkezi bünyesinde, Avukatların nerede ve ne zaman olursa olsun, yer ve zaman sınırı olmaksızın, mesleki standartlar çerçevesinde görev yaptığı sırada, avukat kimliği nedeniyle uğradığı her türlü saldırıda, karşılaştığı her türlü baskı, engelleme, taciz veya haksız bir müdahale vs. halinde avukata fiili ve hukuki destek sağlamak amacıyla, Avukat Dayanışma Grubu oluşturulmuştur.

Meslektaşlarımızın ihtiyaç duyduğunda, Avukat Hakları Merkezini aramaları yeterlidir.

Avukat Dayanışma Grubu ile ilgili görevlendirmeler, İzmir Barosu Yönetim Kurulu tarafından yapılmaktadır.

Dayanışma grubunun görev alanları şunlardır;

1-Kolluk: Polis ve Jandarma Karakollarında yaşanan sorunlarda, sorun yaşanan kolluk birimine mümkün olan en kısa zamanda ulaşabilmek amacıyla Konağ, Karşıyaka, Bayraklı ve Narlıdere ilçeleri için ayrı ayrı gruplar oluşturulmuştur.

2-Kamu/Özel Kurumlar: Valilik, Kaymakamlıklar, Belediyeler, Banka Şubeleri, Noterler, Tapu Sicil Müdürlükleri, PTT Şubeleri, Telekom Şubeleri, Ticaret Sicil Müdürlükleri, kamu kurumları vb. yerlerde, avukatların yaşadığı sorunlarda hukuki ve fiili destek sağlanması amacıyla ilçelere göre gruplar oluşturulmuştur.

3-Adliye: Savcılık, savcılık kalemleri, mahkemeler, mahkeme kalemleri, icra müdürlükleri ve tüm adliye birimlerinde yaşanan sorunlarda avukata hukuki ve fiili destek sağlanması amaçlanmıştır.

4-Avukatların Aranması: Avukatların mesleki faaliyetlerini

yürüttükleri bürolarında veya evlerinde yapılacak aramalar sırasında İzmir Barosu Yönetim Kurulu üyesinin yanında bir veya birden fazla meslektaşımızın da görevlendirilmesi amaçlanmıştır.

Bu alanda yapılacak görevlendirmeler, Merkezimizce bugüne kadar iki kez düzenlenen “Avukatlara Yönelik Aramalarda Dikkat Edilecek Hususlar” konulu atölye çalışmasına katılmış meslektaşlarımız arasından yapılacaktır.

Meslektaşlarımızın, her fırsatta yaşadıkları sorunların çözümünde mesleki dayanışmanın öneminden söz etmelerine karşın, meslektaşlarımızın sorunlarına hukuki ve fiili destek konusunda yeterince istekli olmadıkları görülmektedir.

Dayanışmaya olan ihtiyacın gün geçtikçe arttığı bu günlerde, bir meslektaşımızın başına geleceğinin, bir gün kendisinin de başına gelebileceği öngörüsüyle, tüm meslektaşlarımızın Avukat Dayanışma Grubu'na destek olmalarını ve görev almak istedikleri alanlar için İzmir Barosu Avukat Hakları Merkezi'ne ulaşmalarını rica ediyoruz.